

»Pomislite, koliko ste živi sami?«

Sprava je razgrajevanje sovraštva in graditev skupnega življenja — Komisija za vse, ki jih teži preteklost — Rezultat novega časa tudi večji polet

ŽUŽEMBERK — Kar precejšnje število krajanov se je prejšnji petek zvečer zbralo v tukajšnji kinodvorani, da bi prisostvovalo okrogli mizi o spravi, ki jo je pripravil krajevni odbor kmečke zveze v sodelovanju s krščanskimi demokrati; udeležila sta se je tudi republiška poslanka Spomenka Hribar in novomeški župan Marjan Dvornik. Glede na aktualnost teme, zlasti še za Suho krajino, bi jih lahko prišlo še več, vendar si težko predstavljamo, da bi bil avditorij zaradi tega kaj bolj razgiban, kajti stvari, ki so bile dolga leta zamolčane, tudi sedaj je stežka najdejo pot na dan. Strahu in nezaupanja je še veliko.

Spomenka Hribar je v uvodu razmišljala o tem, kaj sprava pravzaprav je, kaj za nas Slovence in za človeka samega pomeni, ter jo z analizo njenega nastajanja od prvih začetkov do njene dejanske uresničitve, kjer je bila sama vseskozi pomemben dejavnik, umestila v sedanjosti politični prostor. Kajti sprava je, čeprav globoko človeški, v letošnjem letu postala tudi pomemben politični pojem, kar je v nadaljevanju se posebej poudaril novomeški župan, krščanski demokrat Marjan Dvornik. Za pravilo razumevanje te teze bi morali vsa, kar se dodati, da političnost ne vsebuje rehabilitacije mrtvih, temveč priznanje njihovega obstoja, njihove smrti — tudi načina — ter kraja njihovega zadnjega počivališča, pomeni pa rehabilitacijo

živih: s tem da imajo sedaj vsi svoje mrtve prednike, ne da bi se jih sramovali, jih zatajevali ali bi bili zaradi njih šikanirani, imajo tudi vsi enakopravna izhodišča za politično in vsako drugačno družbeno koristno delo. Vsem navzočim je s tem v zvezi zastavila Spomenka Hribar vprašanje: »Pomislite, koliko ste živi sami?«

Taka rehabilitacija je pomemben dejavnik za graditev skupne prihodnosti. To se je praktično že izkazalo pri delu krajevne skupnosti, kjer je sedaj čutili več pripravljenosti in enotnosti pri razreševanju skupnih problemov. Novo samozavest podpira nova občinska vlad

O SPRAVI — Novomeški župan Marjan Dvornik, Spomenka Hribar in občinski poslanec dr. Leopold Kotutar so bili glavni animatorji petkovskega razgovora o spravi v Žužemberku. (Foto: T. J.)

da in novomeški župan jim je obljubil vestransko pomoč pri njihovih prizadevanjih za novo šolo in obnovo med vojno požgane cerkve sv. Mohorja in Fortunata. Pozval jih je tudi, naj kar začnejo razmišljati o lastnem županu. Osnutek nove slovenske ustave predvideva tudi reorganizacijo upravnih enot in najbolj pravično bi bilo, da se obnovi stara žužemberška občina, ki je sedaj razdeljena med novomeško, trebanjsko in grosupeljsko. Šele ko bo ponovno

• **Župan Marjan Dvornik je obljubil, da bo pri občinski skupščini ustanovljena posebna komisija temeljito raziskala vse medvojne in vojnovne pomore, grobišča in krivične obsodbe, ter pozval vse, ki bi jim bilo v zvezi s tem kaj znanega, naj pridejo pričevat. Povedal je tudi, da je skupščina dobila delegatsko pobudo, naj bi do leta 1995 — petdesete obletnice vojnovnih pomorov — obnovili cerkev sv. Mohorja in Fortunata, ki bi tako bila vseslovenski spomenik sprave.**

oživljena lastna uprava in ji bo povrneno, kar ji je bilo krivično odvzeto, bo Suha krajina polno zaživela v duhu sprave. T. JAKŠE

- Ni dejanja, za katero ne bi bil nihče odgovoren. (Bismarck)
- Bilo je — in naj se za božjo voljo več ne ponovi. (Peterle)
- Na radiu in na TV se je začela demokratizacija najmanj celo desetletje prej kot v politiki. (Zlobec)
- Položaj v Jugoslaviji je brezupen, ni pa še resen. (Petan)
- Moje načelno stališče je, da je treba ljudi čim bolj varovati, in ne prikazovati njihovih slabosti. (Šuštar)

Duhovni veter, ki je pometel s komunizmom

Dr. Stres o novi ustavi

NOVO MESTO — »Zavest o človekovih pravicah je bila duhovni veter, ki je pometel s komunističnimi režimi,« je na okrogli mizi v Novem mestu ugovarjal dr. Anton Stres, javnosti znan kot izvrsten analitik družbenih razmer in vodilni ideolog slovenske Cerkve. Pogovor, ki mu je dajal okvir osnutek in vsebino osnutek nove slovenske ustave, je usmerjal novomeški župan Marjan Dvornik.

Po dr. Stresu ni naključje, da je poglavje o človekovih pravicah v novi ustavi tako obširno. Te pravice ima človek zato, ker je človek, daje mu jih naravno pravo, in ne država. Človekove pravice so obramba človeka pred državo, in ne obratno, kot je bilo, če nekoli posplošimo, doslej. Ko nova ustava umešča te pravice, se Slovenci po tej plati uvrščamo med moderne narode. Dr. Stres je posebej omenil razčlenjenost nekaterih zadev. Med v ustavi podrobno obdelanimi stvarmi je na primer preiskovalni postopek, predvsem zaradi slabih izkušenj v preteklosti. Zdj se bo prizadeti lahko skliceval neposredno na ustavo. Tudi sicer so v najvišjem slovenskem pravem aktu stvari postavljene tako, da jih z dodatno zakonodajo ne bo mogoče izigrati tako kot doslej. Eden takih primerov med mnogimi je svoboda združevanja. Stara ustava jo na široko deli levo in desno, ko pa stopimo na trdna tla, ko se srečamo z zakonom o društvih, od svobode ne ostane skoraj nič.

Precej udeležencev okrogle mize je razpravljalo ali pa želelo mnenje o istem delu preambule osnutka ustave, ki govori o svetosti življenja. Govorilci so poudarili, da avtorji te besedne sprege niso kristjani, ozadje te formulacije pa je po besedah dr. Stresa spoznanje, ki je v Evropi navzoče že nekaj let. Ljudje uničujejo naravo, če jo bomo uničili, bomo propadli tudi mi. Spremeniti bomo morali razmerje do narave. Formulacija »svetost življenja« se nanaša na naravo, njej bi morali prisoditi svetost, v smislu spoštovanja pred življenjem na splošno, vendar spet ne tako, da bi naravi pripisovali božanskost. Seveda pa dr. Anton Stres ni izključil možnosti, da je »svetost življenja« mogoče razumeti tudi kot nedotakljivost človeškega življenja. Sicer pa da Slovenci okoli tega trilošimo preveč energije, isto stvar bi bilo mogoče povedati drugače, tako, da ne bi bila za nikogar spotakljiva, predvsem pa bi morali vedeti, da so v osnutku slovenske ustave zadeve, usodnejše od preambule. M. BAUER

KAKŠNA BO USODA KOLPE?

ČRNOMELJ — Predstavniki Zelenih je na zadnji seji občinske skupščine seznanil Črnomalce, da so Zeleni Slovenije že sprejeli pobudo Zelenih Bele krajine za proglasitev območja Kolpe za krajinski park. Pobudo je sprejela tudi metliška občina. Predstavniki Zelenih je poudarili, da je Kolpa tisti razvojni potencial Slovenije, ki ga moramo ohraniti. Na Hrvaškem sicer načrtujejo gradnjo velikih hidroelektrarn na Kolpi, in če bi bil njihov načrt sprejet, bi bila Kolpa za vedno izgubljena. Zeleni pa se zavzemajo za revitalizacijo območja ob Kolpi. Predsednik izvršnega sveta je pojasnil, da je že ustanovljena komisija, ki bo pripravila gradivo o tem, kaj prinaša dobrega pokrajinski park in kaj morda z njim ljudje tudi izgubijo. Vendar pa se mnogi že sedaj sprašujejo, kje razvijati turizem, ko pa s hrvaške strani močno onesnažujejo Kolpo. Tako se v reko stekajo vse odplake iz Severina in tamkajšnje klančnice.

Naša anketa

Že odloča tehtnost pobud

Letošnje volitve so bile zares nekaj enkratnega v slovenski povojni zgodovini. Pometle so z enopartijskim sistemom, ki je ob neobstoju konkurence, opozicije mesaril po družbenem in državnem tkivu, kakor in kolikor je hotel. Dobili smo večstrankarske parlamente, republiškega in občinske, v katerih naj bi medstrankarsko (posebno med oblastjo in opozicijo) »gledanje pod prste« preprečevalo vsaj najbolj neumno, enoumno, škodljivo odločanje in ravnanje. In v sedanjem času, v sedanjih razmerah potrebujemo izjemno veliko pameti, modrosti pa tudi odločnosti in čim boljše konsenza o mnogih, za Slovenijo usodnih stvareh, ki jih bo zdaj treba čimprej (a ne nepremišljeno in enoumno) urediti. Boj za preživetje, za utrjevanje oblasti skoraj gotovo ni tisto, kar smo si želeli ali pričakovali Slovenci ob spomladanskih volitvah, ampak nov razvojni zagon v pravi demokraciji namesto prazdeljevanja sedanje slovenske revščine, ki bo lahko le nasilno. To si menda tudi zaslužimo, demokracijo in nov razvojni zagon namreč. Dosedanje delo skupščin (in vlad) je pokazalo marsikaj, včasih tudi veliko neznanja, škodljive neučakanosti, maščevalnosti, teženj po novem enoumju itd. A večstrankarstvo in obstoj konkurence, predvsem pa opozicije je tista pridobitev, ki bo kljub vsemu temu vendarle preprečila največje neumnosti in škodo, prej ko slej. In to je od teh zgodovinskih volitev še največja pridobitev.

ROMAN NOVŠAK, direktor občinske geodetske uprave in član izvršnega sveta v Sevnici: »Ocenjujem, da so se strankarske strasti v skupščinskih klopek zaradi bipolarnosti skupščinske sestave, pri čemer mislim prenovitelje in socialiste na eni ter združeno koalicijo Demosa in ZSMS-LS na drugi strani, zdaj le umirile. Zdj ni več toliko pomembna strankarska pripadnost delegatov, ampak tehtnost njihovih predlogov in pobud. Tako za občinsko kot republiško raven pa menim, da nista združljivi funkciji delegatov in ministrov oz. članov vlade.«

MIHA SLAK, avtomehanik v Prevozu Brežice: »Marsikaj kritičnega bi lahko rekel o poslancih, tudi o poslancih stranke zelenih, ki sem jih volil. Občutek imam, da zelo slabo zastopajo moje in naše interese, lahko pa, da živim v zmotnem prepričanju. Obveščanje o delovanju skupščine na občinski ali državni ravni je zelo slabo. Odveč ne bi bilo tudi kakšno srečanje s poslanci, da bi jim zastavili vprašanja ali slišali podrobnosti o njihovem delovanju.«

BRANKO VODOPIVC, poslanec SKZ v krškem občinskem parlamentu: »O sebi sem prepričan, da dobro zastopam svoje volilce. V skupščini sem že nekajkrat nastopil, mislim, da so bile moje razprave odmevne in učinkovite. Prepričan sem, da sem se kdaj pa kdaj tudi izpostavil za voljo interesov volilcev. Kar pa zadeva naše zastopstvo v republiški skupščini, moram reči, da je poslanec socialdemokratske stranke Metod Šonc veliko bolj dejaven od poslanca ZKS-SDP Franca Pipana, ki ga tu in tam pokaže TV.«

FRANCE MIHELIČ, predsednik občinske skupščine Ribnica: »Nova skupščina deluje kar v redu. Prihaja do različnih pogledov in mnenj, a to je tisto, kar vleče naprej. Mnenja o isti zadevi so res različna, vendar je čutili pripravljenost, da delegati upoštevajo tudi mnenja drugih in prihaja do zdravih kompromisov. Umetnost je doseči možno v danih razmerah. Začetki večstrankarske demokracije pa so bili tudi pri nas težavni.«

SLAVKA JANŠA, sekretarka občinske skupščine Kočevje: »Razlika je velika. V stari sestavi občinske skupščine so šle na sejah točke dnevnega reda hitro naprej, saj skoraj ni bilo razprav oziroma so bile redke. Zdj so stalni delegati, razprav je več in bolj kritične so. Vidi se, da delegati spremljajo dogajanja. Čutili pa je tudi strankarska trenja, še posebno je bilo to opazno na prvih sejah nove, večstrankarske skupščine.«

LOJZE MALENŠEK, dipl. elektrotehnik v semiški Iskri: »Tistim, ki so delegati že več mandatov, je lažje, ker poznajo pravila igre. Novi, z mano vred, pa se še navajamo. Tudi gradiva so pisana v za nas nerazumljivem jeziku, mislim pa, da se mnogi tudi priložnostno pripravijo na seje. Sreča, da imamo poslanske klube, ki nam utirajo pot v skupščinsko delo. Sicer pa je z novimi delegati prišlo v skupščino tudi veliko novih pogledov na nove in stare probleme, kako uspešni smo, pa bodo presojali drugi.«

BOŠTJAN SMREKAR, predmetni učitelj na metliški osnovni šoli: »Nekateri od tistih, ki sem jih volil, so bili izvoljeni, drugi ne. Kako uspešni delegati so, ne vem, ker povratnih informacij tako rekoč ni. Kaj se dogaja v občinski skupščini, izvem le s pomočjo Dolenjskega lista in Studia D. Več vem, kaj se dogaja v republiški kot pa v občinski skupščini. Sicer pa metliškega delegata za republiški zbor občin sploh ne poznam.«

ALOJZ BUKOVEC, invalidski upokojenec iz Srebrnice pri Novem mestu: »Vsi kandidati, ki sem jih volil, niso bili izvoljeni, pa tudi s poslanci nimamo stikov. Z njihovim delom kaj več kot preko časopisov nisem seznanjen, da pa bi vse lahko spremenil čez noč, tudi nisem pričakoval. Osebnost nisem čutil potrebe, da bi poiskal katerega od njih, če pa bi se le lahko dobila, bi ga pobaral o invalidskih pokojninah, ki so za nekatero strašno nizke.«

ANDREJ SEVER, kmetijski tehnik iz Biča, Trebnje: »To, da so nekateri poslanci zapustili zasedanje skupščine, pomeni, da so hoteli zbuditi pozornost in zavlačevati s sprejetjem ustave, da bi potem lahko obtočevali druge za neučinkovitost, sebe pa oprali krivde za obstoječe razmere. To obnašanje poslancev je neodgovorno do volilcev. Kaže nedoradost večstrankarskemu sistemu in načinu dela v parlamentu. Niso za strpen dialog. Ker vidijo, da nimajo moči, se poslužujejo skrajnosti.«

PODPIS ZA ČISTO OKOLJE

KOČEVJE — Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so se odborniki strinjali s podpisom splošnega dogovora o varstvu doline Kolpe in Čabranke in pooblastili predsednika OS dr. Mihaela Petroviča, da ga podpiše. Menili pa so, da je treba v dogovor zapisati, da je treba urediti čistilne naprave povsod, kjer je potrebno (in ne le, kjer je to ekonomsko smotno), opozorili pa so tudi, da je treba takoj ukrepati proti onesnaževalcem, in pri tem omenili tovarno lepenske v Gerovu, ki onesnažuje Gerovščico in z njo Čabranko in Kolpo.

Banka se prilagaja novim razmeram

LB DB letos posebno pozornost posveča občanom — Boljša ponudba

NOVO MESTO — »Letos naša banka prvo leto posluje kot delniška družba, katere osnovni namen in cilj je ustvarjanje dobička. Letošnje poslovno politiko je sprejel zbor delničarjev, na tej podlagi pa izvršilni odbor banke konkretni plan prihodkov in odhodkov banke, ki je bil glede na dobre osmesečne rezultate tudi že popravljen,« pravi direktor Ljubljanske banke, Dolenjske banke Novo mesto Franci Borsan.

Po rebalansu letnega načrta bodo sredstva podjetij večja za 88 in sredstva prebivalstva za 58 odstotkov, bilančna vsota banke pa naj bi dosegla 2,2 milijarde konvertibilnih dinarjev in bo za okrog 42 odstotkov večja od lanske. Ta sredstva so namenjena predvsem naložbam v podjetja, naložbe prebivalstvu pa bodo presegle vrednost 200 milijonov din, kar je 11-krat več kot lani. Njihov interes je, da bi se uresničilo čimveč dobrih programov.

V prvih devetih mesecih je banka odobrila prek 2 tisoč posojil občanom, od tega okrog 1.400 stanovanjskih. Odobrili so tudi nad 20 investicijskih kreditov in v največji možni meri (ki je za gospodarstvo premajhna, posebno za večja podjetja) ter seveda, upošteva bančna načela, sodelovali pri zagotavljanju tekočega poslovanja. Banka je podprla tudi programe podjetij za dokapitalizacijo preko republiških obveznic v vrednosti skoraj 20 milijonov mark.

»Težava je, da se letos monetarna politika spreminja iz meseca v mesec, kar pomeni za banko in posredno za gospodar-

stvo večje odvajanje sredstev za obvezno rezervo in obvezne blagajniške zapise in v njih ima LB DB danes že preko 100 milijonov din. Ta sredstva so tudi zelo slabo obrestovana. Zadnji ukrepi sveta guvernerjev se zastrujejo že tako hude pogoje poslovanja bank, manjšajo se sredstva gospodarstva. Politične razmere močno vplivajo na obnašanje ljudi. Oktobra beležimo močan padec varčevanja in dvignjene tako dinarskih kot deviznih prihran-

Franci Borsan

kov. Upam, da se bo stanje čimprej umirilo, sicer se nikomur ne piše dobro,« pravi Borsan.

Letos je LB DB posvetila posebno pozornost občanom, prek kreditiranja in nudenja kompletne bančne ponudbe. Borsan pravi, da dokončujejo novo notranjo organizacijo, prilagojeno tržnim pogojem poslovanja, ki upošteva skrajno racionalnost in izboljšanje ponudbe vseh storitev. Dograjujejo svojo bančno mrežo. Novi prostori so bili zgrajeni v Črnomlju (uklanjanje poslovne enote ne pomeni, da bi tej banki odvzeli pristojnosti), prihodnji mesec bodo v Metliki, še v oktobru pa na Drski in v Šentjerneju. Spremenili so tudi delovni čas, novosti pa niso zacementirane, ampak bodo analizirali, če so v redu, pravi Borsan, ki vsem varčevalcem čestita ob dnevu varčevanja, 31. oktobru, z željo, da bi prihranke vendar spet zaupali banki. Z. L.-D.

O CEREBRALNI PARALIZI

DOLENJSKE TOPLICE — Ta mesec poteka v Sloveniji vrsta akcij za predstavitve cerebralne paralize in njene ustrezne obravnave v družinah, društvih in ustanovah. Dolenjsko društvo za cerebralno paralizo se v akcije vključuje z organiziranjem okrogle mize, ki bo v soboto, 27. oktobra, ob 10. uri v prostorih restavracije Rog v Dolenjskih Toplicah. Tema pogovora, ki ga bo vodila dipl. psihologinja Renata Bačar, bo celovita skrb za osebe s cerebralno paralizo na Dolenjskem.

S privatizacijo lastnine do učinkovitega gospodarjenja

Kaj prinaša predlog zakona, ki ga je pripravil podpredsednik vlade dr. Jože Mencinger s sodelavci

LJUBLJANA — Če bo šlo tako, kot si zamišlja podpredsednik slovenske vlade dr. Jože Mencinger, bo v prihodnjih desetih letih družbena lastnina tako rekoč izginila, bolje rečeno, našla bo boljše gospodarja. Predlog zakona o privatizaciji, ki bo šel še skozi drobno skupščinsko sito, predvideva prehod v zasebne roke za vsa podjetja z izjemo infrastrukture, komunalne dejavnosti, bančništva, kmetijstva, gozdarstva in zadrugištva, kar vse bo urejeno z drugimi predpisi.

Po tej izločitvi bo šlo v postopek privatizacije še vedno 3.267 podjetij, ki so skupno vredna 31 milijard dolarjev, kar je nekaj manj kot polovica od tega, kolikor so vredna vsa družbena podjetja v naši republiki. Pri preoblikovanju lastnine bo imela posebno vlogo za to ustanovljena agencija, ki bo kot javni zavod nadzorovala sicer decentralizirano privatizacijo.

V tako zamišljeni privatizaciji ne bo šlo za razdelitev premoženja, pač pa za njegovo prodajo, zato je zelo pomembno, kako bo ocenjena njegova vrednost.

Možnih je več poti, da o prisi do kolikor toliko objektivne ocene, sama privatizacija pa bo opravljena na vsaj 9 različnih načinov, ki pa bodo morali upoštevati nekaj splošnih načel. Ne bodo smeli iti na škodo uspešnih podjetij in jih celo rušiti, težiti pa bodo morali tudi k pravičnosti, četudi popolne pravičnosti nikoli ne bodo mogli doseči.

Prehod družbene lastnine v zasebne roke, ki temelji na predpostavki, da ljudje s svojo lastnino bolje gospodarijo kot z družbeno in je zato gospodarstvo učinkovitejše, bo vključeval tudi odpravo krivic iz preteklosti oz. vračilo nacionaliziranega premoženja. Računajo, da znaša njegov delež v celotni vrednosti družbenega premoženja 17 odstotkov, če pa odštejemo premoženje Nemcev (predvsem na Stajerskem), ki so že dobili odškodnino, je tovrstnega imetja še 8 odstotkov. Vendar tudi za vračilo tega Slovenija nima denarja in bo nekdanjim lastnikom odškodnina izplačana v obliki delnic. Le v izjemnih primerih bi jim naprave, zemljo in stavbe tudi vrnil.

Biznis čez pleča delavcev
Trend »rešuje« Lilet

MARIBOR — Medtem ko na novomeškem koncu negativna publiciteta okoli grosupeljskega Trenda vznemirja predvsem številne kupce avtomobilov na lesaning, ima Maribor z Grubeličem & Co še veliko resnejše težave. V naročje jim je potisnil kar celo tovarno in z njo vred 150 delavcev bivšega Lileta, svojčasno paradnega konja obutvene industrije v severovzhodnem koncu Slovenije. Potem ko bankrotiranega podjetja ni hotel odkupiti nihče od njegovih upnikov, se je poleti javila grosupeljska firma. Resnici na ljubo povedano, je že takrat bilo v mestu veliko pomislekov, ali je Trend res rešitev za Lilet, še zlasti, ker so od Maribora prišle prve govorice o nesolidnem Grubeličevem poslovanju. Še danes ni

MILAN PREDAN

Kmetijstvo

POSEBEN SEKRETARIAT ZA KMETIJSTVO

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je na zadnji seji 11. oktobra s sprejetjem odloka o spremembah v organizaciji občinskih upravnih organov ustanovila nov upravni organ, sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo. Za sekretarja tega sekretariata je bil imenovan Ljubomir Nenadič, dipl. inž. agronomije, že do sedaj v izvršnem svetu zadolžen za to področje.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ponedeljek je bil že v znamenju bližajočega se dneva mrtvih in je bilo nekaj stonjic zasedenih s svečami in rožami. Cene sveč vseh vrst se gibljejo od 6 do 30 din, vejica krizanteme velja 10 din, sadika mačke pa 8 din. Branjevke so imele naslednje ponudbo: orehova jedra po 200 din za kilogram, hlebček skute 50 din, jajce 3 din, čebula za ozimnico po 8,5 din za kilogram, kostanj po 20 din, koleraba 30 din, zelje 9 din, krompir po 10 din, mandarine 25 din, lonček smetane 35 din, zimska solata za sajenje — šopek 10 din.

VODNIK V KUPČIJI

Magija trga deluje. Kmetje s kmečko zvezo na čelu in Ivanom Omanom dokazujejo, da so odkupne cene za živino tudi po popodražljivih prenikih in naj bi bile pokrivale stroškov. Očitno pa vse niti nima kupna moč in uvoz mesa ter živine delata svoje. Po eni strani upada prodajna cena mesa in se po drugi povečuje ponudba. Doslje je bila kila živine težje MPG po 25 din. Govori se, da so čez Savo že znižali cene. Podatek velja za Šentjur pri Celju. V torek, ko zaključujemo tale vodnik, poteka v Ljubljani na komiteju za tržišče sestanek, na katerem se pogovarjajo o teh problemih. Po nekaterih informacijah naj bi odkupne cene živine

Sejmišča

SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na sobotnem sejnu so imeli naprodaj 135 do 3 mesece starih prašičev in 27 starih. Prodali so 54 mlajših po 30 in 16 starejših po 28 do 30 din kilogram za teže.

Kmetijski nasveti

Pot do dobre sadne sadike

Sadno rastlino je mogoče uspešno presaditi v vsem obdobju njenega mirovanja (ko je brez lista), vendar je jesenska saditev sadnega drevja mnogo boljša in zanesljivejša od spomladanske, ki naj bi veljala predvsem kot rezervna možnost. Jeseni je saditev mogoča tja do zgodnje zime, če le tla še ne zmrzujejo in če je zračna temperatura nad zmrzščem. Za ugodni, kolegarski začetek prodaje sadik in sajenje velja 1. november. Torej je zdaj pravi čas za dober nasvet, kakšne sadike so najboljše in kje jih je mogoče kupiti. Vendar tokrat ne bomo pisali o izboru sadnih plemen, sort in podlag, marveč o sadikah samih, o njihovi kakovosti in primernosti. Mlajše ko je drevo, raje se prime in hitreje se ukorenini, zato je v prodaji največ enoletnih sadik in le izjemoma dveletne ali celo starejše. Enoletna sadika jablana ali hruške, ki sta pri nas daleč najbolj razširjeni sadni vrsti, mora biti dolga vsaj en meter. Enako velja tudi za marelice, češnje in slive, medtem ko so sadike breskev in višenj lahko tretjino krajše. Sadika mora biti lepa in zdrava že na pogled, cepilno mesto mora biti vsaj 15 cm nad tlemi, rana zaceljena, premer nad cepilnim mestom najmanj 1 cm, odločilne pa so tudi korenine. Dobra sadika ima vsaj pet lepo razvitih glavnih korenin, dolgih vsaj pedenj. Pri dveletnih sadikah so zahteve seveda večje, med njimi so tudi ogrodne veje, ki naj bodo vsaj tri. Nepogrešljiv del sadike je tudi njena deklaracija, njena etiketa, ki pismeno izjavi sadno vrsto, sorto in podlago pa tudi, da je sadika zdrava, brez boleznih in škodljivcev. Vendar tudi to še ni dovolj: kupec se mora zavarovati tudi pred možnim neujamnim presenečenjem. Tudi najboljša sadika se ne prime ali slabo raste, če ni sveže izkopana, marveč je izsušena ali celo napol propadla. To se lahko zgodi že med nepravilno ali pomanjkljivo zavarovanim dolgim prevozom od drevnice do mesta saditve.

Š. 43 (2149) 25. oktobra 1990

Šmarčani nasprotujejo komasaciji

Bodo na šmarčno-kompoljskem polju vsi orali in sejali po starem ali počakali na odločbe? — Šmarčani podpisali protestno peticijo — Sedem zavrženih pripomb

ŠMARČNA, KOMPOLJE — »Na prvem sestanku za komasacijo na Šmarčni ni bilo nobenega glasovanja, zato ne vem, kako lahko nekateri javno govorijo, da smo bili vsi vaščani za ta poseg. Nekateri starejši vaščani še lep čas niso vedeli, za kaj pravzaprav gre, sleherni pa se je bal za svoj kos zemlje, ki ga skrbno obdeluje. Le povejte, kje v Evropi so imeli celo peti odkos kot pri nas?« je ogorčeno pripovedoval Franc Dobovšek, dolgoletni predsednik vaškega odbora in gasilcev na Šmarčni.

Za krmilom vaškega odbora je Dobovška zamenjal Ivan Tabor, ki pritrjuje njegovi pripovedi, Dobovšek pa je še ostal prva violina pri gasilcih. Ti so si na Šmarčni ob udarniškem delu vaščanov

Na sevniskem občinskem izvršnem svetu je direktor geodetske uprave inž. Roman Novšak seznanil vlado z zapleti, o teh pa je posebej za sevniški radio in Dolenjski list tudi izbrano odgovarjal na vprašanja. Povedal je, da je od 97 udeležencev komasacije pripombe izrazilo 27, le 7 pa jih je komasacijska komisija rešila negativno. Vsekakor bo težko ugoditi vsem prizadetim, denimo lastnikom le ene parcele, saj pri zloži zemljišč pač gre za zaokroževanje zemlje za donosnejšo, tržno pridelavo hrane. V tem primeru so zmanjšali število parcel za polovico. Kaj to pomeni, pa naj bi se lastniki vendarle prepirali v naravi. Zdaj je tod prišlo tudi do kratkega stika med izvajalcem komasacije, Geodetskim zavodom Slovenije iz Ljubljane, in lastniki zemlje, ki so se med seboj dogovorili, da ne bodo posegali s staro stanje parcel. Dobro pa je, da niti ne bodo odstranjevali novih kolčkov, saj je komasacija stala okrog 460.000 din.

zgradili lep dom, kjer so se sestajali skupaj s Kompoljskimi tudi zaradi predvidene komasacije 135 ha zemljišč na šmarčno-kompoljskem polju. In ravno sestanek, ki ga je 8. oktobra sklical sevniški občinski komitej za družbeni razvoj in gospodarskopravne zadeve v

tem domu, da bi predstavili postopek komasacije in njene rezultate občinskim možem, novinarjem in investitorju komasacije M-Kmečki združbi iz Sevnice, je, kot kaže, najbolj razburil vaščane. »Čudno je, da mi nismo vedeli ničesar o sestanku v domu, ki smo ga zgradili s svojimi žulji, vse do trenutka, ko so potrebovali ključne prostorov. Po izdelavi prve in druge študije o komasaciji so res bili sklicani zbori, zdaj, v tretje, pa so se dogovarjali o naši usodi za zaprtimi vrati. Vzdušje je bilo že močno naelektrano, podobno kot leta 1964 ob

Ivan Tabor Franc Dobovšek

SAD ŠT. 10

KRŠKO — Izšla je 10. številka revije Sad, ki jo izdaja društvo za napredek kmetijstva v Krškem in ki jo je moč naročiti na Cesti 4. julija 66; v njej so objavljeni naslednji strokovni prispevki: inž. Anita Solar piše o selekciji kakovostnih orehovitih sadik, mag. Tone Zafošnik o laškem rizlingu, mag. Zdenko Rajher o madžarskem vinogradništvu in vinarstvu, inž. Martin Pavličič o posledicah sončne pripeke na grozdju, inž. Igor Blažina o uporabi celičnih in tkivnih kultur pri zlahtnjenju vinske trte, dr. Slavica Sikovec o čistosti vonja in okusu vina in inž. Teja Ozimič o potovanju po vinorodni Španiji in Portugalski.

Fiesta že obeta

Novo jabolčno sorto v Sloveniji preizkušajo že šest let

Pot do dobre nove sorte ni ne lahka ne zanesljiva. Novo jabolčno sorto fiesto, ki je križanec med sortama idared in koks oranžna rejeta in za katero ima velike zasluge slovita postaja East Malling v Angliji, že šest let preizkušajo tudi v Sloveniji, vendar je še ne morejo zanesljivo priporočiti.

Fiesta je izrazito šibko rastoča sorta z veliko sposobnostjo tvorbe rodnihih brstov. Toda če bi to rodnost povsem izrabili, bi dobili dokaj drobne plodove, manj primerne za sadno trgovino. Junjsko tregljenje plodičev ne zadošča, zato je treba še umetno zmanjšati preobilan nastavek, za kar bi bilo v plantažnem pridelovanju potrebno skropljenje s pripravkom CCC. Potem, ko je število zmanjšano, fiesta rodi celo nadpovprečno debele sadove.

Njena odlika je okusnost. Fiesta dosega srednje veliko vsebnost jabolčne kisline in sladkorja, zato ima harmoničen okus, njeno meso pa ima tudi željeno barvo in zrnatost. Njeni sočni plodovi se dokaj dolgo ohranijo, zaradi rdeče pokrovnne barve pa so tudi lepi. Skratka, gre za sorto, ki veliko obeta in ki se utegne uveljaviti tudi v Sloveniji, za pridelovanje jabolk eni najprimernejših dežel Evrope.

DOBRO SEME — Angelca Meglen, prodajalka v kmetijski trgovini v Žužemberku, ima na pulu pravo reklamo za semena, ki jih prodaja. Letošnja jesen je bila namreč tudi v Suhi krajini obilna. Skoraj 8-kilogramska pesa »brigadirka« je zrasla pri Rudolfu Ferlinu v Gornjem Križu, dvokilogramski koren pri Feliks Lavriču in krompir velikan pri Jožetu Županciču v Žužemberku. (Foto: T. Jakše)

arondaciji. Ne moremo dovoliti, da bi sprli vaščane. In vse kaže, da smo po zadnjem sestanku ponovno enotni, saj smo vsi Šmarčani podpisali peticijo, da bomo orali in sejali po starem. To smo nekateri, kolikor je vreme pač dopuščalo, že postorili,« sta povedala Dobovšek in Tabor.

P. PERC

Dokumenti padajo

Črnomaljski delegati zavrnilo neživljenjske kmetijske usmeritve

ČRNOMELJ — Potem ko so na predzadnji seji zborov občinske skupščine prvič po dolgem času zavrnilo enega od dokumentov, se je zavračanje nadaljevalo tudi na zadnji seji. Tako med drugim niso sprejeli predloga zaključkov in usmeritev za razvoj kmetijstva v občini, saj po mnenju socialistov ne odraža dejanskih razmer in ni dovolj konkretna.

V usmeritvah so namreč navedeni le cilji, in to takšni, ki so jih tisti, ki so delegati več mandatnih obdobjih, v obliki obljub vajeni že iz preteklih let. Predvsem pa bi moral biti tisti, ki bi bil nosilec nalog in prevzel tudi odgovornost na področju kmetijstva v občini, izvršni svet, in ne kmetijska zadruga, ki se sedaj še reorganizira in niti ne ve, kakšna bo njena končna podoba.

Povrh vsega pa je moteče tudi to, da v kmetijstvu že dolgo sprejemajo različna stališča, zaključke, usmeritve, dogodki pa v življenju potekajo v prav nasprotni smeri, kot kažejo smernice. In pri vsem tem navadno kmeta še najmanj vprašajo, kako bi mu bilo najbolj prav. To se je pokazalo tudi tokrat, ko so razpisali interni razpis za pospeševalce, kmetje pa so zahtevali javnega. Res je, da morajo kadrovske postopke teči po pravni in pravilni poti, toda v tem primeru najbrž nikakor ne mimo kmetov, in to toliko manj, ker kmetje že sedaj grozijo, da s pospeševalci, ki ne bodo po njihovi meri, na terenu preprosto ne bodo sodelovali.

Zato so s skupščine nemudoma odpisali sporočilo tukajšnji kmetijski zadrugi in republikanemu zavodu za kmetijstvo, da hoče tudi skupščina sodelovati in imeti vpliv pri imenovanju pospeševalcev in oblikovanju kmetijske pospeševalne službe. Tudi to je eden od načinov, da bo v kmetijski politiki čutili delo delegatov in skupščine, ki so ga socialisti prav v predlogu zaključkov za razvoj kmetijstva najbolj pogrešali.

M. BEZEK-JAKŠE

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Priprave na prvi pretok vina

Nekateri sodi so se že umirili in zopet je potrebna večja skrb za nadaljnji razvoj vina. Od pravočasnega in pravilno opravljenega pretoka je odvisna usoda kakovosti. Razvoj vina gre lahko v zaželjeno smer, ki pomeni samočiščenje, izoblikovanje sorte cvetic pri belih, rose in rdečkastih vinih, skratka, občutljivi »dojenček« se postavlja na noge in dobiva svojo podobo, in stanovitnost. Toda kdaj je pravi čas za prvi pretok? Tu ni natančnega recepta. Najbolj nam bo koristil naš občutek ali posluš, ki pa mora sloneti na naslednjih izkušnjah:

1. Podatek o skupni kislini nas usmeri delno: čim več je kisline, tem kasneje pretakamo.

2. Čim lažje je vino, tem prej ga pretakamo.

3. Neprijetnih vonjav se znebimo tem lažje, čim prej pretakamo, ko se pojavijo. Žveplovdik, plin, ki smrdi kot gnila jajca, se pojavi kmalu po končanem alkoholnem vrenju. Z lahkoto se ga znebimo, če s pretokom pohitimo in ob tem mlado vino zelo zračimo. Toda ali je vino na zraku obstojno? Za zračni pretok so sposobna le vina, ki na zraku ne porjavijo. Preizkus v kozarcu (čez noč) nam da odgovor. V primeru rjavenja je potrebno zžveplati vino v sodu, najlažje s tekočim žveplom. Pri tem preti nevarnost, da prežveplamo. Doza 1/2 dcl na hektoliter odpravi že močno najgenost k rjavenju. Ob zračnem pretakanju sod zopet »zakadimo« z žveplencami, da gre vino »skozi žveplo«. To žveplo kemijsko odstranjuje smrdi plin žveplovdik.

4. Stari pregovor »S prvim pretokom ne hiti, z drugim ne odlašaj!« temelji na izkušnji. Mlado vino naj bi ostalo nekaj časa pri svoji »materici« (drožeh). Kvasovce oddajajo mlademu vinu dragocene snovi, npr. aminokisliline itd. Razpad kvasovk, ki povzročata nezaželene vo-

njave, se začne kasneje. Poznejši pretok suhega vina vpliva kasneje na manjšo potrebo po žveplu, prezdognji pretok pa ima obratne posledice. Zakaj? V vinu, ki ga pozneje pretakamo, je manj acetaldehida.

Kako pa ravnamo s sodom? Zrak nad mladim vinom je zelo škodljiv, zato mora sod čakati na prvi pretok dotočen. Dotakati začnemo, ko se vrenje bliža koncu, je pa še kar močno ali opazno. Vrelni prostor nad mostom je potreben samo, dokler le-ta burno vre, da nam most ne izteče skozi odprtino vehe. Kletarji, ki se pripravljajo na stekleničenje, morajo spoštovati to pravilo. Načeti sod je dopusten samo za vinogradnike, ki prodajajo vino iz sode, in še to za kratek čas.

V tej fazi razvoja vina igra zopet svojo vlogo parafiniran ali neparafiniran sod. Neparafiniran sod pospešuje samočiščenje vina zaradi zraka, ki prihaja skozi lesne pore. Parafinirani sodi imajo prednost samo za skladiščenje že zrelega belega vina.

Ob vsem povedanem vendarle lahko dam splošen nasvet glede roka prvega pretoka. Ne glede na kakovost, barvo ali letnik vina, se mora prvi pretok opraviti pred božičem. Za drugi pretok je lažje svetovati, ker nima tolikšnega vpliva na razvoj vina kot prvi, je pa tudi nujen: opravimo ga 6 tednov po prvem pretoku! V tem času so se snovi, ki so se izločile po prvem pretoku, sesedle. Ako vino še ni bistro, povežimo drugi pretok s čiščenjem.

mag. JULIJ NEMANIC

DOPOLNILO

Prejšnji teden je v prvem odstavku članka v tej rubriki pomotoma izpadel del stavka, kar je delno spremenilo in osiromašilo avtorjevo misel. Pravilno se drugi stavek glasi takole: »Poučen kletar bo pripravil boljše vino iz enakega grozja z manj žvepla kakor njegov sosed, recimo, ki brez pravih informacij žvepla po šablona, tabelah in receptih, ne glede na zdravje grozja, letnik in organizacijo trgatve.« Za spodrsrlaj se opravičujemo.

Uredništvo

Trmast boj z nikogaršnjo zemljo

Agromelioracija v Suhi krajini se nadaljuje — Osnova za vračanje na zemljo

ŽUŽEMBERK — Iz leta v leto več je v Suhi krajini nikogaršnje zemlje. Praviho, da obsega sedaj že nekaj sto hektarov. Gre za zemljišča, nekdanje njive in pašnike, ki zaraščajo, pa jih sedaj ne pristojevo k svojim ne gozdarji ne kmetiji. In ker so zemljišča nikogaršnja skrb, zaraščena narasača, to pa je kot nalašč za divjad, da si najde svoja skrivališča in kotišča. Ne gozdarji in ne kmetiji pa niso tega veseli, saj velik stalež divjadi povzročata škodo enim in drugim.

Sedaj kaže, da bo novi zakon o lovstvu stvari končno le bolj jasno postavil na svoje mesto, zato pa spregovorimo nekaj besed o druge vrste boju, ki tudi poteka na suhokrajnih tleh. To je boj proti kamnu ali agromelioracija zemljišč. Pri kmetijski zadrugi Suha krajina v Žužemberku sta glavna nosilca tega boja kmetijska inženirja Ida Kastelic in Bogomir Kralj.

»To je boj za vzpostavitev prejšnjega stanja,« pravi Bogomir Kralj. »Agromelioracije, ki jih izvajamo na našem območju, so ponovna priprava tal za kmetovanje, bodisi za njive, travnike ali pašnike, dolgoročno gledano, pa je to pravočasno, saj je vračanje na posamezne parcele še dražje in bolj zamudno.«

Največji problem pri agromelioraciji je odstranjevanje izrutega kamna. To je

težaško delo, hkrati pa se pojavlja tudi vprašanje, kam z njim. Le redko se zgotovi, da se oglasi kdo, ki kamen potrebuje. Tako ga morajo lastniki parcel zlagati v kotanje, graditi škarpe ali zakopavati v zemljo. Prav to tem, kako se ljudje v vaseh odzivajo na agromelioracijo in kako čistijo površine, je videti, koliko so naselja še zares živa in imajo upanje, da bodo, če bodo razmere ugodne, kmetijsko zopet polno zaživele.

T. JAKŠE

gospodinjški kotichek

Prehrana pri »sladkorni«

Sladkorna bolezen, ki se pojavlja tudi v naših kmečkih družinah, je kronično podedovana ali pridobljena motnja presnove. Vzrok je pomanjkanje hormona insulina, ki ga izloča trebušna slinavka. Težava, ki privedejo bolnika k zdravniku, so močno povečana žeja, pogosto uriniranje in povečana potreba po hranjenju ob padanju telesne teže. Danes vemo, da je eden od sprožilnih dejavnikov boleznine nepravilna prehrana. Ta je prebogata z živalskimi maščobami, ki vsebujejo veliko holesterola.

Po svoji biološki sestavi mora biti prehrana diabetična zdrava in uravnovežena, kakršna je priporočljiva tudi za zdravega človeka. Pri diabetični dieti so vsa živila za pripravo jedi količinsko odmerjena. Zato se vsak bolnik z nekaj volje in vstrajnosti navadi meriti hrano z žlico, zajemalko in s tehtanjem. Če se sladkor po zaužitju hrane precej dvigne, so temu vzrok ogljikovi hidrati, ki so v močnatih jedeh, krompirju in suhih stročnicah, v sladkem sadju, v sadnih sokovih, mleku in sladkorju. Predpisane količine ogljikovih hidratov ne smejo sami razporejati v obrokih, ampak se držimo dietičnega predpisa, ki nam določa za vsak obrok število gramov oziroma enot živila iz posamezne skupine.

Maščobe uživamo v majhnih količinah. Pred uporabo masna živila razmastimo. Za pripravo jedi uporabimo vedno le določeno količino nerazgretga olja ali margarine. Delno presežena količina zaužitih beljakovin ne dviga krvnega sladkorja. Pazljivi pa moramo biti pri pripravi jedi z rumenjakom in drobovino zaradi večjih količin holesterola. Obrok mesa lahko občasno zmanjšamo tako, da ga zamenjamo s stročnim fižolom. Koliko hrane lahko zaužijemo, je odvisno od celodnevne porabe energije, spola, velikosti, telesne teže in starosti.

Na voljo je več izdelanih načrtov, ki se razlikujejo po količini energije. Uporabljamo tistega, ki nam ga določi zdravnik glede na naše prehrabene navade in pogoje življenja. Živila, ki so strogo prepovedana, so: sladkor, sadni sirupi, marmelade, med, čokolada, likerji, sladka namizna vina in pivo. Diabetiki pa imajo tudi na voljo živila, ki jih lahko uživajo brez omejitve: endivija, berivka, radič, kitajsko zelje, kumare, rdeča redkvice. Za slajenje hrane pa se lahko uporabljata natren, diabit, sionon in saharin.

HELENA MRZLIKAR
Kmetijski zavod
Ljubljana

Občinska uprava se bo namučila

Spet množica vprašanj

NOVO MESTO — Na nedavnem zasedanju novomeške skupščine so delegati spet posrbeli za precej dodatnega dela občinskih upravnih organov in še koga. Spet so namreč postavili vrsto delegatskih vprašanj, na katera pričakujejo uradni odgovor, še raje pa konkretno ukrepanje.

Ante Štapanovič je zahteval dodatno ureditve poštne do nove novomeške avtobusne postaje do križišča pri banki preko železniškega mostu. Vsi dosedanja tovrstni pozivi niso dali rezultata.

Iz Novoteksa je prišla pobuda, naj bi se vsa nadomestila za bolniške dopuste izplačevala iz zdravstvenega zavarovanja, ne pa le tista za bolniško nad 30 dni. Tako naj bi dosegli gospodarne ravnanje v sredstvi, ki se izdajajo v ta namen.

Delegat krajevne skupnosti Gabrje je hotel vedeti, kdaj bo v javni razpravi krajinska zasnova Gorjancev, za katero zanesljivo vedo, da je izdelana.

Iz krajevne skupnosti Straža je prišlo ponovno vprašanje okrog imobilizacije galvanskih muljev v Opekarni Zalog. Podroben odgovor, ki so ga že dobili, jih ni zadovoljil.

Ciril Klemenčič, Ločna—Mačkovec, je postavil vprašanje dokončne ureditve ceste Mačkovec-Tovarna zdravil Krka. Zahteval je tudi poostrevo odloka o hišnem redu glede imetja psov, ki so se v zadnjem času močno namnožili v blokih, onesnažujejo zelenice in lahko v kratkem pride do kakšnega obolenja otrok.

Jože Pršina iz Dolenjskih Toplic je predlagal ukinitve odloka o prispevku za pospeševanje kmetijstva, ker denar iz sklada dobi zadruga, ki kmetom v zadnjem času zaračunava že desetodstotne marže.

Danijel Brezovar je vprašal, kdo bo prevzel odgovornost za stagnacijo razvoja otroškega varstva v občini, ker je sekretariat za družbeni razvoj ustavil prispevke vrtcem.

Jože Zupančič je predlagal postavitev spomenika vsem vojnim žrtvam v obliki sakralnega objekta na mestu nekdanje cerkve v Žužemberku. Iz Žužemberka je prišla še ena podobna pobuda: o spominski plošči pobitim, v nasprotju naj bi zginila s sveta »partizanska«, ki dela razdor med ljudmi.

Postavljeno je bilo vprašanje, kakšno vodo pijejo ljudje iz vodovoda v Suhi krajini, dr. Zelimir Sribar pa je predlagal, naj bi vse žlebič, ki Kaj kontrolirajo (vodo, zrak), z rezultati analiz redno seznanjali javnost.

Iz Smihela je prišel klic na pomoč zaradi stalnega doseganja novih romskih družin in zato, ker imajo Romi veliko slabih in zato nevarnih avtov, ki jih vozijo skoraj otroci.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje, kdaj bo kaj z vodovodom na Dolžu pa s popravilom mosta v Dobravi pa z vodovodom Suhadol—Brunsice. Dana je bila tudi pobuda, naj bi pomagali Kovačičevi kmetiji, ki je na robu Novega mesta brez elektrike in vode, pa tudi pot do kmetije je le taka, da se z avtom ne da po njej. Krajevne skupnosti pa si želijo več srecanj z novomeškim županom Marjanom Dvornikom in občinskim premierom Boštjanom Kovačičem.

Z. L.-D.

ISKANJE RESNICE

NOVO MESTO — Pri predsedniku Skupščine občine Novo mesto je bila v torek prva koordinacijska seja občinskih odborov za raziskavo povojnih množičnih pobojev, grobišč, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti, ki so se dogajale na območju devetih dolenjskih občin. Več o pogovorih bomo poročali v naslednjih številih.

Družba plačuje tudi bogatinom

Preveč zasedeni oddelki v metliškem otroškem vrtcu — Sedanja ekonomska cena ob vse večjih stroških ne zadošča več — Ni bojzani pred zasebno konkurenco

METLIKA — V tukajšnjem otroškem vrtcu so septembra sicer ugodili vsem prošnjam staršev, ki živijo v Sloveniji, medtem ko desetih prošenj s Hrvaške niti obravnavali niso. Prostora namreč ni več, kajti že sedaj so vse skupine nadštevilske, bodisi v jasli ali v vrtcu. Zato tudi prošnji za prihodnje mesece sploh niso še obravnavani.

Po mnenju ravnateljice Branke Hauptman je to odraz krize in boja za delovna mesta. Medtem ko so v nekaterih družinah z delom v izmenah starši sami varovali otroke, si sedaj zaradi varstva ne upajo več sitnirati v podjetjih. Delajo tam, kamor jih pač razporedijo, varstvo pa so poiskali v otroškem vrtcu. Medtem ko je v oddelkih otrok preveč, pa je kadra v metliškem vrtcu zaradi finančnih razlogov manj, kot zahtevajo normativi. Zaradi tega otroci pri vzgoji in varstvu sicer niso prikrajšani, tem bolj pa so obremenjene delavke. »V Ljubljani, kjer je otrok v vrtcih vse manj, kader pa ostaja, predlagajo, da bi imel vsak oddelke dve vzgojiteljici, kar bi bilo sicer dobro, a vprašanje je, če bi družba takšno obremenitev zmogla, zlasti metliška,« pravi Hauptmanova.

V metliškem vrtcu se presneto dobro zavedajo kriznih časov, zato si veliko sami pomagajo, vendar nekateri starši ne znajo dovolj spoštovati njihovega truda. »Zavedamo se, da je potrebno varčevati, žal pa to še ni prišlo do zavesti nekaterih staršev. Morda malenkostno pomenuje za vrtec veliko. Tako opažamo, da neprestano izginjajo otroško perilo, ki ga sešijemo sami, da starši mečejo v koš za umazano perilo čisto perilo, in podobno,« opominja ravnateljica. Medtem ko je vzgojo v celoti plača družba, pa 50 odst. ekonomske cene varstva, kar je najvišji prispevek staršev, plačajo le za 21 otrok, za ostale delno, za 22 pa ničesar. V povprečju pa prispeva družba za vzgojo in varstvo 206 metliških otrok 80 odst. sredstev. »Res je, da družba plačuje nekaterim stroš-

Preprečevanje najhujših napak

ZKS-SDP v 9 mesecih prehodila zelo dolgo pot — Bližnji kongres opredelitev do ključnih vprašanj Slovenije — Vlada v senci hoče pomagati

NOVO MESTO — Ta ponedeljek je bil v Novem mestu občinski zbor članov in simpatizerjev ZKS-SDP. Udeleženci, ki so do zadnjega napolnili sejno dvorano zavarovalnice Triglav in še pol menze, so se s Sonjo Lokar, Emilom Milanom Pintarjem in Miranom Potrčem dobre tri ure pogovarjali o stanju v stranki in pripravah na bližnji kongres, o delovanju vlade v senci (katere predsednik je Pintar) in strankinega poslanskega kluba pa tudi o najbolj spornih stvareh o osnutku nove slovenske ustave.

»Naša stranka je imela zadnji kongres še pod firmo ZKS nekoga davnega decembra 1989,« je začela Sonja Lokar. Davnega seveda zato, ker se je od takrat zgodilo strahotno veliko stvari: izstop iz ZKJ, upadanje števila članstva, kadrovski presing Demosa, volitve in prehod v opozicijo, ko si v skupščini prizadevajo držati ogledalo novi oblasti, da bi preprečili najhujše napake in neumnosti. Močno so zmanjšali strokovni aparat (Novo mesto,

na primer, je ohranilo enega profesionalca), znižali članarino, ustanovili nove strankine vertikale, poslanski klub, vlado v senci, demokratični forum, frakcijo zelenih itd., izdajajo politični tednik, naredili so medijski preboj itd.

Zdaj se stranka konsolidira, od 96.000 članov na papirju izpred volitev imajo zaenkrat že blizu 30.000 (v Novem mestu okrog 450) nanovo zapisanih »pravih« članov. Na bližnjem kongresu v Novi Gorici — novomeška delegata na njem bosta Vilma Manček in Jože Florjančič — bodo natančno opredelili svoj odnos do ključnih vprašanj Slovenije, novo ime stranke in simbole, v katere naj bi priključili nazaj tudi rdečo barvo. Njihov program ima socialdemokratsko usmeritev, z njim in z organizirano senco se približujejo evropski levici, katere del se čutijo. Njihovo izhodišče je človek, ki hoče živeti v miru, svobodno, ustvarjalno in socialno varno, v zdravem okolju itd.

Emil Milan Pintar je dejal, da ima vsaka vlada samo eno nalogo: da organizira razvoj ali skuha prepri. Sledečega niti ni

ZBOR ZKS-SDP — Miran Potrč, Emil Milan Pintar, Miro Berger, Sonja Lokar, Jože Florjančič (od desne) so na ponedeljkovem zboru članov stranke v Novem mestu povedali mnogo resnic o stranki, trenutni slovenski stvarnosti in perspektivah. (Foto: Z. L.-D.)

Poravnava bi vila novih moči

Naklonjenost upnikov bi zelo pomagala k ponovnemu razcvetu Novolesa

STRAŽA — V petek so se z vodstvom Novolesa v Straži sestali največji upniki te delovne organizacije, da bi skupaj z njim preučili vse možnosti za reševanje težav, v katerih se nahaja Novoles.

»Odlučili smo se, da bi izredno podkapitalizirano Novolesa oziroma njegovo nesolventnost reševali skupaj z upniki, zato smo jih v skladu z zakonom o finančnem poslovanju sklicali na prvi informativni sestanek in jih poprosili, da upe, ki jih imajo do nas, za nekaj časa odložijo in s tem omogočijo, da Novolesova nova podjetja zaživijo polnokrvno,« pojasnjuje namen sestanka s predstavniki največjih upnikov generalni direktor Jakob Andoljšek in pri tem omenja možnost transformacije dela dolgov v kapitalne naložbe ter druge operacije, ki bi upnikom zagotovile, da njihov kapital ne bi bil izgubljen.

V programu reorganizacije Novolesa je štirinajst manjših podjetij, od teh devet v Straži in pet izven, z manjšim številom zaposlenih, od 15 do 470. Velik problem Novolesa je še vedno veliko število zaposlenih. Od sedaj 2.101 zaposlenega delavca naj bi število v enem letu zmanjšali na približno 1.600. Kam s preostankom delavcev?

»Danes vemo, da jih bo v enem letu normalno upokojenih 36, v drugih podjetjih jih bomo trajno zaposlili 60, s tem da vemo, kam. Začasno jih bodo šest zaposlili v drugih podjetjih, leta bomo dokupili za 27 ljudi, odpravnine bomo izplačali 59

komiteja za delo, tudi v materialnem smislu, saj so bi ljudje na čakanju doma. V skladu s kolektivno pogodbo, ki jo je v novomeški občini Novoles prvi registriral, imajo ti delavci zagotovljen 70-odstotni

zaposlenim, sporazumno prenehanje delovnega razmerja pa nam je dalo 25 ljudi. Razen za upokojeince bo za vse te zadeve rešena do novega leta, za 344 ljudi pa bomo morali v teh dneh program še doreči. Pri tem imamo podporo republiškega

● Sporazumna poravnava, ki jo upnikom predlaga Novoles, je ena od potez v strategiji za rešitev iz finančne krize, njen neuspeh, v spletu še drugih neugodnih okoliščin, pa bi lahko pomenil tudi stečaj. Slika še ni tako črna, čeprav se nehote vsiljuje primerjava z Elanom, kjer so bili priča podobnim prijemom. Razlika je predvsem v tem, da ima Novoles zaupanja vredne načrte sanacije in reorganizacije, izdelan po vseh strokovnih merilih, kar mu je priznala tudi Svetovna banka, ki ga je uvrstila med šestnajst najbolj perspektivnih kandidatov za investicijska posojila v Jugoslaviji.

● V metliški vzgojno-varstveni organizaciji se ne boje konkurence, ki jo bo omogočala uvedba zasebnega varstva. Prepričani so, da starši toliko poznajo njihovo organizacijo in ji zaupajo, da bi poslali otroke v zasebno varstvo le zaradi zdravstvenih, ne pa tudi vzgojnih razlogov. Sicer pa bodo, če bo konkurenca huda, lahko v vrtcu ponudili tudi kaj več, na primer popoldansko varstvo.

mo,« pojasnjuje Hauptmanova ter pristavi, da sedaj veljavna ekonomska cena tako in tako ne zadošča več za pokritje stroškov vzgojno-varstvene organizacije. Zato je na obzorju nova podražitev.

M. BEZEK-JAKŠE

treba kuhati, če razvoja ni, pride sam. Pri nas, zaenkrat, je tako, namesto organiziranja razvoja gre trud v utrjevanje oblasti in v prerazdeljevanje slovenske revščine. Vlada v senci je organizirana zato, da bi imela vse informacije in da bi konstruktivno pomagala pri premagovanju gotovo nič lahkih problemov. (Več o Pintarjevih izvajanjih v naslednji Prilogi.)

Miran Potrč: »Nova slovenska ustava mora biti konsenzualni akt. Posebej bi opozorili, da bo treba v javni razpravi bolje opredeliti položaj narodnosti iz osnutka, pravice človeka in državljana ter kdaj jih je možno omejevati, pravice do soupravljanja, organiziranja države, pristojnosti predsednika, odnos med parlamentom in vlado, lokalno samoupravo itd.«

Z. L.-D.

O VREDNOTENJU PODJETIJ, OBVEZNICAH, NALOŽBAH

NOVO MESTO — Center za gospodarsko svetovanje mag. Milana Lovrenčiča iz Ljubljane je v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in z Ljubljansko banko Dolenjsko banko pretekli petek pripravil v novomeški LB seminar »Z znanjem v uspešno podjetništvo«. Lovrenčičev strokovnjak Danijel Artiček je udeležencem govoril o vrednotenju premoženja podjetij in določanju premoženjske in poslovne bonitete, kakršnega opravlja ta center in ki so ga od sedaj vedno priznali tudi zunanji partnerji, interesi za vlaganja v naša podjetja ali za odkup. Stvari so na tem področju zdaj tako neurejene, da so mogoče najrazličnejše spekulacije in razprodaje. Knjigovodska vrednost zemljišča, stavb, opreme je pri nas zaradi stare zakonodaje in sistema namreč čisto napačna, trg, donosi, blagovne znamke, imidž pa so navadno tudi čisto napačno (preslabo) ovrednoteni, če tega ne dela strokovna neodvisna ustanova. Na seminarju je bilo precej govora tudi o izdajanju vrednostnih papirjev in prometu z njimi pa o denarju, varnosti in rizikih naložb. Seminar je bil kar dobro obiskan. Predstavljena je bila tudi nova ponudba finančnega inženiringa LB Dolenjske banke.

O MEDNARODNI UVELJAVITVI SLOVENIJE

NOVO MESTO — V ponedeljek, 29. oktobra, ob 19. uri bo v sejni sobi hotela Metropol svobodna katedra o boju za mednarodno uveljavitev Slovenije. Gost katedre bo slovenski »minister za zunanje zadeve« dr. Dimitrij Rupel. Vabljeni!

DEMOKRATSKA ZVEZA KOSOVA V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — V nedeljo, 28. oktobra, bo v Domu kulture v Novem mestu ob 12. uri ustanovni sestanek območnega odbora Demokratske zveze Kosova.

T. JAKŠE

Z dušo, in ne za denar

V metliškem Rdečem križu bodo delali le še prostovoljci — Prostor na Mestnem trgu

Anica Pezdirec: »Dobrih ljudi, ki bodo pomagali revežem, ne bo zmanjkalo.«

METLIKA — Vsa leta po vojni je bil kot tajnik metliškega občinskega odbora Rdečega križa zaposlen profesionalec, zadnja leta sicer samo polovično, z reorganizacijo občinskih služb pa bodo v tukajšnjem Rdečem križu delali le še prostovoljci. »Kot dolgoletna predsednica Rdečega križa sem sledila delu dobrodelnih organizacij na Zahodu, kjer so humanitarna dela prostovoljna. Zelela sem, da bi tudi v naši organizaciji ljudje delali z dušo in ljubeznijo, ne za plačilo,« je ob tem povedala Anica Pezdirec.

»Nam gre le za pomoč ljudem, brez vpletanja politike, kajti iskrena dobrota je molčeča in ne sili v ospredje in to je vodilo vseh tistih dobrih ljudi,

ki želijo pomagati drugim v stiski,« meni Pezdirecova, ki se dobro zaveda, da bo zaradi vse večjih težav v družbi potrebnega vedno več prostovoljnega humanitarnega dela. »Vedeti moramo tudi, da so med nami ljudje, ki se ne znajdejo, čeprav imajo pravico do pomoči družbe. Takšni se raje obrnejo po pomoč k neprofesionalcem, ljudem, ki so jih pripravljani poslušati, niso pa obremenjeni z zakonskimi obveznostmi. Prav zaradi tega bo moral v bodoče Rdeči križ še bolj sodelovati s socialno službo kot pomembna vez med socialo in ljudmi,« poudarja Pezdirecova ter pristavlja, da se bodo borili, da bodo v prihodnje vsi enaki pred zakonom in da ne bo prihajalo do krivic, zlasti socialnih, ki so jih mnogi doživljali vsa leta nazaj.

Kot rečeno, bodo odslej vsi v metliškem Rdečem križu delali prostovoljno. Eni se bodo ukvarjali s krvodajalstvom, drugi s socialnimi problemi, pa vzgojno-varstveno dejavnostjo, izpti za prvo pomoč bodočih voznikov, akcijami solidarnosti, torej zbiranjem denaja in oblačil. Razmišljajo tudi o skladišču rabljenih oblačil, saj so sedanji prostori v Gradcu neprijetni in material propada. Vse delo pa bo potekalo preko postaje Rdečega križa, ki bo v prostorih na Mestnem trgu, kjer sedaj domuje Stanovajska zadruga Šentrupert. V njej bodo delali prostovoljni zagrnanci v Rdečem križu, o načinu dela pa bodo občani pravočasno obveščeni.

M. B.-J.

Sprehod po Metliki

MARŠKATERA ORGANIZACIJA DRUŠTVO, ZVEZA so ostali brez profesionalnega delavca, zato bo treba prenesti delo ponovno na ramena amaterjev oziroma prostovoljcev. Tako je tudi v občinskem zvezo prijateljev mladine. Pričakovati je, da bodo ljubitelji otrok in mladine zgrabili za delo z obema rokama.

POD STOLETNO LIPO NA VILNOMERU so se zbrali delavci dolenjskih domov za ostarele krajane. Pripravili so s kostanjev piknik z dodatkom janjca maražnu ter mladega vina. Da bi bila zadeva še bolj vesela, sta igrala za ples Ivan Jerina, učitelj metliške glasbene šole, in Edo Macele, natakator iz Rajmerjevega bifjeja. MERCATORJEV TRGOVEC DUŠAN BEČAJ živčno išče po Metliki denar za izdajo svoje druge pesniške zbirke. Prvi zvezčiči Srečna dolina mu je prinesel slavo, pri drugem upa na denar. Sicer pa se Bečaj ubada zadnje čase z ansambлом Marija Dolores, ki bo boja izdal ploščo, na kateri bo uglasbena tudi Duletova pesem.

V METLIŠKEM KULTURNEM DOMU BO 3. novembra okrogla miza o ekologiji, na kateri bodo sodelovali vidni moškeje z republike in občine. Vprašanj in odgovorov gotovo ne bo zmanjkalo, saj je Bela Krajina že zelo daleč od objuljenega dežela.

«GNIL» AVTOMOBILI — Po parkiriščih v Črnomlju so se začeli pojavljati stari, odsluženi avtomobili, ki ne le da zavzemajo dragocen parkirni prostor, ampak tudi kazijo okolico. Črnomaljske tolaže to, da je takšnih avtomobilov veliko tudi po drugih občinah. To pa je za Belokranjske velika sreča, saj sedaj vedo vsaj to, kam grejo lahko povprašati, na kakšen način naj se znebijo nadloge.

PLAKATIRANJE — Črnomaljski zahtevajo od občine, da pripravi odlok o plakaturanju. Pred volitvami in ob nedavnem obisku češkega cirkausa Kellers je bilo namreč vse prepleteno s plakati. Varna niso bila ne drevesa ne izložbe, niti ograje in zidovi. Potrebno bo kar pohiteti z odlokom, saj se po sprejetju slovenske ustave zopet obeta nov cirkus v obliki volitev.

«INOVACIJE» — Delegati črnomaljske občinske skupščine znajo biti v svojih idejah, kako bi se lahko kaj v občini še izboljšalo, še zelo iznajdljivi. Tako je na zadnjem zasedanju eden izmed delegatov predlagal, naj v dolgoročni plan uvrstijo tudi cesto Maverlen—Doblička gora, saj bo imela tako več možnosti, da jo polijejo s protipravnimi asfaltom. Sicer pa bo v tem primeru večji izumitelj tisti, ki bo odkril prašni asfalt.

Drobne iz Kočevja

KULTURNI VLOM — Pred kratkim je bilo vloženo v knjigarno Državne založbe v Kočevju, vendar neznan storilec ni odnesel ničesar. Gre torej za dvakrat kulturni vlom: v kulturni objekt in še v ločilec je bil kulturen, saj ni nič ukradel, čeprav je imel na razpolago odprto blagajno z nekaj drobiža in večjo vsoto denarja v kuverti, da o dragih (tudi nad 30.000 din) pisalnih in računskih strojih niti ne govorimo.

DELEGATKA RTV — Za delegatko v svetu poslušalcev in gledalcev RTV Slovenija je bila iz kočevske občine imenovana Lea Oražem.

ZAŠČITNI ZNAK OBČINE KOČEVJE — Javni natečaj za izdelavo zaščitnega znaka občine in zaščitnega znaka izdelkov bo razpisal občinski IS. Raziskava javnega mnenja je pokazala, da gre po svetu o Kočevski zelo negativen glas in da je mnoge celo strah pred tem skrivnostnim slovenskim območjem. Zdjaj pa in vrsti pozitivni glas (image) o Kočevski, ki ga bo širil tudi novi zaščitni znak.

Ribniški zobotrebci

ZA ZDRAVO PITNO VODO — V tem mesecu je prišlo do dveh večjih onesnaženj pitne vode: najprej v Loškem potoku (5. in 6. oktober), nato pa še v Ribnici (in Kočevju) in sicer prejšnji teden v zajetju Blate. Tudi zaradi teh dveh onesnaženj med odgovornimi v občini vedno bolj prevladuje prepričanje, da je nujno igrati čistilne naprave, in to najprej v višjih območjih občine.

TRINAJSTO SKLADIŠČE — Inles Ribnica ima po vsej Jugoslaviji že 12 prodajnih skladišč za svoje stavbo pohištvo idr. Te dni bodo odprli novo, trinajsto po vrsti, in sicer v Sarajevu. Upajo, da številka trinajst ne bo nesrečna, za vsak primer pa pripravljajo tudi že otvoritev Stiranjstega, in sicer v Šibeniku.

SINDIKAT NA NOVIH POTEH — Sindikalna organizacija v Inlesu šteje 770 članov. Za predsednika so izvolili Alojza Zbašnika. Sindikat Inlesa je vključen v Svobodne sindikate Slovenije in Lesarski sindikat Slovenije, pa tudi v občinski sindikalni svet Ribnica, ki nudi članom brezplačno pravno pomoč, popust pri nakupu živila v ribniških trgovinah in denarno pomoč članom v življenjskih stiskah.

Demos seveda ne bo več, je pa zdaj še potreben. (Pučnik)

Kdor poje, zlo ne misli, toda s tem še ni rečeno, da misli kaj pametnega. (Toti list)

Trebanjske iveri

TRGOVINA — Trebnje in okolico vse bolj prežema sejski duh, živ dokaz za to pa so domači in tuji. Tako so zadnjič enkrat v Velikem Gabru gospodje v polonezu prodajali veličansko rumeno uro, broško za dva in pol zlota in nasmeh. Neka ženska v okolici Trebnjega pa menda prodaja intelektualne storitve. Ta gospa ni prodala na trgu kakšnih pesmic ali morda nekakšnih skrivnostnih in usodnosnih kemijskih formul, pač pa svoje poznavanje hirantomije. Sicer pa se je na trebanjskem tržišču zadnje čase pojavila še »Stefan«. Popelje vas na izlet čez mejo in potlej vse obložene stoddotno varno domov. Pokličite v Trimo in povprašajte o tej storitvi! Morda ne boste zvedeli prav ničesar, ker je »Stefan« za enkrat še v Trebnjem neregistrirana potovalna agencija.

ALKOHOL — V Trebnjem spreminjajo višino kazni za prečesno točenje alkoholnih pijač. Po staremu pa ostaja sedma zjutraj ura, pred katero se tudi v Trebnjem ne sme točiti in prodajati teh toliko iskanih sladkosti. Ampak se točijo, pravijo eni. Le kje, se zanimajo drugi. Kdor jim bo povedal, bo haje dobil za kaj opojnega in močnega, za kozarček albanskega konjaka, na primer.

STROGO — Ljudstvo v trebanjski občinski upravi po novih internih zaostritvenih ukrepih niti mrdniti ne sme v isto stran, ki ni očitno navedena v posameznih opisih del in naloz. Z omenjeno disciplino naj bi pomagalo narediti državno upravo varčno in zgledno. Medtem ko so v Trebnjem osebju serviralni nov in strožji hišni red, si je država v Beogradu nekolikokrat večela proračun, slovenska pa omissila nekaj novih izpostav čez mejo.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Republiška meja na Gorjancih?

Po dolgi razpravi v dolgoročnem planu tudi gradnja magistrale po črnomaljski občini — Komunikacijska odrezanost Črnomlja od Slovenije

ČRNO MELJ — Predlog dolgoročnega plana občine Črnomelj je sicer nalez na manj kritik kot njegov osnutek, zato pa razprava na seji občinske skupščine ni bila nič krajša. Vendar se je osredotočila predvsem na eno točko, in sicer na cesto, ki naj bi Črnomaljske povezovala z novo dolensko magistralo.

Socialisti so predlagali črtanje stavka, ki govori o sodelovanju Črnomaljske pri modernizaciji ceste Črnomelj—Soteska—Žužemberk do priključka na avtomobilsko cesto pri Biču ali Ivančni Gorici, vendar amandama ni bil sprejet. Zato pa so predlagali, naj bi imela prednost v občini gradnja magistrale Jugorje—Štrekljavec—Stranka

vas — črnomaljska obvoznica Dragatuš—Vinica. To bi bila hkrati vez med cestama Karavanke—Bregana—Zagreb ter Karlovac—Reka, pripomogla pa naj bi tudi k razvoju gospodarstva in turizma v občini. Amandama s podobno vsebino je že predtem pisмено predložil tudi Demos, a ni bil upoštevan, zato so bile tokrat zahteve socialistov in demosocev toliko bolj brezpogojne.

Ozračje se je še dodatno naelektrilo ob izjavi predstavnika Razvojno-raziskovalnega centra iz Novega mesta, češ da je popoln nesmisel graditi magistralno cesto od vrha Gorjancev do Črnomlja. Črnomaljski mislijo drugače, saj so sedaj, kar se tiče cest, tako rekoč odrezani od Slovenije. Zavedajo se, da se bomo morali sami vključiti v našo republiko, ni pa cest, po katerih bi se tja pripeljali. To pa naj bi bila najkrajša

povezava, ki nikakor ne pelje skozi Žužemberk, ampak skozi Novo mesto kot regijsko središče. Zalostno pa je, da je bila v programu le cesta, po kateri so se

• Predvsem pa Črnomaljski niso mogli razumeti, kako jim lahko pišejo programe ljudje, ki ne vedo, po kakšnih cestah se vozijo v Beli krajini. Črnomaljska občina nima niti metra magistralne ceste, da o drugih komunikacijskih povezavah niti ne govorimo. Zato ne čudi vprašanje enega od razpravljavcev, če morda nameravajo v Sloveniji narediti republiško mejo kar na Gorjancih. Kakor koli že, amandama o črnomaljski magistrali je bil sprejet, kar pa še ne pomeni, kot je dejal eden od odgovornih občinskih mož, da bo tudi uresničen.

Črnomaljski sedaj prisiljeni voziti, ki pa nikakor ni najboljša možnost. M. BEZEK-JAKŠE

V ČRNO MLJU O NOVI USTAVI

ČRNO MELJ — Tukajšnji občinski odbor Slovenske demokratske zveze prireja v petek, 26. oktobra, ob 17. uri v sejni sobi Skupščine občine okroglo mizo o novi slovenski ustavi. Gost večera bo podpredsednik družbenopolitičnega zbora Skupščine Slovenije Tone Peršak. Vabljeni!

KOMISIJA ZA RAZISKAVO NEPRAVILNOSTI

ČRNO MELJ — Zbori tukajšnje občinske skupščine so imenovali občinsko komisijo za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti. Demos je predlagal, naj bi komisija raziskala tudi medvojne in ne le vojne množične poboje. Sicer pa bo pet članov. Damjan Zalec, Peter Dichelberger, Anton Marentič, Milka Rauh in Žvone Planinc, predvsem v pomoč republiški komisiji, največ pozornosti pa naj bi posvetili pričevanjem tistih, ki so bili neposredno udeleženi v tragičnih dogodkih, njihovim svojcem, očividcem oz. tistim, ki so posredno seznanjeni z obravnavanimi dogodki.

KOMEMORACIJA BO V SREDO

ČRNO MELJ — Skupnost krajevnih skupnosti Črnomelj pripravila za sredo, 31. oktobra, ob 12. uri pri spomeniku na Gričku komemoracijo v počastitev dneva mrtvih. Kulturni program bodo pripravili učenci črnomaljske osnovne šole.

Inles ne odpušča delavcev

Izjema so kršilci discipline — Sprejemajo nove

RIBNICA — Zaradi spreminjanja zakona o podjetjih v ribniškem Inlesu pripravljajo že tretji osnutek bodoče organizacije podjetja. Zdjaj imajo še vedno 6 tozdov in DSSS s skupaj preko 1.600 zaposlenimi. Največji tozd je tisti v Ribnici, ki ima 480 zaposlenih ali dobro četrtino.

»Pri nas ne odpuščamo delavcev niti jih ne pošiljamo na čakanje domov z

80-odstotno plačo. Veliko naporov namreč vlagamo za pridobivanje novih izvzno usmerjenih programov. Pri tem smo kar uspešni.

Delavcev torej ni treba odpuščati. Je pa res, da v zadnjih letih ne nadomeščamo vseh delavcev, ki so se upokojili, umrli ali odšli iz podjetja na lastno željo ali zaradi disciplinskih ukrepov. Zato se je število zaposlenih v našem tozdu v nekaj letih znižalo od 530 na današnjih 480. Samo letos je odšlo iz našega tozda 40 delavcev, od tega se jih je 31 upokojilo; nanovo pa smo jih zaposlili 22.

Med zaposlenimi v tozdu je 35 letnih tehnikov in prav toliko mizarjev ter 6 inženirjev lesne smeri. Septembra in oktobra smo sprejeli na pripravništvo za 6 mesecev vse tri naše študente lesne tehnike in tri mizarje. Ni bojzani, da jih ne bi zaposlili za stalno, saj bi sprejeli mizarjev še več, tudi od drugod; tehnikov pa imamo svojih dovolj, saj nekatere mizarji nadaljujejo študij ob delu, je povedala tajnica ribniškega tozda, Metka Tramte.

J. PRIMC

Metka Tramte

Podpisali sporazum o vodovodu

Predvidoma še letos črpališče — Sedanji vodovod je luknjast

TREBNJE — Prejšnji teden je dobil vse potrebne podpise medobčinski sporazum o gradnji črpališča vode v Radanji vasi. To pomeni za

• Razdalje, premeri, gradbene etape in s tem povezani stroški niti ne bi bili tako pomembni, če ne bi obstajala bojazen, da bo trebanjska občina dobila dejansko manj vode iz Radanje vasi, kot je po skupno plačala. Ne gre pa za nikakršno pravno določitev v škodo Trebnjega, ampak za dejstvo, da po sedanjem vodovodu do Trebnjega prispe manj kot polovica zajete vode, ker je več kot pol steče skozi poškodovane cevi v tla.

trebanjsko občino in predvsem naselje Trebnje, da je za korak bliže k zanesljivejšemu oskrbovanju z boljšo vodo, kot jo Trebanjci dobivajo zdaj iz Senteplava. Po tem sporazumu, ki določa za občine Grosuplje, Litija in Trebnje denarne vloške in količine prejete vode, bo največ vode teklo v Trebnje.

Občina Trebnje je skupaj z vodnogospodarskimi ustanovami že plačala 780.000 din samo za nakup uvoženih črpalk in nabavo cevi ter za naročeno projektno dokumentacijo in prispevek Elektru za gradnjo transformatorske postaje. To in preostali stroški prve gradbene etape, v kateri naj bi se letos naredili črpališče in 200-kubični zbirnik nad Radanjo vajo, bo skupaj zneslo 4,5 milijona dinarjev. Po tej gradbeni fazi bo prišla na vrsto napeljava cevovoda premera 350 mm od zajetja do vasi Breg v dolžini okrog 3,5 km in navezava črpališča v Radanji vasi na vodovod za Trebnje.

L. M.

Stečajev še ni, težave pa že so

V kočevski občini nezaposlenost porasla za 23 odst. — Stečaje in še večji porast nezaposlenih šele pričakujejo — Podjetja brez programov za prekvalifikacijo

KOČEVJE — Brezposelnost v kočevski občini v primerjavi z drugimi slovenskimi občinami ni kritična. Konec decembra lani je bilo brezposelnih 267, konec prvega polletja pa 346 ali 79 oseb več. Brezposelnost je tako porasla za 23 odst., kar je nekoliko pod slovenskim povprečjem, pa tudi stopnja relativne brezposelnosti je nižja kot v Sloveniji.

Andrej Smole iz Zavoda za zaposlovanje je povedal, da je položaj v Kočevju sorazmerno ugoden zato, ker tu še ni prišlo do stečaje in likvidacij posameznih podjetij ali delov podjetij. Kočevska občina zastaja za drugimi tako

političnih organizacijah in SIS za 15,3 odst., gozdarstvu za 11, gradbeništvu za 9,1, finančno-tehničnih storitvah za 8,2 odst., itd. Le področje izobraževanja in zdravstva je zabeležilo rahel porast (za 1,8 odst.) zaposlenosti. Ni pa znano, koliko ljudi čaka doma, se pravi, da prejemajo 80 odst. plače in ne delajo.

Od brezposelnih jih 28 dobiva denarno nadomestilo, 33 pa pomoč. To so

podatki za september. Odvečne delavce je možno upokojiti tudi tako, da jim podjetja dokupijo delovno dobo, ali pa jih prekvalificirajo. Za slednji dve možnosti podjetja na zavod niso naslovila zahtev, ker podjetja nimajo potrebnih programov in denarja, saj morajo 50 odst. denarja zagotoviti sami, da dobe drugih 50 odst. v obliki pomoči.

Vedno več je težav z zaposlovanjem pripravnikov. Trenutno zavod sofinancira pripravništvo 19 pripravnikov. Če pripravnik po opravljenem pripravništvu ne dobi službe, je upravičen dve leti do denarne pomoči.

J. PRIMC

»Smo tudi manj razvita občina«

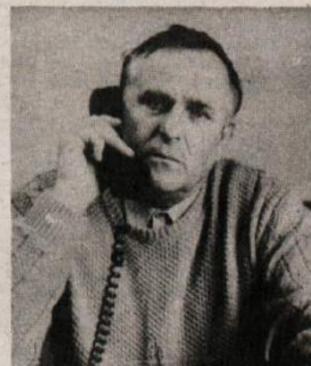
Alojz Metelko, trebanjski predstavnik v zbor občin slovenske skupščine — Pripona k ustavnemu osnutku, da ne bi Trebnjega zapostavljali

TREBNJE — Bolj ko bo skozi seje republiške skupščine pronicala v zavest državljanov delitve slovenske družbe po politični pripadnosti, pogosteje bodo spravevali državljani, kaj počenjo njihovi izvoljeni predstavniki v republiškem parlamentu. Na zadnji seji trebanjske občinske skupščine so tako vprašanje naslovili na Alojza Metelka, trebanjskega poslanca v zbor občin slovenske skupščine.

Alojz Metelko, dipl. inž. agronomije, po tistem pravi, da je zbor občin očitno manj zanimiv za medije kot družbenopolitični zbor, tako da poslansko delo v zboru občin po krivici ostaja v ozadju. Toda kot pravi, osebno jemlje delo v skupščini tako veliko odgovornost. Do sedaj je bil na vseh dolgotrajnih skupščinskih sejah od prve do zadnje minute, da bi bil čimbolj seznanjen s tistim, kar se dogaja v skupščini. Stalno prisotnost pa je izkoristil še za nekaj svojih pripomb na različne teme. »Na zadnji seji skupščine sem pri razpravi o osnutku ustave predlagal dopolnilo k 69. členu. V tem namreč piše, da republika in lokalne skupnosti skrbijo za razvoj družinskih kmetij in kmetijstva na gorskih in hribovitih območjih, jaz pa sem predlagal, da bi morale skrbeti tudi za kras in območja z omejenimi dejavniki. Dodatek se mi zdi potreben, saj zadeva prav našo občino. Brez tega dopolnila bi bila območja, kot je naša Suha kraji-

na, prikrajšana za morebitne ugodnosti v kmetijstvu,« domneva Metelko.

Kmalu pa bodo v Sloveniji na vrsti žgoči pogovori o nerazvitih in tu bo tudi

Alojz Metelko

Šele prvi korak

Kako izkoristiti jezero

KOČEVJE — Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji 1. oktobra med drugim sprejela odločbo o ugotovitvi splošnega interesa za zemljišča okoli Rudniškega jezera. Gre za 146 ha površin, katerih lastnika sta občina in Itas. Ta odločba je osnova za izvedbo postopka za razlastitev teh zemljišč.

V živahni razpravi pred sprejemom odloka sta se oblikovali dve struji. V eni, ki so jo predstavljali predvsem delegati Itasa, so zagovarjali predvsem interese Itasa, in sicer naj bi bil Itas pri razvoju turizma itd. na območju jezera sovlagatelj ali delničar, ali pa, da Itas proda zemljišča najboljšim ponudnikom, iztržek pa porabi za prestrukturiranje proizvodnje in reševanje presežka delavcev. Splošno je znano, da je Itas tisto kočevsko podjetje, ki je v največjih težavah.

Druga stran je dokazovala, da je Itas kot pravni naslednik ukinenega rudnika rjavega premoga dobil ta zemljišča brezplačno in da mu v najboljšem primeru pripada odškodnina le v višini, kolikor denarja oz. dela je v zemljišče vložil. Sicer pa velja predpis, po katerih Itas sploh ne bi smel biti lastnik kmetijskih zemljišč. Poleg tega je Itas v skladu z dosedanjjo prakso za svoje širjenje dobil zemljišča vedno brezplačno in zato ne bi smel zahtevati odškodnine za zemljišča okoli jezera.

Končno je bil sprejet odlok. Vodja programa revitalizacije občine Kočevje Miro Ferlin pa je med drugim poudaril, da kočevsko gospodarstvo skupaj z zasebniki samo ni možno urediti jezera za potrebe turizma in rekreacije. Zato bo potrebno povabiti tudi investitorje od drugod. Vse to pa bo možno šele, ko bo občina lastnica teh zemljišč, saj v nasprotju ne more vabiti investitorjev. Poudarili so še, da se lahko zgodi neprecenljiva škoda, če odlok ne bi bil sprejet. J. P.

SPRAVNA SLOVESNOST NA BREZOVI REBRI

SEMIČ — Spravna slovesnost na Brezovi Rebri v semiški krajevni skupnosti bo v četrtek, 1. novembra, ob 10.30. Spomnili se bomo vseh umrlih v trpljenju leta 1942 na tem kraju. Vsi, ki želite, da bo Brezova Reber nosilka sloge, lepo vabljivi. Vse, ki lahko prispevajo k odkrivanju pomiritevne resnice, prosimo, da svoja spoznanja in doživljanja pošljejo v pisni obliki ali pa sporočijo svojo voljo na občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Črnomelj, ulica Mirana Jarca, tel. 51-320.

O PROTESU

PREDGRAD — Poročali smo o protestu Predgradcev, ker cesta od Kočevja proti Predgradu še ni posodobljena. V zvezi s to zadevo sta prišla dopisa (poročilo komisije za strategijo nacionalnega in regionalnega razvoja Skupščine R Slovenije, mnenje republiškega sekretariata za promet in zveze), po katerih povzemo: Do 17 km regionalne ceste od Livoda do Brezovice posodabljaajo že 13 let. V Sloveniji ni posodobljenih še 560 km regionalnih cest. Kočevski je treba dati pri tem prednost, saj je bila doslej zaradi »obrambnih in drugih strategij« zastopljena, upoštevati pa je treba, da se bo le tako prebivalstvo tu ohranilo. Problematiko Kočevskega in Poljanske doline je treba reševati energičneje in pospešeno.

Brežice praznujejo svoj praznik

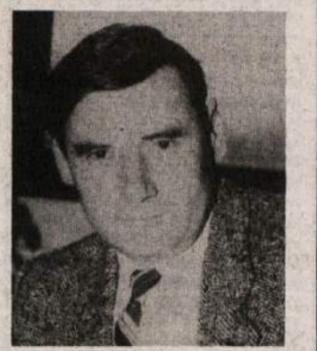
Okrogla miza o obrambi — Govoril bo Janez Janša — Nastop zamejskih zborov

BREŽICE — Na redni tiskovni konferenci smo izvedeli, da bodo tudi letošnji občinski praznik 28. oktober praznovali v spomin na ustanovitev Brežiške čete. Seveda samo dotlej, dokler zgodovinarji ne ugotovijo, kakšen je sploh bil namen te čete. Predsednik slovenskih kršćanskih demokratov v Brežicah in predsednik izvršnega sveta Ciril Kolešnik ne izključuje možnosti, da praznik še ostane. Četa, ki je obstajala en sam mesec, je bila ustanovljena za boj proti okupatorju, ki je hotel izseliti prebivalstvo.

Komunisti na kostanjevem pikniku

Za to, da ostanejo pri istem imenu

BREŽICE — Brežiški komunisti so se odločili za novo obliko dela. Tako so razpravo o kongresnih dokumentih, statutu in imenu stranke organizirali v Cerini, v Lesovi zidnici, na kostanjevem pikniku. Sekretar partijske organizacije Miha Škrlec je povedal, da se je na kostanjevem pikniku zbralo okoli 50 komunistov, kar je približno ena tretjina članov. Škrlec je tudi povedal, da ZKS v občini Brežice nikakor ni samo stvar preteklosti. Na volitvah je stranka dobila precej podpore in na tako podporo v stranki računajo tudi za naprej. Kakšna bo prihodnost stranke, ne ve nihče. Vendar pa Brežičani menijo, da se stranka ne bi smela kar

Miha Škrlec

tako odreči svojim simbolom in tudi imenu. Kot gost je na kostanjevem pikniku sodeloval član pred. CK ZKS Lenart Šetinc in spregovoril o razmerah v Sloveniji. Potožil je čez majhno odmevnost delovanja ZKS v medijih, pa tudi čez delovanje skupščine Republike Slovenije, kjer je ZK potisnjena ob rob. kakšno stališ

kulturo. Sledil bo koncert zamejskih pevskih zborov »Vasilij Mirk« in Zarje s Proseka in iz Zelenke Kaple. Zapela pa bosta tudi pevski zbor Svoboda iz Stražišča pri Kranju in PD Svoboda bratov Milavcev iz Brežic. V nedeljo bo tradicionalni pohod po poteh Brežiške čete. V okviru praznovanja bosta v dijaškem domu govorila dr. Franc Zagoren in inž. Jurij Mamilović o problemih malih in hribovskih kmetij, pogovor pa organizira Slovenska demokratična zveza iz Brežic.

Predstavnika občine Brežice, predsednik SO Ivan Tomš in predsednik IS Ciril Kolešnik, sta skupaj s sekretarjem za ljudsko obrambo Stankom Zlobkom seznanila novinarja, da se je pred kratkim občinska vlada sestala skupaj s svetom za ljudsko obrambo. Na seji sveta so analizirali razmere po reorganizaciji TO Slovenije. Strinjali so se, da so razmere narekovale hitro ukrepanje, nikakor pa niso zadovoljni s tem, da v Posavju ni več pokrajinskega štaba. Vztrajali bodo, naj Posavje še vedno ostaja regija z vsemi regijskimi ustanovami vključno s pokrajinskim štabom TO. Slednji je na tem področju potreben in pomemben iz več vidikov.

NERESNOST

SEVNICA — Pri sevnški »valilnici novih podjetij« KIN so hudo razočarani nad bivšim direktorjem velikega podjetja in politikom, ker jim je odžrl lep posel z izjavo nesojenemu poslovnomu partnerju KIN, češ da gre za neresne ljudi. Pri KIN nočejo vrniti neljalnemu Sevnčanu z isto mero, želijo pa mu le, da bi čimprej dokazal svojo resnost in poslovno uspešnost tako, da bi prodal vsaj nekaj več izdelkov svoje firme kot zgolj za vzorec.

Socialdemokrati na sceni

Politični vpliv večji od številčnosti

KRŠKO — Socialdemokratska stranka Krško je bila ustanovljena prva, potem pa jo je »pogoltnil« Demos. Ta seveda še obstaja in tudi bo vse do trenutka, ko se bo spreminila samoupravna zakonodaja. Vendar pa se stranke že sedaj trudi samostojno nastopati na politični sceni.

Predsednik socialdemokratske stranke, ki jo je ustanovil Igor Avčec, je Miha Rostohar. »Stejemo 60 članov, kar je malo, ampak našega vpliva ni mogoče meriti po številu članov,« pravi Rostohar. »Seveda ne nameravamo ostati pri tem številu. Prepričani smo, da se bomo okrepili tudi številčno.« Rostohar je glede tega precej optimističen, saj ima stranka politični program, ki ima svoj vzor v socialdemokratski tradiciji zahodne Evrope. To seveda pomeni, da se stranka gleduje po programih in tudi v tem, da pač hoče sodelovati z vsemi napredno mislečimi ljudmi. »Seveda pa to ne pomeni, da se ne zavedamo konfliktnih stanj. Zavedamo se jih, am-

pak ne želimo jih odpraviti na tak način kot komunisti. Po našem prepričanju so konfliktna stanja naraven pojav vsake družbe in so celo gonilo razvoja.

Kar zadeva strankino gledanje na prihodnje ureditve Slovenije, je treba reči, da tu ni nobenih razlik. Tudi socialdemokrati se zavedajo, da je samostojnost Slovenije nujna. »S samostojnostjo bomo preprečili prelivanje kapitala mimo tržnih zakonitosti.« To pomeni, da je treba preseči prelivanje kapitala in denarja po logiki, da se jemlje tam, kjer je, in daje tja, kjer ni, ne upoštevaje tržne zakonitosti. Seveda se razume samo po sebi tudi, da bo posledaj kapital drugje zaščiten, kot je bil doslej. Na trgu pa nima ustrezne cene samo kapital, marveč tudi delo.

Ekologija je osrednja tema, ki zadeva tako ozke lokalne razmere kot širše okolje. V njenem središču je JE Krško. Na zadnjem strankinem posvetu v Krškem so socialdemokrati sprejeli stališče, da JE Krško ni problem, ki bi ga lahko reševali samo v tej občini. Vendar pa naj bi republiška vlada ne ukrepala brez soglasja neposredno prizadejih. Zato se v Krškem zavzemajo, da bi se najprej razrešil problem trajnega odlaganja odpadkov, šele potem pa se lahko začne politična dejavnost. In tudi te ne bo, če ne bo vlada rešila vprašanja rente zaradi degradiranega okolja. »Ko bo vlada rešila ta vprašanja, se bomo lahko lotili političnega delovanja in šele potem lahko razpišemo referendum, na katerem se bodo občani izrekli o JE Krško,« je povedal Miha Rostohar.

Miha Rostohar

J. SIMČIČ

Je naključje, da odrivajo smeti revnim?

Sevnica protestira zaradi NSRAO

SEVNICA — Tudi sevnški izvršni svet se pridružuje protestnim izjavam krajanov, v katerih odločno odklanjajo izbor 10. območja (Gornji Leskovec) kot primerne lokacije za trajno odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO). Na seji pretekli četrtek je sevnška vlada predlagala, naj se to območje črta kot »možno primerno območje za gradnjo« odlagališča NSRAO, svoj sklep pa je podkrepila z dejstvom, da je v sevnški občini kmetijstvo opredeljeno kot ena od prednostnih panog gospodarskega razvoja, že tako ekološko zelo prizadeto območje pa je in bo tudi v bodoče med osrednjimi predeli za razvoj kmetijstva v občini.

Na seji sevnškega izvršnega sveta sta sodelovala tudi predsednik sveta krajevne skupnosti Blanca Jože Roštohar in Andrej Kozmus, ki živi na Handiji v sosednji krški občini, zaselku, ki tudi spada v omenjeno 10. območje. Roštohar je povedal, da med krško in sevnško občino na tem območju pravzaprav ne obstaja, tako dobro se razumejo ljudje na obrobju, zato se bodo družno do konca borili proti kakršnekoli smetišču. Roš-

tohar je opozoril, da bodo težje v nedogled obvladovali razburjenje krajanov, saj se je zadnjič že primerilo, da so s kamni krepili televizijskega snemalca. Kozmus pa je ogorčeno izjavil: »Krška oblast nas je izdala in prodala. Dokazali bomo, da nismo ovce, čeprav bi nas moral voditi nekdo, ki je za to izvoljen in tudi plačan!«

P. PERC

Krško bo proti odlagališču NSRAO

Tako so se opredelili delegati Krške skupščine na nadaljevanju seje

KRŠKO — Pretekli četrtek so tu nadaljevali sedmo skupno zasedanje krške občinske skupščine, ki so ga bili prekinili preteklo sredo. Tudi to pot je seja trajala štiri ure, saj je po končanem dnevnem redu sledila še vrsta delegatskih vprašanj in pobud. Med slednjimi je treba omeniti ponovljene ostre proteste zaradi Gornjega Leskovca, ki je predviden kot možna lokacija za trajno odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO).

Nasploh je mogoče ugotoviti, da se je povečala ekološka osveščenost občinskih poslancev. Bržkone je tudi zaradi tega padel predlog odloka o ureditvenem načrtu peskokopa Ravno. Delegati so v zvezi s tem zastavili veliko vprašanj, na katera bodo dobili odgovor na naslednji skupščini. Zahtevajo pa tudi prisotnost predstavnika Kremenca.

Precej šivahne razprave je bilo tudi okoli predloga odloka o zaključnem računu proračuna občine Krško za leto 1989. Toda vprašanja delegata Zelenih Silva Mavsarja, zakaj šele 18. oktobra

litve na dve nasprotni strani, kot so verujoči in neverujoči. Če pa že bo kdaj prišlo do nestrpnosti med verskimi skupnostmi (ki pa jih ne more biti 17, kot so to navajali občinski uslužbenci), bo za to poskrbela komisija za vloge in pritožbe. Slednja pa ni bila izvoljena, kajti eden izmed članov občinske komisije za vloge in imenovanja je razkril, kako je slednja delovala. In če bi delovala, kot je treba, potem naj bi v komisiji za vloge in pritožbe ne bilo Cveta Bevka, dosedanjega predsednika upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč, ki ga sumijo nečednih poslov.

J. SIMČIČ

KOLIKO ZASLUŽI KOORDINATOR

SEVNICA — Govornice imajo običajno ozadje in namen. Verjetno velja to tudi za tiste, ki so se v zadnjem času imenovali upravne odbore Sklada stavbnih zemljišč je to pot uspelo. Zato pa se je tembolj zataknilo pri imenovanju komisije za odnose z verskimi skupnostmi. Tu so nekateri delegati pomešali med sabo verske sekta, versva in cerkve, za kar ni opravičila niti v dosedanjih ateističnih družbi, ker to vedenje spada k osnovni izobrazbi. Na koncu so se le zedinili, da take komisije ne potrebujejo, ker naj ne bi bilo več de-

spregajajo zaključni račun za preteklo leto, so obvisela v zraku skupaj z drugimi, ko so ugotovili, da ima tudi pri občinskem proračunu škarje in platno v rokah republika. Delegat Marjan Arh je lahko ugotovil le še, da je bil plan porabe proračuna stoodstotno izpolnjen, da pa so krajevne skupnosti dobile petkrat manj denarja kot, denimo, nekdanje družbenopolitične organizacije.

● Ne glede na strankarsko pripadnost, so se pred koncem seje vsi strinjali s tem, da v krški občini, ki je že tako in tako močno ekološko obremenjena, ne bi smeli graditi trajnega odlagališča NSRAO. S tem je seveda bila izražena tudi podpora vaščanom Gornjega Leskovca.

Zaključni račun davčne uprave je šel gladko skozi, tudi o programu dela skupščine ni bilo dosti razprave, celo imenovanje upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč je to pot uspelo.

Zato pa se je tembolj zataknilo pri imenovanju komisije za odnose z verskimi skupnostmi. Tu so nekateri delegati pomešali med sabo verske sekta, versva in cerkve, za kar ni opravičila niti v dosedanjih ateističnih družbi, ker to vedenje spada k osnovni izobrazbi. Na koncu so se le zedinili, da take komisije ne potrebujejo, ker naj ne bi bilo več de-

SENOVČANI STAVKAJO

SENOVO — Stavki zasavskih rudarjev so se priključili tudi rudarji iz rudnika Senovo. Senovčani so se stavki rudarjev rudnikov rjavega premoga priključili iz solidarističnih razlogov. Stavkajo predvsem zaradi tega, ker niso bile uresničene njihove zahteve in pa zaradi visokih republiških in občinskih dajatev.

PRAZNIK KOSTANJEVICE

KOSTANJEVICA — Pretekli petek so tu praznovali praznik krajevne skupnosti Kostanjevica. Ob tej priložnosti so položili venec na grob žrtev iz NOB, potem pa je bila v kulturnem domu slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti.

12 MILLIONOV ZA »SEVNČANKO« — Toliko je Mercator veljala naložba v blagovnico v okviru HTC v Sevnici, ki so jo odprli pretekli petek. Med govorniki so se zvrstili: direktor seviške trgovine Jože Imperl, predsednik sevnškega izvršnega sveta Marjan Kurnik in predsednik sistema Mercator Miro Goslar. Svečano opravilo — rezanje vrvice pred otvoritvijo — so prepustili najstarejšemu članu sevnškega kolektiva Janezu Nepužlanu, ki bo do maja letos, do upokojitve, tudi še poslovalenec. Upajmo, da bo zérav dočakal tudi 40. leto, kajti Nepužlan, predan trgovec, ni bil doslej niti en dan na blišnem dopustu. (Foto: P. P.)

NOVI ODBORI

SEVNICA — Sevnška občinska skupščina je v odbor za splošne gospodarske zadeve izvolila Jožeta Udovca, Marka Borštnarja, Marinko Pucej-Arandjelovič, Karla Vehovarja in Damjana Kriznika, v odbor za podjetništvo in obrt Jožeta Žvegljica, Alojza Vilčnika, Janeza Valanta, Draga Jazbeca in Kamila Krošlja, v odbor za proračun in javne finance pa Albina Jelšenika, Marijo Zabec, Majdo Ječič, Dušana Harlanderja in Jožeta Novaka.

»OB LETU OSOREJ«

SEVNICA — Sevnška zveza kulturnih organizacij vabi drevi, v četrtek, 25. oktobra, ob 19. uri v kulturno dvorano GD Sevnica na gledališko predstavo Bernarda Sladeja Ob letu osorej, ki je nastala v koprodukciji ljubljanskega Cankarjevega doma. Predstavo je režiral Boris Kopal, na odskih deskah v Sevnici pa bosta nastopila priznana slovenska umetnika Polona Vetrin in Ivo Ban.

Izvozne spodbude — Blažev žegen?

Letos že več kot polovica izdelkov iz Stillesa pretežno v Nemčijo in Francijo — Izvozne spodbude kot blažev žegen — Za 60 manj zaposlenih

SEVNICA — »Za nas je pomembno predvsem to, da imamo proizvodnjo zasledeno do novega leta, in to v glavnem za izvoz. Letos smo zvečine delali za izvoz, ker je pri nas naložbena dejavnost upadla. Čeprav se je v zadnjem letu v Stillesu število zaposlenih zmanjšalo za okrog 60 in nas je zdaj še okrog 400, je šlo to zmanjšanje po naravnih poteh. Imamo pa še precejšnje rezerve v reziji, deloma pa tudi v proizvodnji. Toda naš cilj je jasen — v Stillesu bomo zagotovili delo za veliko večino delavcev,« je povedal glavni direktor sevnškega Stillesa Lojze Ratajca.

V notranji opremi Stillesa delajo trenutno opremo za hotel v Londonu, v kratkem pa bodo pričeli izdelovati še opremo za hotel v Berlinu. Od domačih poslov je omembe vredno le delno opremljanje hotela Kompas v Ljubljani. Pri serijskem programu stilnega pohištva se je nakopičilo precej zaloga, a so jih prav v zadnjem času za pol zmanjšali. V Stillesu so korenito povečali izvoz; lani so namreč izvozili le 13 odst. proizvodnje, letos pa bodo prodali na tuje že dobro polovico svojih izdelkov in s tem naj bi iztržili več kot 7 milijonov DEM. Največ izvažajo v Nemčijo in Francijo.

nerji so Sevnčani posredno dovolj jasno zaznali, da tujina ne priznava niti

KOMODE OZALJŠAJO

notranje niti zunanje predrage režije pri nas. P. PERC

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 12. do 19. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Vesna Nadič in Male Gorice — Tomislava, Barica Remuš iz Male Jazbine — Marka, Vlada Ferjanec iz Samobora — Maksimilijana, Snježana Kuhar iz Samobora — Sandro, Marija Jurkas iz Vel. Obreža — Jerneja, Marija Žrnovc iz Mosteca — Evelino, Marija Vegalj — Miller iz Mrtvic — Vanes, Iris Kolnik iz Dobove — Roka, Jožica Stajič iz Brežic — Aleksandra, Ana Zalaž iz Brežic — Mitja, Tanja Denžič iz Starvasi — Petro. Čestitamo!

Krške novice

SKLAD — Krški sklad stavbnih zemljišč bo očitno še nekaj časa buri duhove. In kjer je dim, je tudi ogenj, so rekli včasih. To pot ta rek zagotovo drži. Kajti pogodb med Skladom in Savaprojektom, ki je poleg Kostaka, Pionirja in obrtne zadruga Resa po besedah enega izmed občinskih poslancev zelo dobro živel, so nenadoma izginile. Akterji te krške afera pa so pr. zgledu ostalih slovenskih aferah tudi izginili s scene in so menda spravljeni pri bolnicah.

TELOVADBA — Sodeč po nekaterih Krčanih, je politika neke vrste telovadba. In pri tej večini je menda najbolj važna da znaš loviti ravnotežje, narediti salta, mišljenja itd. Skratka, telovadci so spet prvih vrstah »boja za napredek in procv« slovenskega naroda. ARH — Gospod Arh se je na zadnji seji skupščine razpičil čez novinarja Dolenjskega lista, ki menda tako rad spremlja prav Arhovo poslansko dejavnost. Če Arh, tu ni kaj, vaši poslanski nastopi so mi splošno zanimivi in so jih opazili tudi drugi. Le primer z zadnje seje skupščine! Samo malo ste mignili, pa je g. Zabkar kot predsedujoči kar poskočil in vas vprašal: če boste razpravljali. Pa ste dejali, da samo očala brišete. Kar pa zadeva načelnost: neumljeni ste v razpravah, ko pa govorite za vašo eksistenco, ste bili mili in slati. Če si načeln in vseokoli pošten, potem moraš v poslanski klopih včasih zanemari svojo neposredno ali posredno korist.

Sevnški paberki

CIVILIZIRANO — Čeprav je Andrej Kozmus, predstavnik krajanov Gornjega Leskovca, ki odločno nasprotujejo, da bi bilo njihovo območje ena izmed možnih lokacij za NSRAO v Sloveniji, v sevnškem izvršnem svetu povedal, da bodo skušali do konca delati civilizirano, ne kavbojsko, zoper odlagališče radioaktivnih odpadkov, pa je očitno, da ljudem popuščajo živci. Vprašanje je, kje bi ob takih namerah sploh lahko ostali ravnodušni. Jože Peternel je dejal, da se s temi ljudmi ne gre igrati in spomnil, da še ni tako dolgo tega, ko se je govorilo o takih možnih lokacijah za NSRAO drugje v občini, pa so ogorčeni ljudje že zagrozili, če bodo prišli s traktorji pred občino.

ZASTAVE — Nekateri naši bralci se nas že nekajkrat opozorili, kje vse so opazili napačno uporabo oz. izobešanje zastav. Zlasti pogoste so napake pri zamenjavi slovenske in srbske zastave, najverjetneje povzročene iz nevednosti. Tokrat pa so naši vrli bralci pokukali še v občinskih odlokih o pogrebni svečanosti, kjer se lahko v 6. členu zasledijo jasno določila, da se pri pogrebnih uporablja slovenska zastava, sevnška Komunalna pa na sevnških pogrebnih raje maha z jugoslovansko trobojnico.

POIMENOVANJA — Precejšen omev med sevnško srenjo je imelo poimenovanje nove Mercatorjeve blagovnice. Nekateri zagovarjajo ime Sevnčanka, ker lepo domače, drugi pa ognjevito zatrjujejo, da je to primitivno kopiranje prakse podobnih objektih pobratimov na jugo, kjer poznajo razne Srbijanke, Slobodan itd.

»Naj pretresa in očisti«

Boljkova razstava v Kostanjevici do 31. oktobra

KOSTANJEVICA — Pregledna razstava tridesetletne ustvarjalnosti slovenskega kiparja in grafika Janeza Boljke v cerkvi kostanjeviškega samostana, ki jo je v soboto, 14. julija, odprl umetnikov prijatelj Milan Kučan, predsednik Predsedstva Republike Slovenije, bi se morala po tolikem času že izteči, vendar so jo zaradi izjemnega zanimanja podaljšali in bo na ogled še do vključno srede, 31. oktobra. Boljkove lucidne stvaritve, izbrane za to razstavo, pa niso pritegnile občudovanja vredno pozornost samo pri obiskovalcih oziroma ljubiteljih likovne umetnosti, ampak tudi pri strokovni kritiki. Razveseljujejo pa tudi pohvalni polni odmevi, ki jih dobivajo tako razstavljavec kot kostanjeviški prireditelji. Dva taka odmeva objavljamo v nekoliko skrajšani obliki.

B. Finžgar je v pismu z začetka oktobra zapisal:

»Razstava je doživljaj. Vsem nam, ki smo prišli sem v Kostanjevico ob zeleni Krki, mojstrove umetnine segajo globoko v srce in pamet in spomin. Boljkov 'Ribničar', denimo, je 'abstrakten' kot le kaj, a glej, tudi likovno neuki obiskovalci ga zelo občuteno doživljajo. Celo ob osnutkih za Cankarjev kip to opazimo. Doseči tako izraznost je zelo težko.

Tako zbrana in postavljena Boljkova dela v tem enkratnem okolju — velika hvala kustosu Ladu Smrekarju! — so s svojo notranjo močjo prevzela celo tiste naše najbolj zakrknjene likovne mandarine, ki se že desetletja trudijo, tudi zelo enostransko, kar agresivno, presajati 'nekonvencionalne', 'moderne', 'avantgardne' tuje artizme v našo dolino šentflorjansko. Kritiki Aleksander Bassin je, očitno prevzet, šel kar malce od kosti in v razumljivi slovensčini v Delu pošteno zapisal, da Boljkove umetnine vzbujajo v izredno širokem krogu našega občinstva dojemljivost za moderno likovno, kiparsko govorico, kar bo omogočilo tudi likovno manj osveščeni občinstvu poslej lažje doživljati abstraknejše predstavive do-

mačih in tujih sodobnih ustvarjalcev mlajšega rodu.

K temu bi se sicer dalo še marsikaj pripomniti, a je razstava sama živa ponazoritev tiste svetopisemske: 'če boste vi molčali, bo pa kamenje' (kipi in grafike Janeza Boljke) 'ypilo do neba'. Zdej, ko v stolnem mestu Slovencev budi spomin na Ivana Cankarja groba, nekommunikativna, umetniško povsem sterilna kocka, nam pravi ta razstava odkriva Boljkove izjemne, pretresljive osnutke za nekdanji natečaj za Cankarjev spomenik, ki bi ga Ljubljani zavidala tudi Pariz ali New York. In kje ste zdaj večrajšnji narodovi in mesini očete pa umetniški svetovalci, ki ste zavrgli Boljkovega Cankarja, vi botri in botrice še ene slovenske umetnostne, zgodovinske in sociološke ponigliivosti?

Na srečo se da to popraviti. Nič koliko poprsij pa malih in velikih kipov še večrajšnji, 'veličin' lahko mirne vesti prelijemo v Boljkovo mojstrovino.

Pisatelj in dramatik Andrej Hieng pa v pismu Janezu Boljki med drugim pravi:

»... V spomin se mi vzdiguje tisti žareči avgustovski dan, ko sem s travnikov stopil na kostanjeviško dvorišče in potlej v cerkev. Ne znam prav povedati, kako me je presunilo veliko razpelo v apsidi, tisti trpeči, izvoljeni, a vseeno zmagujoči človek, obdan od kreatur živalskega sveta, od Vaših strašnih in prelepih bikov in nosorogov in jelenov. Kakor da sta se čas in zgodovina čisto relativirala spriči nenehnih pogonov in pregonov. Tok trpljenja, večno enaki. Ko sem te podobe gledal, sem naenkrat začutil, kako mi intenzivne utripa srce; kakor bi mi vzdrtela tla pod nogami, kakor bi prihajalo bobnenje kopit in parkljev čez prazno prostranstvo — večni brez kreature — nad njim pa bi se tiho razmoževalo stokanje človeka, enega, tistega, ki smo vsi. To je vse, a to je tudi zares vse, kar lahko pričakujemo od umetnosti. Vdajam se stari misli, da naj nas pretresa in očisti«.

I. Z.

Glasbeno doživetje na Kapitliju

Minulo nedeljo zvečer v kapiteljski cerkvi nastopili pevci koprškega zbora Obala, orkester Slovenicum iz Ljubljane in solisti — Nastopajoči pod vodstvom mag. Mirka Slosarja izvedli tudi Schubertovo Mašo v G-duru

NOVO MESTO — Da prireditelj lahko zelo dobro uspe ne glede na to, kje je in ob katerem času, samo da je zanimanje zanjo dovolj veliko, se je potrdilo tudi minulo nedeljo zvečer v novomeški kapiteljski cerkvi, kjer sta na povabilo občinske ZKO koncertirala mešani pevski zbor Obala iz Kopra in orkester Slovenicum iz Ljubljane s pridruženimi solisti. Koncertu v dveh delih je pozorno prisluhnilo nad 300 obiskovalcev, ki so do dobra napolnili cerkev, med njimi so bili tudi številni pevci in zborovodje nekaterih domačih zborov, iz Trebnjega pa malone cel Komorni zbor.

V prvem delu se je s samostojnim koncertnim programom predstavil zbor Obala in pod vodstvom svojega dirigenta mag. Mirka Slosarja, s katerim je na domačih in tujih tekmovanjih v vseh trinajstih letih delovanja dosegel imenitne uspehe, pred prezbiterijem izvedel osem posmi liturgične vsebine. Na sporedu so bile te pesmi: Scarlattijev motet Exultate Deo, Gallusov motet O rex gloriae Domine virtutum in madrigal Noli laudari, Thompsonova Alleluia, Casalsova pesem O vos omnes, Swidrov Cantus gloriosus, Scymanovskega 4. stavek skladbe Stabat Mater — Fac me tecum pie flere in Tajčevićeva Vospoite Gospodi — zadnji del iz skladbe Četiri duhovna stih.

V drugem delu koncerta so se zboru Obala pridružili še nekateri njegovi nekdanji pevci pa sopranistka Carmen Palaysa, tenorist Marjan Trček in basist Marko Bajuk ter ob spremljavi orkestra Slovenicum in solistični orgelski spremljavi Cecilije Kobal izvedli pod taktirko mag. Mirka Slosarja znamenito Schubertovo Mašo v G-duru, ki obsega šest stavek: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus in Agnus Dei. Pod večšim vodstvom dirigenta so se pevci lepo ujeli z orkestrom, ko doživljati celotnega večera pa je po svoje pripomogel tudi cerkveni prostor, čeprav ne omogoča preveč čiste zvočnosti.

RAMOVŠ CONSORT

NOVO MESTO — Ansambel za staro glasbo z avtentičnimi instrumenti Ramovš Consort je v četrtek, 18. oktobra, nastopil v Kozinovi dvorani. Na koncertu, ki ga je organizirala gimnazija, so sopranistka Marjana Benčina, flavist Klemen Ramovš (s kljunasto flauto), violončelist Domen Marinčič in čembalist Andrej Misson izvajali dela, s katerimi so se predstavili na uspešnih turnejah.

Nedeljski koncert v kapiteljski cerkvi je bil v vseh pogledih dogodek, ki bo

Smo pripravljene na knjižnico jutrišnjega dne?

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije se je odločila izvesti letošnje strokovno posvetovanje slovenskih knjižničarjev na Primorskem, in sicer v Novi Gorici, ki prav v zadnjem času ponuja roko vsestranskega, še posebej gospodarskega in kulturnega zblizanja starejši sestri na italijanski strani. Posvetovanje se bo začelo danes, v četrtek, 25. oktobra, dopoldne v novogoriškem kulturnem domu s podelitvijo priznanj za vidne dosežke v bibliotekarski stroki. Tema strokovnega srečanja je povsem v duhu časa in zahtev do knjižničarstva, njen naslov v obliki vprašanja »Smo pripravljene na knjižnico jutrišnjega dne?« pa je zastavljen tudi kot izziv. Prireditelj je več referatov in avtorji so jih vnaprej objavili v reviji Knjižnica, katere oktobrski številka je sicer v celoti posvečena predvidenim dogajanjem v Novi Gorici. Posvetovanje z razpravo in okroglimi mizami bo trajalo do jutrišnjega popoldneva, ko bo Zveza bibliotekarskih društev Slovenije opravila osmo zapovrstno skupščino.

Za knjižničarje, predvsem iz regionalnih knjižnic, bo zelo zanimiva predstavitev novogoriške knjižnice, ki nosi ime pisatelja Franceta Bevka. Ta šteje za eno večjih slovenskih pokrajinskih knjižnic in sta ji po pomenu zelo blizu celjska in novomeška študijska knjižnica. Knjižnica Franceta Bevka je imela ob koncu minulega leta 226.500 evidentiranih knjig in drugih bibliotekarskih enot. Prostorsko je razseljena po Novi Gorici, skupno pa ima 1442 kvadratnih metrov površine. Prve korake v računalniško vodeno dejavnost je že naredila pred letom dni, ko se je v knjižnici začela računalniška obdelava sprotne pritoke gradiva. V načrtu je nova knjižnica, ki naj bi bila zgrajena tako, da bi jo bilo moč po nekaj desetletjih dograjevati. Ugotavljajo pa, da zdaj ni možnosti za uresničitev tega projekta. Dogaja se nekaj podobnega, kot se je dolga desetletja s študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu, ki so ji od petletke do petletke obljubljali novogradnjo, zdaj pa še prenove s prizidkom ne dočaka. I. Z.

dolgo ostal v spominu Novomeščanov in drugih navzočih, prirediteljem pa je še bolj utrdil prepričanje, da je moč tudi sakralne prostore koristno vključiti v kulturna dogajanja za vse prebivalce. I. ZORAN

STAVBARSKA DEDIŠČINA V OČEH MLADIH — Do minule sobote je bila v metliškem Ganglovev razstavšču odprta razstava del, ki jih je 50 osnovnošolcev in srednješolcev iz vseh belokranjskih šol ter pobratenih Ozlja in Ronk ustvarilo na letošnjem, 9. slikarskem ekstemporu mladih likovnikov. Udeleženci so tokrat upodobili stavbarsko dediščino v Metliki in okolici. Razstava se bo zdaj selila po belokranjskih šolah, na koncu pa bo dobil vsa dela v trajno last Kometa kot pokrovitelj ekstempora, ki ga je sicer organizirala Občinska zveza prijateljev mladine v Metliki. Na posnetku: razstavo v Ganglovev razstavšču so odprli 12. oktobra in udeleženci so z zanimanjem prisluhnilli kulturnemu programu mladih metliških glasbenikov. (Foto: M. B.-J.)

Šest umetnikov iz Nanjinga

V Krki razstava, ki kaže, kako se v kitajskem slikarstvu prepletata tradicija in zahodna umetnost

NOVO MESTO — Kulturno-umetniško društvo Krka je omogočilo ljubiteljem likovne umetnosti iz novomeške tovarne zdravil in drugim obiskovalcem iz Novega mesta in okolice, da si lahko v Novem mestu ogledajo razstavo del šestih sodobnih slikarjev iz Nanjinga, središča province Jiangsu na Kitajskem. Razstavo so pripravili v avli Krkine poslovne stavbe v Ločni in jo odprli v sredo, 17. oktobra, brez običajne otvoritvene slovesnosti in spremljajočega kulturnega programa, na ogled pa bo do ponedeljka, 29. oktobra.

S slikami so zastopani najpomembnejši nanjinjski slikarji in njihova razstava razstavljena dela kažejo zanimivo paleto soočanja kitajske likovne tradicije z modernimi tokovi zahodne umetnosti. To so: Wu Jongkang, profesor na likovni akademiji v Nanjingu za klasično slikarstvo, Lu Wei, profesorica oblikovanja, ki se preizkuša v kombiniranju tradicionalnega in sodobnega, Zhu Gui

ki se je povsem iztrgal iz togih likovnih pravil, enako tudi Ru Chang, potem Xu Minghua, predstavnik oljnega slikarstva, ki je študiral v Sovjetski zvezi, sprejel zahodno tehniko in motiviko, obdržal pa kitajsko subtilnost izražanja, in Cheng Mian.

Drugače bi se lahko zapisali, da razstava omogoča vpogled v šestero načinov sodobne kitajske umetnosti in prav toliko avtorskih pogledov nanjo. Vsekar gre za redko priložnost, da se Novomeščani v svojem kraju seznanijo z likovnimi dogajanjem v deželi, ki je sicer bolj redka gostja na naših slovenskih kulturnih prizoriščih. I. Z.

Srečanje s Srečanji

Da bi spodbudili literarno dejavnost mladih, je Zveza kulturnih organizacij občine Trebnje v sodelovanju z občinskim aktivom za slovenski jezik povabila med člane literarnih in dopisniških krožkov prof. Miha Mohorja in pisatelja Vitana Mala. Prof. Miha Mohor, dolgoletni urednik večkrat nagrajene glasila Trate, spremlja šolska glasila že vrsto let in postaja na tem področju najbolj poznan. Povedal je, da so številna slovenska glasila dosegala v jugoslovanskem prostoru najvidnejše usvrstve in da je nekako pri nas še kar lepa tradicija pri snovanju glasil, četudi so se v preteklosti bolj oblikovala v srednjih šolah kot pri mlajših.

Osrednji poudarek pa je namenil literarni reviji Srečanja. Srečanja, revija mladih literarnih ustvarjalcev v občini Trebnje, so se oblikovala že pred več kot petnajstimi leti. Po Mohorjevem mnenju je to ena izmed redkih oblik v slovenskem prostoru; pohvalno je, ker se je revija obdržala s kvaliteto. Vzorna likovna spremljava in urejenost revije pripomoreta k skladni celoti vseh prispevkov. Med njimi je mnogo tudi pesmi, kjer se že marsikje pozna, da mladi znajo v malo besedah veliko povedati in tudi že ob velikokrat povedanih stvareh najdemo nov način. Z vsa svojo starostjo Srečanja lahko vzor ostalim mladim ustvarjalcem.

Za konec je prof. Miha Mohor pripravil še kreativno delavnico; da bi mlade spodbudil, je prikazal, kako so na različne načine obdelali Martina Krpana — prava sprostitelji! Tudi pisatelj Vitan Mal je bil zanimiv. Najprej je predstavil delo v radijskih oddajah Tednik in Enajstna šola — marsikateri učenec je že stalni sodelavec. Zanimiv je bil izziv, da bi mladi posamezniki napisali knjigo v sodelovanju z Vitanom Malom. Pisatelj pa jim je razgrnil tudi scenarij za film Poletje v školjki III in pripovedoval o dogodivščinah s smenjanjem Poletja v školjki in Srečanja na vrhovi. Pisatelj je obljubil, da bo vsaj knjiga Poletje v školjki III kmalu izšla, vsi pa bi želeli, da bi že tudi napovedani film kmalu pričeli snemati.

Zdej je vrsta na mladih, da uredniško moto srečanja — misli pesnika in mentorja Ivana Gregorčiča: »Največja sreča je srečanje z lepoto. Lahko tudi z lepoto, ujeta v besedo.«

JOŽE ZUPAN

V spomin na čase, ko se je začelo

Dolenjski muzej, ki slavi 40-letnico ustanovitve, v likovnih razstavah obeležuje pomembne obletnice iz likovnega življenja v Novem mestu — Pozornost ustvarjalnosti Lamuta, Moleta in Borčiča, prvih razstavjalcev v muzeju

NOVO MESTO — Starejšim Novomeščanom je prav gotovo še v spominu kulturno dogajanje februarja 1953 v dolenjski metropoli, ki je pomembno in odmevno zaznamovalo z najrazličnejšimi kulturnimi prireditvami in dogodki. Ustvarjalnost je prišla do polne veljave in kazalo je, da bi to lahko bil začetek nečesa, kar bi Novemu mestu še bolj utrdilo sloves kulturnega središča Dolenjske.

Najpomembnejša stvar omenjenega dogajanja je bila vsekakor velika umetniška razstava v Krizitaji, kjer so sodelovali vsi trije takrat v Novem mestu delujoči akademski slikarji: Vladimir Lamuta, Izidor Mole in Bogdan Borčič. Osrednja osebnost je bil Lamuta, najstarejši v tej trojki, ki je tudi razstavil največ del, kar 167. Dobro desetletje mlajša Mole in Borčič pa sta bila zastopana prvi z 20 in drugi s 23 deli. Razstave v takem obsegu poslednji ni bilo več.

S to razstavo, ki je zlasti afirmirala takrat 38-letnega Lamuta, se je začela tudi razstavna dejavnost komaj porojenega Dolenjskega muzeja. Res pa je, da se je ta dejavnost lahko polno razmahnila šele po letu 1965, ko sta Dolenjski muzej in Novo mesto, ki je omenjenega leta praznovalo 600-letnico ustanovitve, dobila nanovo zgrajeno Dolenjsko galerijo.

Začetkov se vsakdo zmeraj zd spominja in to po svoje tudi obeležuje. Tako tudi Dolenjski muzej, ki slavi letos 40-letnico obstoja in šteje Lamuta, Moleta in Borčiča za svoje prve umetniške razstavljavce. Čeprav je zlasti Lamuta in Borčič že v minulih letih posvečal pozornost, s tem da je prirejal razstave njihovih del v Dolenjski galeriji, še posebej Lamutu, o katerem je pred nekaj leti izšla (prva) monografija, jo hoče v svojem jubilejnem letu spet. Prvo pravzaprav jo je začel že lani, ko je v okviru I. slovenskega grafičnega bienala na Otočcu imel razstavo Borčičevih grafik v Dolenjski galeriji. Trenutno pa izkazuje pozornost še skoraj pred tremi desetletji preminulemu Vladimirju Lamutu, in sicer ob 75-letnici njegovega rojstva.

Navedeni obletnici posvečena razstava, odprta ta teden v mali dvorani Dolenjske galerije, prikazuje javnosti manj znan del ustvarjalnosti Vladimirja Lamuta. Gre za vrsto aktov, ki so nekaj posebnega v slikarjevi zapuščini in so seveda v lasti njegovih svojcev. Gradivo za pričujočo razstavo sta iz zapuščine izbrala slikarjev sin Branko in umetnostni zgodovinar dr. Milček Komej, eden najboljših poznavalcev Lamutove umetnosti. Razstavo, ki bo na ogled do sredine novembra, je strokovno postavil in napredno besedilo za zloženko, izdano ob tej priložnosti, dr. Komej.

Za prihodnje leto, predvidoma v drugem polletju, pripravlja Dolenjski

muzej v Dolenjski galeriji retrospektivno razstavo del akademskega slikarja Izidorja Moleta. Mole v Novem mestu po letu 1953 še ni bil predstavljen tako, kakor bi zaslužil. Vendar pa Dolenjski muzej retrospektivne razstave njegovih del ne bo mogel pripraviti celovito brez sodelovanja oz. pomoči lastnikov Moletovih stvaritev. Kajti Moletovih del muzej sam nima oziroma jih ima zelo malo, prav tako nima evidentiranih. Predvideva pa, da jih imajo kar precej muzeju še neznan lastniki, predvsem iz časa, ko je Mole živel in deloval v Novem mestu. Na vse te se Dolenjski muzej obrača s prošnjo, da se osebno ali kako drugače oglasijo in mu sporočijo, koliko Moletovih del imajo in kakšna so. Muzej bi ta dela evidencialno in s priporočilom lastnikov tudi izbral za razstavo. Le-to bo strokovno pripravil dr. Milček Komej, zunanji sodelavec Dolenjskega muzeja, ob razstavi pa bo tudi izšel katalog.

Dolenjski muzej bi rad posebej obeležil 70-letnico »novomeške pomladi«, se pravi dogajanje jeseni 1920 v Novem mestu, ko so v salonu Windischerjeve gostilne v Kandiji odprli »Prvo pokrajinsko umetniško razstavo«.

Razstavljalo je deset slikarjev: Fran Ančič, Jože Cvelbar, Ivan Čargo, Božidar Jakac, Marjan Musič, Zdenko Sklucky, France Zupan, Ferdo Avsec, Boris Grad in Rihard Jakopič. Dolenjski

KUMROV CIKEL DEMOKRACIJA PRI PIONIRJU

NOVO MESTO — V avli Pionirjeve upravno-poslovne zgradbe v Bršljinu se z manjšim ciklom svojih najnovejših slik predstavlja akademski slikar Jože Kumer iz Dolenjskih Toplic. Kumer je v prostoru, kjer je stalna postavitev keramičnih in v Pionirjevem obratu keramike ustvarjenih »slik« akademskega slikarja Tomaža Kržišnika, razstavil šest pastelov večjih dimenzij. Gre za ciklo, ki ga je slikarju spodbudil nov čas, čas demokracije, in se tako tudi imenuje. Demokracija je bržkone tudi to, da je na tej razstavi ženski akt poleg prizora iz cerkve. Sicer pa bo lahko vsak tudi drugače presodil, ko si bo ogledal to vsekakor zanimivo in tudi kvalitetno razstavo, ki bo na ogled še kaka dva tedna.

Bo ŠK Mirana Jarca dobila microvax?

Ker je malo možnosti, da bi novomeška knjižnica prišla do računalniške opreme z republiškim denarjem, so se obrnili po domačo pomoč

NOVO MESTO — Knjižnica že dolgo ni več samo hiša, kamor ljudje zahajajo, da si potešijo slo po branju, če dalje bolj je nepogrešljiva ustanova kulture, izobraževanja, raziskovanja in informatike. In čim višjega reda je, tem večja in pomembnejša je njena vloga na omenjenih področjih. Oddot izhajajo tudi naloge vsake knjižnice.

Študijska knjižnica Mirana Jarca sodi po velikosti v drugo skupino slovenskih splošnoizobraževalnih knjižnic, po funkciji pa ni samo osrednja tovrstna ustanova v novomeški občini, ker jo obseg gradiv in opravljanje določenih nalog opredeljujejo kot osrednjo knjižnico Dolenjske. Kot taka je nenehno še bolj izpostavljena vedno novim izzivom, predvsem pa zahtevi po modernizaciji.

Poleg dolgoročnega razreševanja prostorske problematike knjižnice z izgradnjo prizidka in adaptacije sedanjih knjižničnih prostorov je najpomembnejša naloga posodobitev celotnega poslovanja knjižnice ob podpori računalniške tehnologije in hkrati s tem vključitev knjižnice v slovenski računalniško podprt knjižnično-informacijski sistem, prek njega pa tudi širše v svet.

Možnosti, da se Študijska knjižnica Mirana Jarca oblikuje v knjižnično-informacijski center in vključi v ustrezen sistem, niso majhne, so pa ta trenutek povezanec s več pomembnimi četi. Prvi pogoj za takšno preoblikovanje je, da knjižnica dobi računalniško opremo in možnost vključitve v sistem. Po slovenskem konceptu tej nalogi ustreza microvax, take računalnike pa naj bi poleg splošnoizobraževalnih knjižnic v Ljubljani in Mariboru dobile tudi vse regijske oziroma nekdanje študijske knjižnice v Sloveniji. Za komunikacijo s hostom, to je z gostiteljem jugoslovanske baze (YUBIB) v Mariboru, potrebuje novomeška knjižnica JUPAK ali časovno najeto telefonsko linijo s priključkom. Pomemben del posodobitve je usposobitev knjižničnih delavcev za računalniško podprt sistem dela.

Za računalniško opremljanje oz. posodobitvanje vseh večjih splošnoizobraževalnih knjižnic v Sloveniji je na voljo samo en milijon dinarjev. Če upoštevamo, da en microvax

stane približno 310.000, en JUPAK prikluček pa 200.000 din, potem lahko hitro ugotovimo, da je republiškega denarja le za opremo dveh knjižnic, medtem ko naj bi se ostale znašale, kakor vedo in znajo. Novomeška študijska knjižnica si ne dela utvar s pričakovanjem, da bo republiški denar deljen prav njej, in ker takih utvar nima, je začela akcijo za računalniško opremljanje v domačem okolju.

Študijska knjižnica Mirana Jarca se je za pomoč obrnila na podjetja, banke, zavarovalnice, občinski sklad za razvoj, obrtnike in druge, da bi pomagali z denarjem ali kako drugače. Pri tem namreč računa tudi na to, da ji bo kdo od navedenih odstopil ali dal včasno uporabo svoj microvax. S tem bi najbolj dokazali, da okolje ni gluho za potrebe knjižnice in da računa na pretok informacij, ki bi ga v knjižnici dosegli z navezavo na ustrezen sistem v Sloveniji in v svetu.

V prvi fazi namerava knjižnica vzpostaviti računalniško podprt lokalni katalog, pri čemer bo iz vzajemnega kataloga, vmeščenegega na hostu v Mariboru, kopirala potrebne zapise (slovenska, jugoslovanska) in dodala svoje lokacijske oznake, v vzajemni katalog pa vnašala tuje publikacije. V tej fazi bi začela tudi z računalniškim podpiranjem dolenjske domoznanske bibliografije. V drugi fazi, približno čez leto dni, pa bi v knjižnici začeli z računalniško podprto izposojno tako študijski oddelek kot pionirska in ljudska knjižnica.

Že v prvi fazi, takoj ko bo oprema vgrajena in ljudje usposobljeni, bodo v knjižnici izboljšali informacijske usluge, saj bo že možno iskanje podatkov v vzajemnem katalogu, to je v bazi YUBIB, po različnih vidikih oziroma elementih bibliografskega zapisa. To bo velika pridobitev za vse profile strokovnjakov oziroma za vse, ki se izobražujejo, študirajo, se strokovno izpopolnjujejo in raziskujejo. Do konca leta 1990 bo v YUBIB-u že okoli 300.000 bibliografskih enot oziroma podatkov.

Seveda je treba poudariti, da je ta čas marsikaj od povedanega še v zraku, odvisno od prenekaterega četi, kot smo prej omenili. Vendar pa knjižnica trdno računa, da pri tako potrebnih stvari ne bo ostala na cedilu.

I. ZORAN

»Trebne ne zavira gradnje avtoceste«

Z informacijami o možnostih gradnje avtomobilске ceste Ljubljana—Bregana so mediji ponudili namig o domnevni zaviralni vlogi občine Trebnje pri načrtovanju dolenske avtoceste. Trebnje naj bi po teh namigih namreč zahtevalo prestavitve trase, kar naj bi praktično pomenilo, da bi gradnja avtoceste Ljubljana—Bregana za nekaj let odložili. Čiril Pungartnik, predsednik skupščine občine Trebnje, je dal o tem naslednjo izjavo:

»Dejstvo je, da cesta Ljubljana—Bregana po strokovnih kriterijih izpolnjuje vse pogoje, da je uvrščena v absolutno prednostno kategorijo pri gradnji avtomobilskih cest. Lobji pa, ki v Sloveniji so, kot kaže, nasprotujejo temu, saj se stroka upošteva samo delno. Zavedati se moramo, da vsaka cesta, ki se kjer koli gradi, ni nikoli samo ekonomska in prometna kategorija, pač pa tudi politična.

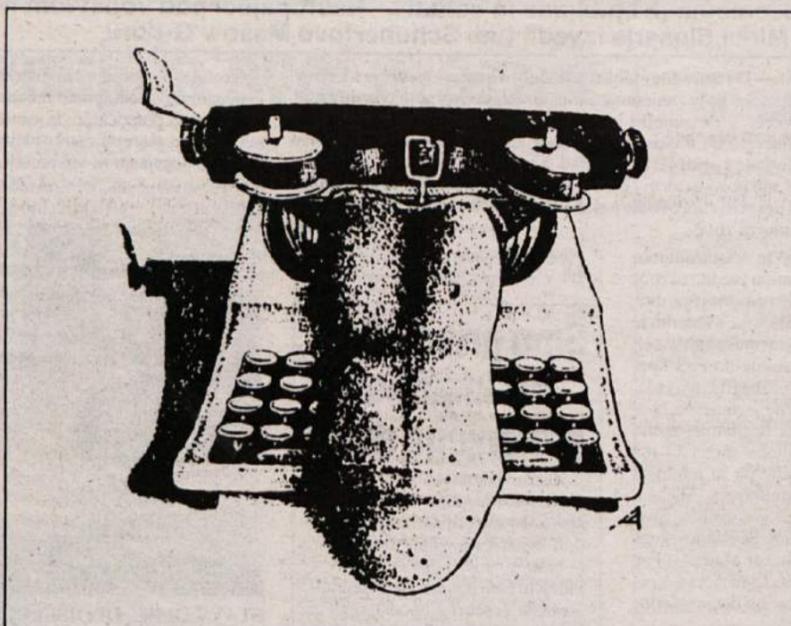
Dolenjci v preteklosti nismo imeli v republiški vrhu predstavnikov, ki bi bili resno bitko za Dolenjsko. In tudi sami na nivoju dolenjskih občin se nismo mogli dobro povezati, ker ni bilo pravega hotenja in ker smo bili prepričani, da že sama utemeljitev, da imamo po stroki prednost, prinaša avtomobilsko cesto. Vsa politika gradnje pa je šla v nasprotno smer in danes je v Sloveniji gradnja na toliko odsekih avtomobilskih cest že začeta, da je nemogoče na katerem koli teh odsekih prekiniti gradnjo. Četudi potrdijo minister za promet Marjan Krajnc in ostali v vladi, da je dolenjska avtomobilska cesta prednostna, je prednostna samo toliko, kolikor bo eno izmed petih ali šestih gradbišč, kjer bomo na vsakem po polzevo lezli naprej.

Trebne nič ne zavlačuje. Trebnje hoče samo razčistiti določene stvari, za katere menimo, da jih je nujno potrebno postaviti v kontekst današnjega časa. Odprte pa so že ves čas.

Mi se ne strinjamo z načinom, ki ga je ubral projektant, ker smatramo, da je slabo, ker je projekt naročen pri republiški upravi za ceste, ki je kasneje tudi investitor gradnje. Smatramo, da bi za projekte do faze lokacijske dokumentacije, ko bi bila lokacija potrjena, moral skrbeti minister za varstvo okolja in urejanje prostora, ker bi samo tako lahko on vse vidike takega posega v okolje obračunal s primerno težo. Dokler pa so projekti v pristojnosti tistega, ki bo jutri financiral avtomobilsko cesto, in če je ta še po poklicu izključno prometni strokovnjak, se reševanje avtomobilске ceste v vseh vidikih podreja prometnim in vrednostnim, stroškovnim kriterijem, ne pa ostalim zahtevam, ki v prostoru obstajajo.

• Če neki projektant reče na pripombo ljudi v krajevni skupnosti ali nekkih drugih organizacijah, da gre za višje interese, menda republiške, potem to ni argument, ampak je podreditev nekoga nekemu. In mi imamo resne pomisleke na te zasnove, ki so zdaj. Te pomisleke smo izrazili že prej, toda večina ni bila upoštevana, in menimo, da je to treba ponovno preučiti. S tem pa nič ne zaviramo gradnje avtomobilске ceste Ljubljana—Bregana.

Za katere stvari gre, če obnovimo spomin? Menimo, da je nemogoče, da pustimo ljudi v Velikem Gabru brez priključka na avtomobilsko cesto, ker avtomobilska cesta mora biti dobrina in ni prav, da z njo nekemu vzameš nekaj, kar si mu dal. Ta priključek se jemlje z utemeljitvijo, da gospodarska občina drugače ne pristane na cestninsko rampo na tistem mestu, to pa ne more biti argument. Drugič: da en organ v republiki proglasi okolje ponikovanja Temenice za naravno dediščino, drug organ v republiki pa po tej naravni dediščini riše avtomobilsko cesto — to ne gre skupaj. In tretjič: dolina med Stefanom in Doljo Nemško vasjo je tako ozka, tako mislimo, da v ta prostor ne moremo postaviti avtomobilsko cesto, poleg te pa še obvoznico in.

Ivan Oman daje kmetom puške?

Po šentjanških hribih smo dobili vtis, da je pri nas divjad v resnici bolj zaščiten kot kmet, saj kmet nikoli ne dobi pravične odškodnine za škodo, ki jo povzročajo zlasti divji prašiči v koruzi, pšenici in drugih poljščinah. Tisto, kar lovci odmerijo, je bolj podobno malo boljši napičini kot odškodnini!

Dr. Jurij Pesjak, predsednik Zveze lovskih družin Posavja, ki združuje tudi večino lovcv v sevniški občini, meni, da je v govorilih o škodi, ki naj bi jo povzročala divjad, veliko pretiravanja in nepoznavanja stvari. Po njegovem svetovna statistika lepo ponazarja, da divjad povzroči le za približno odstotek vseh škod v kmetijstvu. Škode pa naj bi bilo pri nas več zaradi zelo dobrega pridelka koruze in dejstva, da je pri nas koruza še enkrat dražja kot v Nemčiji. Pesjak je povedal, da so se lovci in kmetje na občini zmenili, da bodo povečali odstrel divjadi, tudi damjaka, ki so ga Sevničani pripeljali v Brionov.

• Pri sevniški koaliciji Demosa in ZSMS—LS so zbrali podatke, da so »črne točke« sevniškega lovstva Podgorje, Zabukovje in Šentjanž, kjer divjad povzroča največ škod kmetom. Cilj koalicije pa je, da zmanjšajo število divjadi na stanje iz začetka sedemdesetih let.

Ivan Oman pa nam je povedal, da je treba pri nas narediti dve stvari, in sicer, da morajo lovci oz. njihova organizacija plačati zakupnino od lovšč. Po Omanovem mnenju bi morali gospodarji in kmetje (nikakor pa ne lovci) skupaj ugotoviti, koliko divjadi prenese okolje, kajti tudi v gozdu dela divjad ogromno škodo. »Tisto divjad, ki ni avtohtona, je treba iztrebiti do zadnjega! Če to ne gre drugače, je treba dati kmetom puške,« je med drugim poudaril predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman in obljubil, da bo vztrajal pri tem, da bo nov lovski zakon tak, da bo spet ustvaril razmere, kakršne so bile pred vojno. Zavaljo teh misli je že bilo in verjetno še bo precej hude krvi med pripadniki zelene bratovščine. Kaj se bo izcimilo iz tega grmenja, pa bo pokazal čas.

P. PERC

Ob Kolpi pijejo svoje odplake

Dovolj velik alarm, da bi moarli nekaj storiti pri obvarovanju vode v črnomaljski občini pred nadaljnjim onesnaževanjem, bi moral biti že podatek, da so vodotoki v tej belokranjski občini tako onesnaženi, kot da bi ob njih živel štirikrat več prebivalcev, kot jih je v resnici. Toda kot vse kaže, se bo onesnaževanje, ki je

osvetli določen problem z več strani in da je to koristno, čeprav je hkrati jasno, da hitre rešitve niso mogoče, se je izkazalo preteklo soboto zvečer v Krškem.

Slovenski krščanski demokrati so uspešno izvedli že drugo okroglo mizo pod naslovom Korak k resnici. Predmet tokratne okrogle mize so bili Romi. Na okrogli mizi so poleg domačinov, tako Romov kot predstavnikov občine, sodelovali še predstavniki dolenjskih občin Črnomlja, Metlike, Trebnjega, Novega mesta pa tudi Murske Sobotne, Lendave, Zavoda šolstvo in celo policije. Z izjemo nekaj godrnjačev v zadnjih vrstah male dvorane krškega kulturnega doma je potekala razprava na visoki ravni, obogatena s prenekaterim podatkom. V razpravi in kratkem kulturnem programu so sodelovali tudi Romi sami, kar je dalo večeru dodatno vsebinsko težo in barvitost.

V uvodu v razpravo je Peter Winkler, šef urada za narodne skupnosti pri vladi republike Slovenije, povedal, da je bilo za Rome doslej narejena zelo malo. Z Romi se ukvarjajo samo šola, center za socialno delo in policija, država pa nič. Po njegovem mnenju naj bi po

bilo izrazitejši zlasti zadnjih dvajset let, nadaljevalo vsaj še nekaj časa. Zasvinjanost Lahinje in tudi Kolpe, predvsem nižje od Vinice, namreč še kar narašča. Kakšne bodo posledice takšne brezvestnosti do belokranjskih rek, ki jih ponekod še vedno opevajo kot eno redkih čistih v Sloveniji (kakšne morajo biti potem šele drugod!), je težko napovedati, že sedaj pa je jasno, da je ogrožena preskrba s pitno vodo, zlasti iz Kolpe, umazanija pa bo začela odvrčati tudi turiste.

Kolpa je do Učakovcev še v prvem kakovostnem razredu, naprej pa zaradi živih bakterij, ki jih vsebuje voda, v drugem. Krivec je seveda kanalizacija, ki ni urejena v nobenem od obkoljskih naselij, ne na Hrvaški ne na slovenski strani. Da bi bila mera zvrhana, tako »obogateno« vodo uporabljajo v Vinici in Adlešičih kot pitno. V Vinici so šli celo tako daleč, da pijejo svoje odplake, saj je kanalizacija speljana v reko nad črpališčem za vodovod. Takšna voda je seveda užitna le ob močnem kloriranju, in še to najbrž pogojno, saj je po nekaterih meritvah Kolpa pri Vinici polet zaradi živih bakterij komaj primerna za kopanje.

Z Lahinjo je še slabše kot s Kolpo, saj je onesnažena že pri izviru, vendar ji uspe do Črnomlja obdržati drugi kakovostni razred. Potem pa postane le še kanal za odplake nekaj tisočglavega mesta, ki se brez čistilne naprave štekajo v reko, v kateri so se leta nazaj ljudje v Črnomlju kopali, sedaj pa se z gnusom obračajo od nje. Ob suši je Lahinja celo v zadnjem, četrtem kakovostnem razredu, zato pogin rib — samo letošnje poletje je bil dvakrat — ni nikakršna posebnost.

Nekoliko več sreče ima Dobljčica, največji vir pitne vode v občini, vendar le pri izviru; a še tam jo morajo, preden jo pošljejo po vodovodnih ceveh, klorirati. Le nekoliko nižje je rečica že v tretjem kakovostnem razredu, zopet zaradi neurejene kanalizacije iz Dobljč in Kanizarije ter odplak iz Belsada. Krupa pa je, sam bog ve, do kdaj, za Belokranje popolnoma izgubljena zaradi zastupitve s PCB. A četudi ne bi vsebovala tega strupa, bi bila daleč od bistrre reke, saj ima že pri izviru veliko škodljivih živih klic. »Bogati« jo seveda široko semiško zadržuje.

Kljub vsej tej nesnagi v rekah v črnomaljski občini pa bi bili ljudje vsaj nekoliko bolj mirni, če bi bili količjak bolj čisti drugi, manjši izviri. Toda po do sedanjih raziskavah so se onesnaženosti izognili le izviri pri Rožnem Dolu. Povsod drugod pa zaradi kraškega, votlega podzemlja in onesnaževanja s površine zavoljo neurejene kanalizacije, greznic, gnojšč, pretiranega gnojenja in še česa že bjejo plati zvona. Da bi bilo potrebno ukrepati takoj, ni vredno izgubljati besed, kajti obstaja bojazen, da bodo nekatere naloge iz črnomaljskega programa varstva okolja morda prepozno uresničene.

• Samo za primer: čistilna naprava v Črnomlju naj bi bila zgrajena leta 1995, do takrat pa morda v Lahinji sploh ne bo več življenja. Da o tem, da so sedaj z odlokom zaščiteni le vodni viri (kakšna je ta zaščita, pa je jasno), ne pa tudi vodotoki, niti ne izgubljamo besed.

M. BEZEK-JAKŠE

Poniglavost ne pozna meja

Na nedavnem sestanku aktivistov OF bivšega novomeškega okrožja je bilo izraženo tudi zgražanje nad nekaterimi revanšističnimi pojavi, ki vsekakor pomenijo za tiste, ki so jih deležni, nelagodje, jim vlivajo negotovost ali nemanj, kar lahko, razočaranje nad skupnostjo, za nastanek in obstanek katere so borci in aktivisti v veliki meri zaslužni. Za človeka v jeseni življenja je že tako ali tako hudo opazovati, kako se ruši svet, ki ga je sam z mladostno zagnanostjo, vero, upanjem in dobro željo pomagal graditi, kako se nekatere poteze, za katere je bil prepričan, da so pravilne, bil v k njim spodbujan in zanje celo nagrajevan, v daljši zgodovinski perspektivi izkazujejo kot zgrešene in obsojane, da se stvari, za katere je bil prepričan, da so večne resnice in o katerih si nikoli ni upal podvomiti, javno omalovažujejo in zanikujejo. Ali jim je potrebno potem, kot je bilo slišati, pošiljati še anonimna grozilna pisma? Kaj bi radi pisali s temi pismi doseglji? Dokazali, da zastopajo neko drugo, boljše, pravičnejšo resnico od tiste, kot so jo zastopali tisti, katerim so pisma namenjena? Gorje taki resnici, ki se mora izkazovati z grožnjami, s poniževanjem in maltretiranjem! Ali pa je le tako, da so tisti, ki se takih poslov lotevajo, slabi zastopniki kakršnekoli resnice? Zgolj poniglavost izmeček, ki si svojo sodbo in obsodbo ne upa na beli dan?

Poniglavost pa ne pozna strani in nima zavetnikov. Kajti anonimna pisma in telefonski klici niso namenjeni samo borcem, aktivistom, temveč tudi tistim, ki so si z besedo zadnje čase le upali na dan, ki so po desetletjih strahovanja in samozatajevanja spregovorili, razprli srce in pokazali številne rane, ki so jih zakrivilje krivice, bolečine, ki so jih prizadele medvojne in povojne strahote.

• Biti človek, pomeni čutiti in oznanjati resnico. Če nekemu to pravico odvzamemo, se pravi, da mu odvzamemo pravico biti človek, s tem pa tudi sami sebe razčlovečimo. In nič ne pomagata, če se pri tem neko skriva za anonimno ali skuša svojo poniglavost prevaliti celo na drugega ter tako zasejati dvom in strah. Dejanja ga opredeljujejo tudi pred samim seboj in prej ali slej se bo moral zavedati resnice.

Novo ozračje iskanja resnice in razumevanja, ki bo slonelo na njej, ne na poniževanju in zatajevanju, očitno nekaterim ni všeč, pa bi ga s takimi dejanji radi ovrli ali celo onemogočili, pri tem pa samo še enkrat razkrivajo metode pritiskov in laži, kakršnih so bili deležni naši predhodniki v najtežjih trenutkih naše zgodovine, in pomagajo razumevati vzroke takratne usodne razklanosti slovenskega naroda.

TONJE JAKŠE

Tovarna pod okni stanovanjskih hiš?

Lado Jaki, delegat krajevne skupnosti Mali Slanik v novomeški občinski skupščini, je na nedavnem seji novomeškega parlamenta vprašal, zakaj občinski sekretariat za urbanizem in varstvo okolja tako tramsto vztraja z lokacijsko dokumentacijo za delavnico sredi Smolenje vas. Nazadnje je bila s strani vzhovnega sodišča odpravljena avgusta letos, konec septembra pa je sekretariat izdal novo, čeprav je taista skupščina podaljšala veljavnost odloka o prostorsko ureditvenih pogojih v novomeški občini pod pogojem, da velja le za nesporne zadeve. Jaki je opozoril na nestrokovnost in nezakonitost postopka sekretariata, na uporabo nezakonitih aktov in na zavajanje investitorja s strani omejenega sekretariata. Jaki je tudi vprašal, kako lahko meje Novega mesta tako poljubno širijo. Nenadoma se namreč Smolenja vas ureja z urbanističnimi zasnovami Novega mesta, tako vsaj piše v obrazložitvi lokacijskega dovoljenja.

kazati, kako naj živijo, ampak jim ponuditi roko in pomoč.

Kaj smo za Rome naredili na Dolenjskem in v Posavju? V novomeški občini je 766 Romov, od tega jih je zaposlenih 250. Ampak med temi Romi je tri četrtine nepismenih, je povedal Rom Bojan Tudija iz Novega mesta. V črnomaljski občini je 610 Romov, od tega jih je zaposlenih 140. Tam imajo tudi društvo Rom, ki igra pomembno vlogo, napredovanje Romov pa je v veliki meri odvisno tudi od podpore družbe. V črnomaljski občini so že sprevideli, da se s plačla vlagati v enega Roma, ki potem potegne kot zgled za sabo druge. Podobno je tudi v trebanjski in metliški občini. Slabše je v krški, kjer živi 169 Romov, a so samo trije zaposleni.

Predstavnika krajevnih skupnosti Krško polje in Veliki Podlog sta se ob tem čudila, kako je mogoče, da je krška občina naredila tako malo na tem področju. Povedala sta, da Romi živijo kot v Bangladešu, da so otroci nagl in bosl in lačni, da so krajani že večkrat posredovali na občini, pa se doslej ni nič premaknilo. Romi so vedno ostali breme krajevne skupnosti. To pomeni, da so Romi pobirali pridelke na njivah,

Zgodba je daljša, o njej smo konec junija tudi pisali. Obrtnik Ivan Božič si je že leta 1982 začel urejati lokacijsko dokumentacijo za delavnico za predelavo plastičnih mas sredi Smolenje vasi in konec leta 1985 tudi dobil lokacijsko dovoljenje. Nesreča je v tem, da si Božič želi graditi svojo ekološko sporno tovarnico sredi strnjene stanovanjskega naselja, tako rekoč pod okni nekaj sosedov, ki so si pred leti tu z muko postavili svoje domove. V naselju predtem tudi nihče ni mogel dobiti dovoljenja niti za kakšno mnogo »nedoželjnijo« obrt. Sosedje so se zato na izdano lokacijsko dovoljenje pritožili in republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora jo je tudi razveljavil. Vseskozi poudarjajo, da Božiču niso hoteli in nočejo nagajati, toda tovarne, posebno ekološko tako sporne, nočejo pod svojimi okni. Poleg tega je, niti dva kilometra stran, urejena obrtna cona Cikava in ti ljudje še najbolj zamerijo občinski oblasti, da Božiča ni takoj usmerila tja in bi zdaj že nekaj let lahko obratoval in služil denar s to tovarno, ampak ga je vseskozi spodbujala v vztrajanje na sporni lokaciji v Smolenji vasi. Spornosti lokacije seveda nič ne zmanjša dejstvo, da je zemljišče poleg Božičeve hiše. Za povrh niti ni uradnega dokazila, da je bilo zemljišče s spremembami občinskega družbenega plana iz prvotne kmečke zemlje spreminjeno v stavbno.

Na pomlad 1987 je Ivan Božič ponovno zaprosil za enako lokacijsko dovoljenje in ga — ne glede nato, da so bili sosedje iz istih razlogov še vedno proti, junija lani tudi dobil. Že omenjeni republiški komite ga je spet razveljavil, novomeški sekretariat za urbanizem in varstvo okolja pa je 1. marca letos izdal novega in konec maja tudi gradbeno dovoljenje.

• Božič je takoj zatem začel z izkopom za tovarnico, dela pa so bila ustavljena na pritožbe sosedov na republiško gradbeno inspekcijo, medtem ko se jim je novomeški inšpektor le smejal. Sosedje so medtem na vrhovnem sodišču tudi sprožili postopek proti republiški komisiji za varstvo okolja in urejanje prostora, ki je zavrnil pritožbo na že tretje praktično enako lokacijsko dovoljenje. Sodišče je dovoljenje avgusta razveljavilo, 25. septembra pa je novomeški sekretariat za urbanizem in varstvo okolja, že pod novim povolitnim vodstvom Jožeta Preskarja, izdal še četrtega.

Božičevi sosedje so se, čeprav sili medosedskih združ, spet pritožili. In medtem se dogajajo čudne in žalostne stvari. Ena teh sosed je konec septembra dobila grozilno pismo, polno umazanih laži in groženj, da bo mož zvedel za njeno »burno preteklost«, če ne bo v 14 dneh v Dolenjskem listu objavila oglasa, da bo nehala delati razdor po vasi. V nasprotnem ji je bilo »svetovano«, da se bo pristiljena odseliti najmanj 50 kilometrov daleč. Oglasa seveda ni objavila, zdaj čaka, kdaj bo mož dobil pismo z opisom njenih domnevnih preteklih grehov. Božičev sosed, ki je medtem umrl, naj bi ne bil zaslužil zadnjega počitka na domačem pokopališču, češ da je prišepetec. Seveda je pokopani na njem, prizadevanje v tej smeri pa gotovo zbuja zgražanje. Tretji sosed ima nenormalno težave v službi. Je le naključje, da mu je bilo čisto iz drugih ust zagroženo, da bo spravljen iz službe, njegovo postavljanje lope, namesto stare, pa si je že trikrat zelo natančno ogledal gradbeni inšpektor iz Novega mesta?

In kaj pravi in dela občinska oblast in uprava, ki jo sosedje v največji meri krivijo za nastali razdor in že pravo godljo v odnosih v vasi, ker je Božiču vseskozi dajala upanje, da mu bo uredila zadevo? Na vprašanje, zakaj to delajo, zakaj tako rinejo s to lokacijsko dokumentacijo, jim je Jože Preskar odgovoril, da je tudi Ivan Božič človek. Kot da bi mi trčili kdaj kaj nesprotnega, se jezijo sosedje. Jezi jih, čudijo jih se ne, molk novomeškega ministra za obrt, obrtnika Toneta Vesela. Vsi namreč govorijo, da slednji poslovno sodeluje z Božičem. Jezi jih, da sta jih župan Marjan Dvornik in predsednik izvršnega sveta Boštjan Kovačič sicer poslušala, nato pa jih po kratkem postopku poslala na Preskarjev sekretariat. Kaj pomeni, se sprašujejo, da se Božič javno hvali, da si bo stvar že uredil, saj ima denar.

Zgodba je takšna in vprašanj toliko, da ni prav nobene potrebe, da bi kakšnega zastavljali še mi. Vsekakor pa bo potreben temeljit odgovor na delegatsko vprašanje.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Roka sprave, ki ničesar ne podarja

Za uvod nekaj primerjav. Pripadnikov madžarske ali italijanske manjšine je v Sloveniji manj kot Romov, pa imajo svoje predstavnike v parlamentu. V osnutku nove slovenske ustave so pripadniki obeh narodnosti poimensko omenjeni, o Romih v ustavi ni ne duha ne sluha. Natančnih podatkov, koliko Romov je v Sloveniji, ni, kar kaže, da so nam zadeve ušle iz nadzora. Romski problem pa ostaja še naprej in nemara tudi bo. Ampak s problemom se je treba spoprijeti in ga ne odpraviti v območja polzavednega in nemogočnega srda. Da pogovor lahko

da so pasli konje v koruzi in sekali drevje v gozdovih. Odgovarjal jim je Rom Ivan Kovčič, ki je povedal, da si je kupil zemljo, zgradil kozolec in podobno, ampak krajani so vse skupej čez noč podrl.

Se najbolj celoviti pristop do tega je pokazal predsednik krškega izvršnega sveta Franjo Černelič, ki je Romom odkrito naštel vse razlike in motnje, nakazal pa tudi rešitve za romski vprašanje. Po njegovem mnenju bi bilo treba Romom ponuditi roko »sprave«, ampak ničesar podarjati. Bistvo njegove rešitve pa je v tem, da se Romi sami gospodarsko in tudi drugače organizirajo, da pri tem ohranjajo svojo identiteto, ampak ne s krajno, nedelom in in podobnim. Njegovemu načrtu, ki bo brez dvoma delno žezen pozornosti, je v celoti pritril Čiril Kolesnik, predsednik beškeškega izvršnega sveta in hkrati član ustavne komisije. V zvezi s to funkcijo je dodal, da bo treba Romom zagotoviti pravice tudi z ustavo, in ne samo z zakoniti. Potem morda Čener Bela iz Murske Sobotne bo govoril, da imajo tudi ptice svoj status, le oni kot ciganski otrok ga nima.

J. SIMČIČ

Delavci Iskre Semic so ogorčeni

Obvestilo javnosti: naj tudi drugi naredijo, kar je njihova dolžnost

Delavci Iskre Semic smo na zboru 17. oktobra 1990 ugotovili, da smo bližje gospodarskega zloma, ko ne bomo mogli več normalno delati in se bo proizvodnja zaradi prevelikih finančnih obveznosti ustavila. To stanje v Iskre Semic povzroča dejstvo, da vsi sloji slovenske oziroma jugoslovanske družbe ne nosijo teže stabilizacije enako. V stabilizacijskem procesu Markovičeva vlada leta ni zmanjšala proračunske porabe, kot so storile vse ostale države, in do razbremenitve gospodarstva ni prišlo.

— obrestna mera je 40—50%, bančne provizije so visoke, — obremenitve preko davkov in prispevkov se ne zmanjšujejo, ampak povečujejo, — tečaj je nerealen, — kupci nam dolgujejo 32 mio dopeljnih obveznosti iz domačega trga.

Tako zbrani denar si državni uslužbenci delijo brez prave mere; z ogroženjem ugotovljamo, da so naše plače nižje od plač državnih uslužbencev, bolniških, pokojnin itd. Ne mislimo, da imajo šolniki, kulturniki, občinski in republiški uslužbenci, nezaposleni, upokojenci, pripadniki JLA in ostali preveč glede na življenjske stroške, trdimo pa, da imajo glede na naše zmožnosti pla-

čevati prispevke, davke, obresti in provizije, preveč. Do te mere imajo preveč, da se bomo zlomili.

Zahtevamo, da se takoj, naravnost kot v izrednih razmerah, znižajo davki, prispevki, obrestne mere, provizije.

Ob teh naših zahtevah trdimo, da smo v našem podjetju naredili veliko

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OORK so prispevali: stanovalci Zagrebške ulice 4, 6 in 8 v Novem mestu —ostanek od venca za pokojnega Viktorja Kranjca 2.042 din; stanovalci bloka Ragoška 8, Novo mesto — namesto venca na grob Slavke Gabrič 1.424 din; osnovna organizacija sindikata osnovne šole Škocjan — namesto venca na grob Franju Topolovcu, očetu Katice Zupet, 1.000 din; občina Novo mesto — namesto cvetja za pokojnega očeta Marjanca Majster, Ernesta Pekarja, 800 din; sodelavci sektorja za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto — namesto cvetja za pokojnega očeta Marjanca Majster, Ernesta Pekarja, 950 din; občina Novo mesto — namesto cvetja na grob pokojne mame Borisa Gabriča 800 din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

večino tistega, kar je bilo v naši moči. Predvsem povečujemo izvoz tako, da bomo letos izvozili za 12, uvozili pa samo za 6 milijonov ameriških dolarjev.

S tem sporočilom je naša odgovornost v zvezi z obstojem Iskre Semic bistveno zmanjšana. Se naprej bomo sicer delali z vso močjo, vendar na bremena, ki bodo povzročila naš gospodarski zlom, nimamo vpliva.

Kolektiv Iskre Semic
Direktor: Janez Kure

NIKOLI V NEDELJO (PRAZNIK IN SOBOTO)

KOČEVJE — Bogdan Osolnik, ki je kot delovni predsednik vodil zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1943, je 14. oktobra obiskal Kočevje in si nameraval ogledati muzej, ki je prav v stavbi, kjer je zasedal Kočevski zbor. S še nekaterimi, ki so bili z njim, je želel obuditi spomin na tiste vojne dni. Pa ni bilo nič, ker je kočevski muzej ob sobotah, nedeljah in praznikih zaprt. V muzeju smo zvedeli, da so se za zaprtje ob vikendih odločili, ker ni bilo obiska. Če pa kakšna skupina želi obiskati muzej ob takih dneh, naj obisk vnaprej napove pa z ogledom ne bo težav.

SPOMIN NA MIRANA JARCA SMO POČASTILI

V eni prejšnjih števil Dolenjskega lista sem zasledila grajo na račun obeležja 90-letnice rojstva Mirana Jarca, v današnji, 42. številki pa članek »Novomeška pomlad samo za pokušnja«. Rada bi vam sporočila, da je Mariborska knjižnica pripravila razstavo z naslovom »Miran Jarc, 1900—1942«, ki predstavlja Mirana Jarca kot pesnika, pisatelja, dramatika, prevajalca, kritika ter esejista. Vse gradivo, od prve objavljene pesmi v Ljubljanskem zvonu (1918) do njegovih očen ter esejev, ki so izšli v revialnem tisku, ter samostojnih knjižnih izdaj, je poleg Mariborske knjižnice prispevala Univerzitetna knjižnica iz Maribora. Gradivo poprestruje fotokopije neobjavljenih Jarčevih pesmi, ki jih je za razstavo posodila Študijska knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta. Del razstave je posvečen »Novomeški pomladi 1920«, kjer so razstavljena dela Marjana Mušiča, Antona Podbevška, Jožeta Cvelbarja ter Božidarja Jakca. Razstavo zaključujejo plakati ter fotografije iz filma »Veter v mreži«; tudi to gradivo je posredovala Študijska knjižnica Mirana Jarca.

S to razstavo ob spominu na 90-letnico rojstva Mirana Jarca se je Mariborska knjižnica poklonila spominu velikega predstavnika slovenskega ekspresionizma.

MAJA MLINARIČ

• Biti sodnik je vendar božje! (Vodušek)

Še: Jedrska ni začetek in konec

Ugovor h komentarju s podobnim naslovom (Dolenjski list 11. oktobra)

Gibanje ali stranka bi ravnala hudo nespametno, če se ne bi odzivala na vprašanja okolja. Tvegala bi, da se tako sama postavijo na obrobje, tam še nekaj časa vegetirajo in preminejo. Je tako že s posavskimi Zelenimi, kot nam skuša brati levite Jože Simčič v zadnjem Dolenjskem listu v komentarju pod naslovom Jedrska ni začetek in konec ekologije?

Če avtor komentarja ne bi bil sedel na pogovoru predstavnikov Zelenih iz

Preprečimo nered, kraje in pustošenje v gozdovih!

Opozorilo sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: zakon iz leta 1985 velja!

Želimo postati pravna država, ki bo zagotavljala urejeno in polno življenje svojim državljanom. Taka država bo znala poskrbeti tudi za ohranitev in razvoj dobrin splošnega pomena.

Splošnost zakonov je temeljna sestavina pravne države. Obstaja nevarnost, da bomo zato, da bi jo

ustrezno uveljavljanje javnega interesa, zato gospodarjenje z gozdovi skoraj nikoli ne more biti v celoti podrejeno osebnim interesom. To dejstvo narekuje, da finančno pokrije potrebnih vlaganj v gozdove ne sme ostati samo odgovornost lastnikov gozdov.

Velja poudariti, da v času, ko se pripravljata zakon o gozdovih iz leta 1985. Vse obveznosti lastnikov gozdov in organizacij, ki gospodarijo z gozdovi, še veljajo. Nedopustno bi bilo, da bi do sprejema sprememb zakona o gozdovih, ki se uspešno pripravljajo, ostali brez urejene skrbi za gozd. Čeprav rešitve, ki jih veljavni zakon določa, niso ustrezne in bodo v novem zakonu gotovo drugačne, so edine, ki urejajo osnovno skrb za gozd.

Na veljavnost zakona o gozdovih je bilo nujno opozoriti predvsem zato, ker bi neizvajanje zakonskih določil na področju varstva gozdov in gojenja gozdov (nega, obnova, melioracije, pogozdovanje, semenarstvo, drevesničarstvo in odkazovanje drevja za posek) lahko povzročilo anarhijo v gospodarjenju z

• V kmetijstvu in gozdarstvu je zdaj pravo brezvladje, lahko rečemo celo nered in anarhija. Zakoni, ki še veljajo, so polni dolob, ki odražajo staro kmetijsko politiko in jih je čas že povoziti, nove, sodobnim družbenim razmeram prilagojene zakonodaje, ki bi ponovno vzpostavila red in zakonitost, pa še ni. Primer za to je zakon o gozdovih, ki sicer formalno še velja, vendar ga nikjer več dosledno ne upoštevajo. »Crnega« poseka je več kot kdajkoli doslej, zato je mnogo manj plačane biološke amortizacije in s tem manj del v gozdovih, od pogozdovanja do urejanja in vzdrževanja gozdnih cest. Da bi nov zakon pripravili do novega leta, je iluzija ob dejstvu, da so dosedanjega pripravljali kar 7 let. (Glas)

spet pridobili, porabili preveč časa. Nespoštovanje zakonov ne sme postati naša navada. V obdobju, ko se intenzivno pripravljata nova zakonodaja, ne sme vladati brezzakonje.

Priljubljen je tudi nov zakon o gozdovih. Marsikakšna osrednja vsebina zakona, ki ureja naše ravnanje in naš odnos do gozdov, bo postavljena drugače, kot je v veljavnem zakonu o gozdovih. Velik poudarek bo dan lastnikom gozdov, ki naj bi nosili osnovno odgovornost za doseganje trajnih ciljev, ki jih lastniki in javnost postavljata pri gospodarjenju z gozdovi. Pri tem jim bo pomagala predvsem gozdarska stroka, ki je že do sedaj uspešno strokovno usmerjala razvoj gozdov. Njeno delo in znanje bosta dobila še večji pomen v času, ko se v gozdovih pojavljajo obremenitve, ki rušilno delujejo na njihovo samohranitveno sposobnost. Odgovorno strokovno delo bodo še naprej omogočali gozdnogospodarski načrti, ki vsebujejo temeljne strokovne opredelitve do vseh vprašanj, ki pomenijo ohranitev in razvoj gozdov.

Republika Slovenija je zainteresirana za ohranitev in razvoj vseh funkcij, ki jih imajo gozdovi, ne glede na lastništvo. Očiten je vse večji pomen splošnih koristi, ki jih dajejo gozdovi. To dejstvo zahteva

• Ko danes poslušas radio, gledaš televizijo ali bereš časopis, ne zaslediš ničesar drugega kot medsebojno poniževanje. Samo pomislimo, kako so bili naši domovi zapuščeni po vojni. Do danes smo s pomočjo gozdarstva najprej napeljali elektriko, zgradili ceste, kupili kosilnice, traktorje in druge stroje za pomoč pri kmetovanju. Obnavljali smo hleve, hiše in tudi telefone so napeljali do kmetij. Gozdarstvo ni dovolilo posekati niti toliko, da bi si kmet lahko naredil zibko ali jaslji v hlevu, zato ker so na kmetiji ostali samo starejši ljudje, pa tudi takšni, ki niso zaupali v posojila, da bi s tem zboljšali svoj položaj na kmetiji. Kdor pa je šel na gozdarski obrat in zaposlil za izredno sečnjico, jo je tudi dobil. Ali če je hotel obnoviti domačijo ali kupiti kak stroj. Saj kmet ni mogel dobiti denarja od nikoder razen od gozda. Tudi sama sem med tistimi, ki sem prošila za pomoč pri gradnji hleva in hiše, nakupu kosilnice in traktorja. (Kmetica iz Branika)

gozdovi in v njih pustilo dolgotrajne posledice.

REPUBLIKI SEKRETARIAT ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, LJUBLJANA

pisma in odmevi

Spor med sosedi

Odziv na sestavek

Rad bi dopolnil sestavek, objavljen v Dolenjskem listu v rubriki Po dolenjski deželi v četrtek, 18. oktobra letos. Pomnjkljiv zapis »vsakdanjega prepira« je namreč močno očrnil mojo družino, sosedovo pa je spremenil v angelske nobelje. Sprajujem se, kdo je kril interese drugih. Presenečen pa me tudi nenatančnost policije.

Kaj se je v resnici zgodilo v Podhosti minulega dne? In katerega minulega dne pravzaprav. Dogodek se je namreč zgodil pred štirinajstimi meseci, točneje 13. avgusta 1989. Ali je posredi samo slab spomin ali kaj drugega, da se lahko prepričajo pred štirinajstimi meseci šteje za prepričanje minulega popoldneva? Mislim, da je bilo dobro, da se ta dan nekoliko osvetli.

Navdignena dne je prišlo do spora med sosedi Špear in Pavlin, ki je prešel v fizično obračunavanje med sprtimi. Po sporu, ki je bil dosti hud, je Emil Špear iskal pomoč v novomeški bolnišnici in bil zaradi lažje poškodbe takoj odpuščen domov. Pomoč je v isti bolnišnici iskala zaradi poškodbe oči tudi Pavlinova. Laboratorijske raziskave oblačil Neže Pavlin, ki sta jo takrat Marija Špear in njena snaha polili z neko umazano tekočino, so pokazale, da je bila tekočina fekalnega izvora. Špear je te dni res v novomeški bolnišnici, vendar zaradi posledic prometne nesreče in ne zaradi posledic prepira izpred štirinajstih mesecev.

Razočaran sem nad dolenjskimi policisti, ki si tega imena še dolgo ne bodo zaslužili, vsaj na podlagi takega pristranskega zaključevanja za vedne.

FRANC PAVLIN,
Podhosta 39

KMET NAJ ZA OTROKE SKRBI SAM!

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini skoraj ni več seje, kjer se ne bi omenjalo tudi kmetijstvo, njegova vloga ter to, kako mu morajo posvečati pozornost za njegov razvoj. Morda tudi pod vplivom vsega tega je eden od kmetov napisal za svojo naslednjo prošnjo za štipendijo iz združenih sredstev. V odgovor pa je dobil pojasnilo, da je kmetija tista celica, na kateri je dolžan kmet za svoje otroke skrbeti sam, razen če od socialne prinese potrdilo, da potrebuje socialno pomoč, oz. če priloži še potrdilo, da ima več otrok, kar pa je bilo razvidno že iz prošnje. Podobnost s časi naše preteklosti, ko so kmetje veljali za sovražnika socialistične države, je zgolj naključna.

O POMOČI ROMOM

Kako socialno skrbstvo pomaga Romom? Tistim, ki kradejo in ki so zato večinoma po zaporih, pomaga. Nam, ki ne krademo in nismo v zaporu zaradi takih stvari, ne pomagajo. Kadar grem k ljudem, ki delajo pri socialnem skrbstvu, mi pravijo, da, kakor živijo drugi Romi, naj živim tudi jaz. To pomeni, naj gremo krast. Jaz, ki vem, kako živijo drugi Romi, ne morem tako živeti. Ko mi pa tako pravijo, me to prizadene. Kadar kaj naredim, me takoj dajo k sodniku za prekrške, če pa pridem proučit za pomoč, nočejo o tem ničesar slišati.

Jaz in moj mož ne delava nikjer, otroci hodijo v šolo. Dobivamo samo otroške doklade, s tem se pa ne moremo preživljati. Zakaj ne bi pomagali meni, ki se niman od česa preživljam, drugim, ki pa imajo, pa pomagajo? Kakšno je to socialno skrbstvo v Črnomoju? Dokler je bil Milan Kranjc, smo dobivali pomoč in nismo imeli nikakršnih problemov. Upam, da se bo socialno skrbstvo bolj zavzemalo za revne ljudi kot doslej. MARJANA HUDOROVAC
Kanižarica 7
Črnomelj

UŽALJEN ZARADI GOVORIC

Po Metliki se je razneslo, da je med tukaj živimi Žumberčani tudi nekaj takšnih, ki bolj ali manj podpirajo izrednike v Kninu, politiko srbskega vodstva in vse, kar podpira in razvija mednarodno sovražnost. Najbolj »obveščeni« vedo povedati imena in priimke posameznikov, ki se udeležujejo mitingov, naperjenih zoper demokratične procese v Sloveniji in Hrvaški. Med imeni, ki se najpogosteje pojavljajo med ljudmi, se je znašlo tudi ime Janka Badovinca, mesarja v metliški samopostrežni trgovini. »Gre za zlonamerna natelevanja, ki imajo namen škoditi meni in moji družini.« Trdi Badovinc in dodaja, da živi med Slovenci in z njimi je polnih sedemindvajset let. »In to v sožitju in razumevanju.« Klevete so Badovinc hudo prizadele, v razburjenju je povedal, da bo tožil vsakogar, ki jih bo širil. »Politika me ni nikoli zanimala, med Slovenci se nisem čutil nikoli ogroženega, zato ne dovolim, da kdorkoli uporabljajo moje ime v zvezi z razpihanjem mednarodnih sovraštva.« pravi Badovinc.

T. G.

Koliko časti pripada izdaji?

Ugovor na »neobvezen premislek« (DL, 18. okt.)

V neobvezen premislek je novinar Marjan Bauer napisal članek z naslovom Koliko časti pripada izdaji? V njem izraža strah, da bo govor predsednika vlade Lojzeta Peterleta na Teharjah pri Celju na žalni slovesnosti ob množičnem pokopu pobitih vnesel nemir in razdvajanje. V podkrepitve tega strahu navaja moralno vprašanje. V neobveznem premisleku sem dobil vtis, da novinar prikazuje dogodek zelo enostransko in nekoliko po svoje razume

predsednikov govor. G. Peterle namreč ni izjavil, da so se domobranci upri komunistični oblasti, pač pa komunistični nasploh, saj ob porajanju vaških straž in domobranstva kasneje še ni bilo komunistične oblasti. Če predpostavljamo, da je bil v domobranski krogi že nekoliko poznan komunistični režim, ki je že obstajal v SZ, pri nas pa so ga boljševidi občudovali, se mi ne zdi čudno, da so se ljudje tega ustrašili. Kasnejša zmaga boljševizma in sedanjí umik iz zgodovine ne opravičuje zankanja pravice do tega strahu. To se še posebno ne bi smelo dogajati novinarju, ki tudi ponuja neki strah že ob tako miriljubnem govoru, kot je bil govor g. Peterleta.

Smatram, da je imel prav, ko je poudaril, da so pomorjeni ravno tako ljubili svojo domovino kot zmagovalci, saj je to prirojena lastnost vsakega normalnega človeka. Odnos do domovine in odnos do določenega družbenega reda ni isto, pa če se oblastniki še tako sprenevedajo in s silo zabijajo v glavo. Naviz sovražniki naroda in domovine so si izmislili zmagovalci, da bi tako upravičili svoje početje. Če kdo razdvaja Slovence, to prav gotovo ni g. Peterle, ki z veliko srčno kulturo, polno duha, pomirja in tolaži. Poudarja strpnost do drugače mislečih in odpusčanje za storjene morebitne napake.

Razni ozkosrčnejši pa smatrajo, da je resnica le na eni strani in se trudijo zadržati jo zase. Mislim, da za ocenjevanje tako pomembnih in pogumnih dejanj, kot je narodna sprava in poskus poravnave dolgov preteklosti, ni dovolj poznanje zgodovine Grkov in Perzijcev, pač pa bi bilo dobro, če bi ocenjevalec razpolagal s kar največ srčne kulture, humanizma in močjo duha, v kar spada tudi odnos do premanega.

Smatram se svobodnega državljanar z neobremenjeno preteklostjo (novinar trdi, da smo takšni in takšni potomci, kar po mojem mišljenju a priori pomaga k razdvajanju), brez sedanega ali preteklega »članstva« in brez kosti bližnjih (kot to nekateri neokusno imenujejo) na katerem od morišč. S te pozicije tako razmišljam: jam neobvezno.

ALOJZ LUKIČ
Mali Slatnik

To ni pot k spravi med nami

Protest ob komentarju »V neobvezen premislek«

Življenje prinaša človeku vedno nova presenečenja pa tudi bridka razočaranja. Enega takih pretresov sem doživel včeraj, ko sem z zanimanjem prebral zadnje število Dolenjskega lista. Ta časopis mi je všeč in cenil sem tudi urednika Priloge, Marjana Bauerja. Toda tokrat me je popolnoma razočaral: kar je napisal »v neobveznem premisleku«, je bilo rečeno cinično sprenevedanje, ki nikakor ne vodi k spravi, kajti »samo resnica nas bo osvobodila«.

Ze naslov prispevka je izjavalen: »Koliko časti pripada izdaji?«. Čudim se namreč, kako more visoko izobražen novinar biti tako malo poučen o bistvu slovenskega domobranstva! Samo še trdo »zgrajen« komunist more ostati zaverovan v nekdanje edino zveličavne parole o domobranski izdaji. S kančkom dobre volje bi lahko prebral marsikaj iz »alternativne« literature, če bi želel vedeti resnico, ali pa vsaj drugo plat medalje.

Bauer se zgraža nad predsednikom Peterletom, ker v govoru v Teharjih izkazuje čast mrtvim domobrancem. Saj so vendar tudi oni mrtve osebe in tudi domobranci so bili zavedni Slovenci! Kako bo g. Peterle odgovoril: je njegova stvar. Jaz bi takole mislil: kdor ne more spoštovati mrtvih nasprotnikov, dokazuje, da mu manjka nekaj elementarne kulture srca. Nič mu ne pomaga

izgovarjanje na neko zelo vprašljivo krivdo izdajstva. Sicer pa, če je kaj tega bilo, je stvar političnega vodstva, kaj so pa navadni vojaki krivi? Umreti so morali samo zato, ker niso hoteli biti partizani in ker niso hoteli, da bi Slovenija postala sovjetska republika.

Edina »krivda izdajec« domobranstva — mimo vojnih grozot kot v vsaki vojni — je bila v tem, da je pri obrambi Slovenije pred boljševizmom iskalo pomoč tam, kjer jo je pač moglo takrat najti, pri protikomunističnih Nemcih.

Ravno Teharje in Rog in vsa druga morišča protikomunistov so jasen dokaz vsemu svetu in za vso prihodnjo zgodovino Slovencev, da so domobranci še kako pravilno slutili, kaj jih čaka, če zmaga revolucija. Zato so se dejansko borili tudi za svoja gola življenja in za svoje krščanske družine ter svoje verske ideale. Zakaj je Bog dovolil naš poraz, samo On ve. Čudim pa se slovenskim komunistom, kako da se sploh še upajo govoriti brez sramu in vsakega kesanja za vse množične pokole.

Spoštovani g. urednik, vem, da si ne boste upali objaviti tega mojega protesta. Toda jaz sem povedal svoje, da se sliši še druga plat zvona. Vam in tudi Marjanu Bauerju pa lepe pozdrave!

IVAN ZUPAN,
Boštanj

Borci: »Šli bomo tudi na ulice«

Proti spremembi imen šol in praznika občine

NOVO MESTO — V četrtek je predsednik izvršnega sveta občine Novo mesto Boštjan Kovačič sprejel delegacijo borcev XV. divizije, ki so jo sestavljali generalpodpolkovnik Mirko Mirtič in člani predsedstva borcev XV. divizije Lojze Šonc in Bogdan Vrančič ter polkovnik Vasilij Milinković. Delegacija bi moral sprejeti župan Marjan Dvornik, vendar je bil ta dan nujno zadržan. Borci je najprej zanimalo, če je bila res na seji skupščine sprejeta pobuda delegata iz šol, da se osnovne šole, ki se imenujejo po enotah NOV, preimenujejo. Predsednik Kovačič o takšni pobudi ni vedel, zato mu je pomagala ena od strokovnih sodelavk in povedala, da je takšna pobuda res bila, kaj več pa se iz tega ni naredilo. Vprašanje torej ostaja odprto. Borci so menili, da tega ne bi nikoli dovolili. »Šli bomo na ulice in javno demonstrirali, ko se bo prva šola preimenovala. Nič nam ne more izničiti tega, kar smo si s krvjo priborili. Kako lahko kar tako pozabimo na milijon šeststo tisoč žrtev? Narodnoosvobodilni boj je bilo na-

BORCI PRI PREDSEDNIKU — Lojze Šonc, član predsedstva borcev XV. divizije, izroča predsedniku izvršnega sveta občine Novo mesto Boštjanu Kovačiču spominski kovancec.

svetlejšo obdobje v zgodovini Slovencev. Nova oblast nas ne priznava, kot da smo mi krivi za vse, kar se je dogajalo v Kočevskem Rogu, na Teharjah in drugje. Za nas borci se je vojna končala 15. maja. Med vojno kristjanov nismo preganjali, domobranci pa so bili svabobranci, ki so skupaj s sovražnikom prisegli na borbo in smrt proti svojim bratom,« se je odločilo postaviti Lojze Šonc. Predsednik jim je zagotovil, da spreminjanje imen ni v pristojnosti občinskih organov in skupščine, temveč se bo morala o tem odločiti vsaka šola sama. Na koncu je tekla še beseda o prazniku občine. Tudi tu so se borci zavzeli, da datuma ne bi spreminjali. Predsednik jim je zagotovil, da bo letos še po starem.

J. PAVLIN

Predlog je pripravila komisija

Odgovor na članek Čas dela za kmete in za zadrugo, objavljen 11. oktobra

V načelu nasprotujemo reševanju zapletov, ki zadevajo notranjo organiziranost podjetja, v sredstvih javnega obveščanja. Vendar v zadnjem času napadi na podjetje M-Agrokombinat Krško postajajo vse pogostejši, pri tem pa se uporabljajo take razlage in besednjak, ki lahko marsikoga zavedejo, poučnega pa zrevoltirajo. Tokrat se nečemo spuščati v medijsko polemiko niti s Kmečko zvezo niti z njenimi posameznimi predstavniki. Želimo le osvetliti obravnavano problematiko in jo prikazati v pravi luči. Vsi doledanji sestavki z uporabo netočnih podatkov, nepremišljenih izjav in kopico namigovanih izkrivljajo resnično podobo. S takim pisanjem poskušajo povsem izničiti prizadevanja in delo v podjetju, da se reorganizacija izpelje, in to na način, ki bi bil sprejemljiv tako za kmete zadržnike, kot tudi za delavce.

Res je, da je v Sloveniji že nastalo nekaj zadržkov, vendar jih lahko preučimo na prste. Tudi v naši bližini sta bili ustanovljeni dve zadrugi, ki pa jima v tem kratkem času obstoja ni uspelo pokazati kaj bistveno novega ali boljšega. V Sloveniji večjih sprememb ni bilo. Večina kmetijskih organizacij je še vedno organizirana v družbeno podjetja ali agrokombinate, veliko pa je še tudi zadrug, ki so to vedno bile v naslovu, ne pa po vsebini. Naivna je trditev, da v teh organizacijah hitijo s spremembami. Povsod preudarno čakajo ustrezno zakonodajo, po kateri se bodo nato organizirali.

Pri združništvu ne gre samo za pridobitnost, ki izhaja iz trditve, da je cilj le poceni nabava reprodukcijskega materiala in prodaja pridelkov po čim višji ceni, pač pa za vrsto drugih reči, ki

omogočajo napredek zadržnika v ekonomskem, socialnem in statusnem pogledu. Vse v duhu solidarnosti in vzajemnosti. Prav ta ideja zadržništva in vsa ostala določila, ki natančno določajo status zadržnika v zadrugi, so osnova predlaganega statuta. Ideje, ki jih Kmečka zveza ponuja kot svoje »zahteve«, so tako le povzetek določil omejenega statuta podjetja.

Močno izstopa zlonamerna trditev, da imajo krški kmetje smolo, ker nihče ne mara zanje. Več kot 15 let strokovnjaki Agrokombinata Krško pripravljajo programe za razvoj vseh področij kmetijske dejavnosti, s katerimi mu je uspelo pritegniti in koristno vložiti v kmetijstvo ogromna družbena finančna sredstva. Veliko vlogo je odigrala hranilno kreditna služba, ki je poskrbela za to, da je vsak zadržnik lahko vedno dobil izplačilo za oddane pridelke. Pri tem je HKS omogočala pogodbenim pridelovalcem pridobiti kredite.

Dejstvo je, da se je velika večina kmetov in delavcev na referendumu 26. decembra 1989 odločila za predlog nove organiziranosti podjetja M-Agrokombinat Krško. Predlog je pripravila strokovna komisija, v kateri so tvorno sodelovali predstavniki kmetov in Kmečke zveze. Kmalu po referendumu pa so se pojavili različni pomisleki predvsem zaradi vključevanja političnih ambicij, ki jih zastopa in vsiljuje predvsem Kmečka zveza.

Ekonomsko stanje je bilo predstavljeno kot resno, nikoli pa z grožnjo o likvidaciji. DO je imela likvidnostne težave, vendar pa so bile posledice nelikvidnosti posameznih TO, predvsem TOK-u je primanjkovalo obratnih sredstev. Zaradi tega je resnično grozila nevarnost blokade računa TOK-a, s tem pa tudi računa HKS, kar bi istočasno pomenilo nezmožnost izplačevanja prevzetih kmetijskih pridelkov. V okviru podjetja pa je ta primanjkljaj mogoče lažje premostiti in hkrati odpraviti vse grozeče nevarnosti.

S pogodbo in statutom je predviden poseben status poslovne enote Zadruga. Kmetje imajo neomejeno možnost uresničevanja svojega vpliva prek različnih organov Zadruga. Tako imajo tudi možnost vpliva preko delegatov v DS podjetja. Moramo pa vedeti, da je število glasov določeno na osnovi kapitala. Način upravljanja na osnovi kapitalistiških deležev je pogojen s pogodbo o vključitvi podjetja v poslovni sistem Mercator, to pa seveda vnaša novo razsežnost v naš sistem upravljanja. Od nas pa je odvisno, v kolikšni meri nam bo uspelo vključiti se v ta sistem. Za agresiven razvoj kmetijstva v občini prav gotovo ni rešitev samo v kmetijski zadrugi, pač pa predvsem v primerni organiziranosti podjetja z jasno opredeljenimi cilji, jasno določenimi nalogami izvajalcev, poslovno svobodo in čistimi računi.

Kmečka zveza s svojimi nastopi in politizirano vprašanju nove organiziranosti ni v nobenem pogledu izboljšala položaja kmetijstva. Zaradi oviranja procesa organiziranja, zlasti pa vnašanja netočnih informacij, namigovanj, diskreditiranja podjetja ter podtikanja, je bilo dosti nezadovoljstva in nelagodnega počutja in škode v poslovanju podjetja, predvsem poslovni enoti Zadruga.

Tudi informiranost, mislimo je bila zadostna. Na vsa zastavljena vprašanja so bili posredovani pisni ali ustni odgovori. Pri tem nikakor ne moremo mimo dejstva, da je M-Agrokombinat dal velikodušno na razpolago tehnična sredstva, material in administrativno pomoč in hkrati omogočil nemoteno delo upravnega odbora Kmečke zveze, ki je uporabljal prostore podjetja za sestanke.

Glasne so zahteve za delitev družbene premoženja. Delitev premoženja je lahko stvar dogovora ali zakonske določbe. Premalo pa se ukvarjamo z vprašanjem, s čigavim delom je nastalo premoženje in kako ga v resnici pravično razdeliti.

(Povzetek pisma Mercatorja-Agrokombinata Krško)

● *Rajši sem pes kot sluga, ki brca v truplo bivšega režima, da bi dobil mezdo. (Meden)*

VINKO WEISS

Številni člani NK Bela krajina, kegljači, rudarji in ostali smo se pred dnevi na pokopališču v Vojni vasi poslovlili od Vinka Weissa. Več kot dve desetletji je bil aktiven igralec v NK Bela krajina, bil je tudi vodja moštva. Zrasel je v številni družini osmih bratov in sester, vsi so bili aktivni športniki. Le starejši igralci nogometa širrom po Sloveniji ter zvesti navijači kluba se danes še spominjajo izredno nadarjenega in izjemno požrtvovalnega igralca, verjetno enega najboljših, ki so v povojnih letih tekali po travnikih južne Slovenije. Njegova prerana smrt ni prizadela le njegove družine, pač pa tudi nas, njegove soigralce, saj smo skupaj preživeli najlepša mlada leta in jih posvetili športu. Vinko je s svojim delom in življenjem obogatil športno življenje v Črnomlju, zato mu ne le v imenu kluba, navijačev in soigralcev, pač pa v imenu vseh Belokranjcev velja reči: Hvala!

I. ŽIVIČ

V SPOMIN RIHARDU VOLJČU

Ob nenadni novici, da je Rihard Voljč tako tragično končal svoje komaj 48-letno življenje, smo delavci GO Krško žalostni onemeli. Misli nam poromajajo nazaj, ko je kot krepak osemindvajsetletnik z nekajletno delovno prakso v globokem rudniku prišel v naš kolektiv. Odlikoval ga je korekten odnos do sodelavcev in materiala. Skupaj smo doživeli veliko veselih in žalostnih trenutkov. Včasih je znal tudi navzven pokazati slabo voljo, kateri je pridal še svoje osebne težave. S svojo značilno ustvarjalno hito je zavzeto urejal dom. Zato nam je toliko bolj nerazumljivo, da je v eni izmed depresij izbral tako pot. Nismo poklicani, da bi razsojali. Lahko le globoko obžalujemo in sočustvujemo z njegovo družino.

Sodelavci

Nace Zupančič

Ko sem obiskala takrat 90-letnega Naceta Zupančiča, sem ga našla s koso in košem na rami, ko je bil namenjen kositi za živino. Potem sva se pogovarjala o njegovih mladih letih in življenju sploh. Spominjal se je, da je bilo včasih vse bolj domače, ko so se fantje zbirali na vasi, ko so po hišah ličkali koruzo. Vendar je bilo tudi kaj nevarnega, npr. iskati dekleta v sosednjih vaseh, saj so ti jih domači fantje lahko pošteno nalozili.

Toda vse je minilo v veselju. Za povrh je bil Nace srečen, da je zdrav. Bolezen pa je prišla, ko je bil star 92 let. Zadnje tri tedne življenja ga je bolezen strla in je večkrat rekel: »Bog ve, če bom dočkal rojstni dan.« Rojstni dan 6. oktoba je Nace še dočkal, kmalu zatem pa smo se od Naceta poslovili na trebanjskem pokopališču.

R. MAJER

Italijanski ljubitelji naših rek

Pogovor s starostno ribičev iz Bologne

G. Dall' Omo Guglielmo je bil prvi italijanski ribič, ki je že pred več kot dvajsetimi leti začel prihajati na bregove naših rek. Od tedaj redno pride sam ali s prijatelji iskat ribiška doživetja in zabavo, počitek in užitek v lepoti in sproščenosti še ne preveč okrnjene narave. Sebi in drugim je odkril čare naših modro zelenih rek Kolpe, Lahinje in Dobre, njihovo bogastvo najrazličnejših rib in ribiške užitek, ki jih ni več moč najti v italijanskih zelo onesnaženih rekah. Za g. Dall' Omo lahko rečemo, da je starosta italijanskih ribičev in njegova velika zasluga je, da k nam prihaja vse več ribičev, posebno iz Bologne.

G. Dall' Omo se je spoznal in sprijateljil z mnogimi metliškimi in ozaljskimi ribiči, saj lovi na obeh straneh naše skupne reke Kolpe. Kot izkušeni ribič je marsikaj svetoval in pomagal našim ribičem, posebno pa se je izkazal pri organiziranju ribiških tekmovanj med našimi in italijanskimi ribiči, znan je njegov »Pokal Dall' Omo«.

Z njim se lahko pogovarjamo tudi v našem jeziku. G. Dall' Omo sem našel in se z njim pogovarjal v prijetnem in lepo urejenem gostišču Antona Veseliča ali, kot Italijani pravijo, »pri Allegrettiju«. Na vprašanje, kaj ga je toliko let privlačilo v naše kraje, pove: »Niso to samo ribe, čeprav uživam v ribolovu, rib pa ne jem in ne nosim v Bologno, spustim jih nazaj v vodo, tako kot to dela večina italijanskih ribičev. Jaz in moji prijatelji, smo veliki prijatelji narave, ki je ob vaših rekah zares čudovita, tam uživam po ves dan, zvečer pa se spet najdemo in se zabavamo z našimi ribiški dogodiščinami.«

G. Dall' Omo pohvali gostišče Veselič, kjer se on in ostali italijanski ribiči najbolje počutijo, v prijetni domačnosti, dobri kuhinji in prijetnih komfortnih sobah. Skoda je le, da takih gostišč ni več v Beli krajini ali na hrvaški strani.

In kaj italijanskemu gostu ni všeč?

»Ne razumem odnosov med ribiški družinami Metlika in Ozalje. Vsaka ima drugačno ceno dnevne ribolovne karte, od letos pa z metliško karto ne smemo loviti na desnem bregu, ozaljskem, in obratno. Kakšni ribiški oblastniki so to? Skoz Primostek radi hodimo na sotočje Kolpe in Lahinje loviti ribe, kdaj bo tam končno cesta asfaltirana? Drugih pripomb nimam, pravi Dall' Omo.«

I. JUGOVIČ

SVETA KRAVA

ČRNOMELJ — Da je konec s tovarštvom, kaže tudi nova marketinška poteza črnomajske občinske vlade, po preključenju Demosove. Gospodje so si za službene potrebe kupili nov avto znamke Citroen BX. Avta Črnomajci sicer še niso videli, redki izbranci pa ga občudujejo in častijo kot sveto kravo v občinski garaži. Vendar pa vsi potencialni uporabniki limuzine že sedaj obljubljajo, da se bodo z vsa silo uprli morebitnim poskusom, da bi družbeni citroen postal družbeni avto za zasebne vožnje.

NIČ VEČ ČRNIH ODLAGALIŠČ — Na območju Jelenca, nedaleč stran od Šmarje, kjer vodi tudi turistična peš pot, so krajani do nedavnega odlagali vse, česar niso več potrebovali. Pred dnevi so šolarji skupaj z delavci Komunalne ročno in strojno pobrali kar za 10 tovrstnikov nesnage. Akcijo je vodstvo krajevne skupnosti pripravljalo že dalj časa, saj je že vse vasi in zaselke opremilo z zabojniki in v tem času so jih delavci Komunalne enkrat že spraznilni. Na črna odlagališča bodo sedaj budno pazili šmarješki šolarji. Kogar bodo člani zelene straže in ekološke krožke zalotili, bo moral v krajevni skupnosti plačati kazen. (Foto: J. P.)

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE NOVO MESTO
Strma pot 2, p.p. 63

organizatorjem raznih prireditvev nudi kvalitetno ozvočenje, posoja stojnice za sejmsko in gostinsko dejavnost, pripravlja prireditve, sejme in še kaj. Pokličite nas vsak dan me 8. in 9. uro na telefon: (068) 21-291

ZMAGOVALKE — Če zmagaš, pozabiš vse napore na treningih! To potrjuje tudi fotografija. Tako veselo so se smejala dekleta iz OŠ Katje Rupena, ko so zmagala na atletski olimpiadi doletskih osnovnih šol. (Foto: Miha Pezelj, foto krožek OŠ Katja Rupena, Novo mesto)

DOBRA AKCIJA

V okviru šolske akcije ob tednu otroka smo risali na temo promet. Bili so to avtomobili, prometni znaki, motoristi, kolesarji, priletel pa je tudi kak pisan metulj. Akcija se je dobro končala, saj so bili izdelki zelo dobri.

BRANKA BADOVINAC
OŠ Loka Črnomelj

PRIJETEN IZLET

Učenci 8. razredov smo odšli na zaključni izlet. Prva postaja je bil slap Peričnik. Pot nas je vodila dalje na Vrščic, kjer smo obiskali Tičarjev dom. Šli smo tudi na enourni pohod v gore. Cilja nismo dosegli, saj nam je gosta megla jemala vidljivost in smo se morali vrniti. Na izletu smo se pomudili tudi v Trenti. Preživeli smo dva prijetna, čeprav deževna dneva.

MAJA LAPANJA, 8. a
OŠ Loka Črnomelj

SAMI BODO KRIVI SMRTI

Rada imam naravo, toda ne onesnaženo. Žal so na svetu onesnažene mnoge reke, v vsakem kotičku napušča cigaretni ogorak, papirček in druge odpadke, ki ne sodijo tja. Tudi reka Sava je zelo onesnažena. Ob njej najdemo polno plastičnih vrečk in drugih odpadkov, v njej pa nesnago tovarn in rudnikov. Naravo bi morali bolj varovati, saj bomo sami krivi, če bodo zaradi strupov pomrle rastline in živali. Zato organizirajmo več čistilnih akcij in ukrepajmo tako, da bomo naravo in sebe rešili pred uničenjem.

KLAVDIJA BIZJAK, 6. c
OŠ Jurija Dalmatina, Krško

VARNO POT V ŠOLO

Vsak dan se srečujemo s prometom. Vsak dan se zgodi dosti prometnih nezgod, v katerih so žrtve tudi otroci. Zato moramo biti tudi na poti v šolo pazljivi in na vsakem koraku upoštevati vse, kar nas naučijo doma in v šoli.

TATJANA HLAVA, 6. c
OŠ Jurija Dalmatina Krško

MLADI ŠMARJEČANI PRVI

NOVO MESTO — V torek, 2. oktobra, je bilo v Novem mestu letošnje občinsko prvenstvo v krosu za mlajše pionirje, na katerem je prvo mesto zasedla ekipa OŠ 29. oktobra iz Šmarje. Med pionirkami je bila prva Marjeta Gorenc iz 7.a, pri pionirjih pa Denis Perše iz 7.b.

M. KERMC

MLADI DOPIŠNIK

Dan prvošolcev

Sprejem v skupnost

Prvi petek v oktobru je bil za prvošolce OŠ Leskovec pri Krškem svečan dan: sprejeli so jih v šolsko skupnost učencev. Svečani trenutek so prvošolci na podružnični šoli v Vel. Podlogu doživeli že v dopoldanskem času, na centralni šoli pa so ga pripravili ob 17. uri istega dne. Ivan Mirt, ravatelj šole, je prisotnim uvodoma sporočil, kaj želijo doseči z novimi oblikami dela. Predvsem je potrebno šolskega vzdušja vdihniti več sproščenosti in življenjskosti. Potea želijo na nepriljubljen način pritegniti v vzgojno-izobraževalni proces tudi starše. Starše pojmujemo naslednjih osem let kot partnerje. Dan prvošolcev so si na OŠ Leskovec pri Krškem zamislili tudi kot nadomestilo za preživetje in politično obarvano sprejemanje v pionirsko organizacijo. Nenazadnje, v oktobru izražamo povečano skrb za otroke. Letošnji teden otroka, je poudaril ravatelj Mirt, je obelodan s pomembnim dogodkom v OZN, saj je bila sprejeta deklaracija o otrokovih pravicah.

Ko je Anja Rostohar iz 8. razreda razglasila sprejem v šolsko skupnost, smo bili prvič priče sprejemu brez zaoblube in ideoloških simbolov. Učenci so od razredničark dobili spominsko darilo, prvič ob taki priložnosti pa smo slišali predstavnik staršev. G. Vojko Sotošek je sporočil navzočim izraze zadovoljstva, pripravljeno in spodbude za sodelovanje. Sledilo je pravo otroško zabavno in družabno srečanje.

Na OŠ Leskovec so posebej veseli, da so tako na podružnicah kot na centralni šoli z lahkoto pritegnili tudi starše v pravo in izvedbo dneva prvošolcev. Hvalni so tudi za pomoč, ki so jo nudila domača podjetja, številni obrtniki in poslovneži.

V soboto, 20. oktobra, se bo na prostem odvijal zelo pester in privlačen program: zato pričakujemo številno udeležbo otrok in staršev.

OB TEDNU OTROKA

Deklaracija o pravicah otroka razglasa naj bi vsi otroci imeli srečno otroštvo. Ob tednu otroka smo na OŠ Šmarjeta to posebno upoštevali. Naredili smo razstav in pripravili program. Učenci prometnega krožka so poskrbeli za varnost na cesti. Pogovarjali smo se o zdravju, za najmlajše pa smo pripravili Živzav. Imeli pa smo tudi »Naj-olimpiado«. Učenci so prinesli najtežje, največje... Aleš Vovko je prinesel najtežje zelje. Imamo tudi najmanjšega hrčka in kokoško. Vse bomo zapisali v našo knjigo rekordov.

SIMONA RANGUS
ASMINA GORENC
dopisniški krožek

EKIPNO MI

Tudi ekipa naše šole se je odpejala v Dragatuš, kjer smo se pomerili v krosu. Najprej so startali šesti, nato osmi, na koncu pa sedmi razredi. Skoraj vsa prva mesta so si prisvojili učenci iz Semic, ekipno prvo mesto zmagali mi. Domov smo se vračali pokaloma, tako fantje kot dekleta.

ANITA MATKOVIČ, 8. a
OŠ Loka Črnomelj

VEČER NA OTOČCU

OTOČEC — Otroški kulturni center Ljubljana prireja jutri, v petek, 26. oktobra, ob 20. uri v Garni hotelu na Otočcu kulturni večer. Sodelovalci bodo: glasbena skupina Copa ca bana, pesnik Miro Gutman, igralec Branko Miklavc in slikarka Zvonka Simčič.

IZ TREBANJSKEGA KOŠA

TREBNJE — Tu je bil nedavno delovni sestanek domačih pripravljavcev turistične prireditve Iz trebanjskega koša in predstavnikov nekaterih organizacij, ki so sodelovale pri izpeljavi »Koša«. Iz Ljubljane so se odzvali vabilu Leopold Krese, častni predsednik Turistične zveze Slovenije, Lojze Šoster, predsednik ljubljanske turistične zveze, in Edo Smuk, trebanjski rojak in član organizacijskega odbora Ohceti in Ljubljani. Gostje iz Ljubljane so v imenu ohceti v Ljubljani podelili priznanja Trebanjcem za organizacijo Iz trebanjskega koša. Prejeli so jih Marija Cugelj, Anica Majer, brata Klančar, Marija in Janez Lorenci, Franc Opara, Tone Zaletel, Igor Pate, Stane Gabrielj, Alojz Bečaj, Janez Pakiž, Marjetka in Marjan Uhan in Stane Peček.

pisma in odmevi

AVTO MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO
68000, Novo mesto, Ljubljanska cesta 8/b; telefon (068) 22-159, p.p. 6

VOZNIKI OSEBNIH MOTORNIH VOZIL — POZOR

Če želite varno in udobno vožnjo, morate poskrbeti tudi za čistočo vozila. Če ste morda v zadregi, kako ta problem rešiti, se obrnite na Avto-moto društvo Novo mesto. **V sodobno opremljeni avtomatski avtopralnici, ki bo začela obratovati 29. oktobra 1990, vam bomo to željo uresničili.**

Nudimo vam zunanje, kolesno ter talno pranje. Posebno vam priporočamo talno pranje, predvsem v zimskem času. Vse te usluge opravljamo poceni in kvalitetno. Članom Avto-moto društva Novo mesto nudimo pri uslugah 10% popust. Izkoristite naše usluge in se čimprej oglasite v avtopralnici Avto-moto društva Novo mesto, Ljubljanska 8/b (izza benzinske črpalke).

Delovni čas avtopralnice je vsak dan od 7. do 19. ure, ob nedeljah pa od 7. do 12. ure.

Če želite postati dober in varen voznik ter vozniški izpit opraviti v kratkem času z najmanjšimi stroški, zaupajte učenje strokovnjakom Avto-moto društva Novo mesto, ki imajo na tem področju že dolgoletne kvalitetne izkušnje.

Nudimo vam tudi še določene ugodnosti:

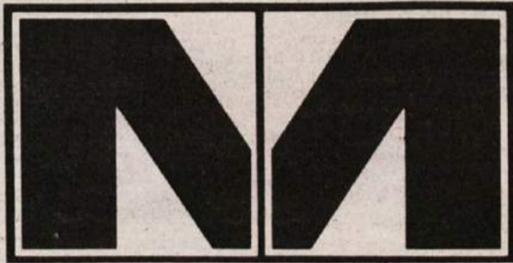
- v sklopu tečaja organiziran tudi tečaj prve pomoči,
- dijakom nudimo 25% popust pri tečaju,
- plačilo tečajnine na dva obroka,
- učenje na sodobnih vozilih R-5 in GOLF,
- učenje motoristov preko postaje z radijskim vodenjem,
- brezplačna izpitna ura vožnje,
- organizacija tečajev tudi na terenu,
- možnost včlanjevanja v članstvo AMD.

Pridite in prepričajte se o naši strokovnosti in kvaliteti.

Prijavite se lahko vsak dan od 7. do 14.30 ure, ob sredah do 16.30 ure na upravi Avto-moto društva na gornji naslov ali po telefonu na številko 22-159.

Želimo vam srečno vožnjo!

Čestitamo občanom občine Novo mesto in priporočamo svoje usluge!

Mercator

Vsem potrošnikom, poslovnim partnerjem in občanom čestitamo ob prazniku občine Novo mesto!

PTT PODJETJE NOVO MESTO

se priporoča in vam nudi

kvalitetne, hitre in nove PTT storitve

- **EMS** — pospešena pošta danes sprejeta — danes vročeno v Sloveniji, jutri v Jugoslaviji
- **MOBITEL** — prenosni telefonski avtomobilski priključki
- **PAGING** — javni sistem sporočil o klicu po radijskih zvezah

Opravljamo hranilno službo za poslovne banke in hranilnice.

Za vaš poslovni uspeh zabeležimo vaš telefaks priključek v imeniku telefaks naročnikov

**OB PRAZNIKU OBČINE NOVO MESTO
VSEM CENJENIM STRANKAM IN POSLOVNIM
PARTNERJEM
ISKRENO ČESTITAMO**

kmetijska zadruga krka
n. sub. o., novo mesto, cesta komandanta staneta 10

Dejavnosti:

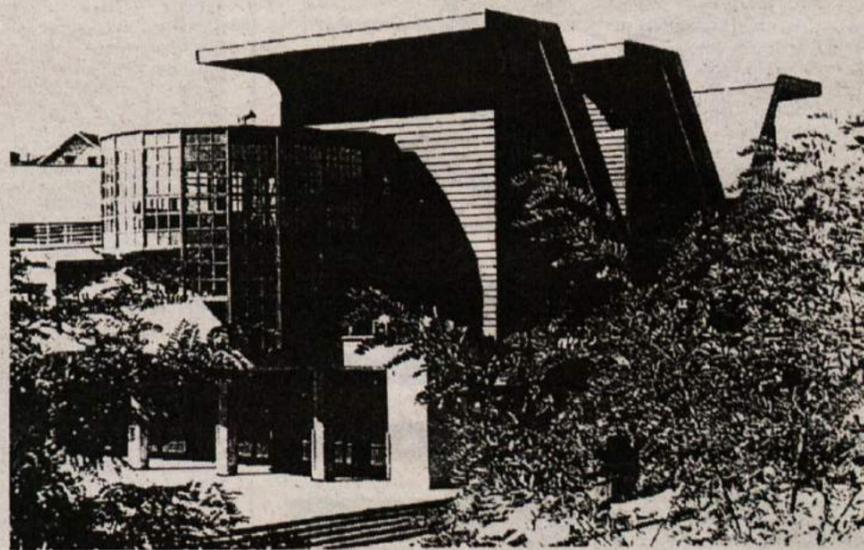
- *lastna in kooperacijska kmetijska pridelava*
- *proizvodnja močne krme*
- *predelava mesa*
- *trgovine*
- *storitve*
- *gostinstvo*
- *hranilno kreditna služba*

Vsem občanom čestitamo ob občinskem prazniku!

MOJI NOVI POSLOVNI PROSTORI BODO:

**NA CESTI HEROJEV, AVTOBUSNA POSTAJA
NOVI TRG V NOVEM MESTU IN
V POSLOVNO-TRGOVSKEM CENTRU V METLIKI,
SEVEDA!**

Oglejte si načrte sodobnega objekta, pogovorite se s Pionirjevimi strokovnjaki, pozanimajte se za možnosti kredita in se odločite!

V Pionirju vemo, da v današnjih časih nakup poslovnega prostora ali lokala zahteva premišljeno odločitev. Pokličite nas na telefon (068) 21-826 ali 23-686 ali pa nas obiščite v Novem mestu, Kettejev drevored 37, kjer vam bodo naši strokovnjaki radi svetovali in pomagali pri odločitvi.

Čestitamo ob prazniku občine Novo mesto

praznik občine novo mesto

praznik občine novo mesto

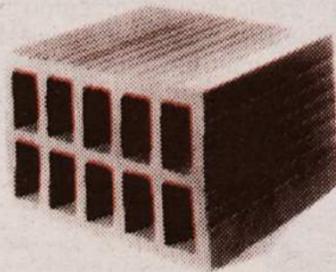
labod
ELEGANCA
JE VEDNO V FORMI

Vsem občanom čestitamo ob
prazniku občine!

V začetku je bila opeka...

OPEKARNA Novo mesto
trgovina z gradbenim materialom
tel.: 21-403, 22-291, 84-644, 84-643
telefaks: 21-490

...in je še danes...

- tovarniške cene za lastni proizvodni program,
- obročno odplačevanje 1 + 5 — velja tudi za člane Stanovanjske zadruge Šentrupert,
- ugodna ponudba stavbnega pohištva proizvajalca DIP Ogulin,
- izredno konkurenčne cene za izdelke ostalih proizvajalcev

Čakamo vas vsak dan od 6. do 16. ure in ob sobotah od 6. do 13. ure.

...in bo tudi še jutri!

Ob prazniku občine čestitamo vsem
občanom in poslovnim prijateljem

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK

DOLENJSKE
PEKARNE

KREMEN

NOVO MESTO

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

čestitamo ob prazniku
občine

NOVOTEKS

NOVE IDEJE
NOVE TKANINE
NOVA OBLAČILA
NOVOTEKS

TRISUL®

ČESTITAMO OB PRAZNIKU

kerametal BREŽICE

Cenjenim strankam se priporočamo za nakup:

— keramike, sanitarne keramike, kopalniške opreme, gradbenega materiala, opreme za centralno in vodovod v svojih poslovalnicah v Brežicah, Mladinska 15, ter v salonih v Sevnici, Novem mestu in Trebnjem

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE BREŽICE

Mercator — Trgoavto Koper

poslovalnica Brežice, Milavčeva 20
telefon 0608/62-476

- rezervni deli za Zastavo, Golf, Renault
- razna dodatna oprema
- gume vseh vrst
- motorne žage

Čestitamo za praznik

praznik občine novo mesto

TERMOTEHNIKA p. o.

Proizvodnja in trgovina s tehničnim blagom Novo mesto
Novo mesto, Pod Trško goro 67
telefon/telefax: 068/22-013

INSTALACIJSKI MATERIALI ZA:

- OGREVANJE
- VODOVOD
- KANALIZACIJO
- ELEKTROINSTALACIJE
- KERAMIČNI IN DIAMANTNI BRUSI
- REZILNA ORODJA ZA LES IN KOVINO
- ORODJA

Strokovni nasveti, priporočila, izračuni

LASTNA PROIZVODNJA

- razpršilci za vodo
- dvigala za avtomehan. delavnice

Pomoč pri izbiri najboljših materialov

Brušenje, popravilo in vzdrževanje rezilnega orodja HM in HSS

Vsem občanom in poslovnim partnerjem čestitamo ob občinskem prazniku!

PODJETJE ZA IZDELAVO KOVINSKIH IZDELKOV IN TRGOVINA

p. o. GLOBOKO

68254 Globoko 50 A
Telefon: (0608) 69-374
Telefaks: (0608) 69-437

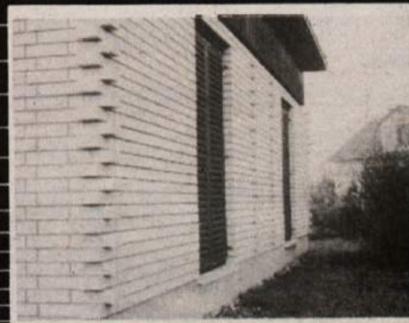
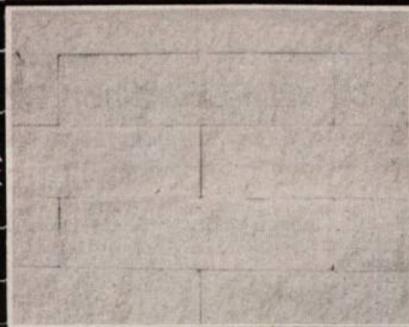
Naša dejavnost: proizvodnja in trgovina z gradbenim materialom, centralna kurjava in vodovod — umetna gnojila in škropiva

ČESTITAMO ob občinskem prazniku

PROIZVODNI PROGRAM:
SILIKATNI FASADNI ZIDAK
SILIKATNI MODULARNI BLOK
CEPLJENA SILIKATNA OPEKA
FASADNA IZOLACIJSKA PLOŠČA
GRADBENA LEPILA
KREMENOV PESEK IN GRAMOZ
OPEKARSKE, KERAMIČNE
IN LONČARSKE GLINE
TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO

SEDEŽ PODJETJA:
ŠENTLENART 71, BREŽICE
TELEFON: (0608) 61-221, 61-798
TELEX: 35708 TSOBR
TELEFAX: (0608) 61-801

ČESTITAMO ZA PRAZNIK

TOVARNA OBUTVE NOVO MESTO

Vsem občanom in poslovnim partnerjem čestitamo ob prazniku občine!

ELEKTRO LJUBLJANA

DELOVNA ORGANIZACIJA ZA DISTRIBUCIJO ELEKTRIČNE ENERGIJE, LJUBLJANA, TITOVA 38, n. sub. o.

TOZD ELEKTRO NOVO MESTO, Novo mesto, Ljubljanska 7, o. sub. o.

Občanom občine Novo mesto čestitamo

PROIZVODNJA IN TRGOVINA

Agraria BREŽICE

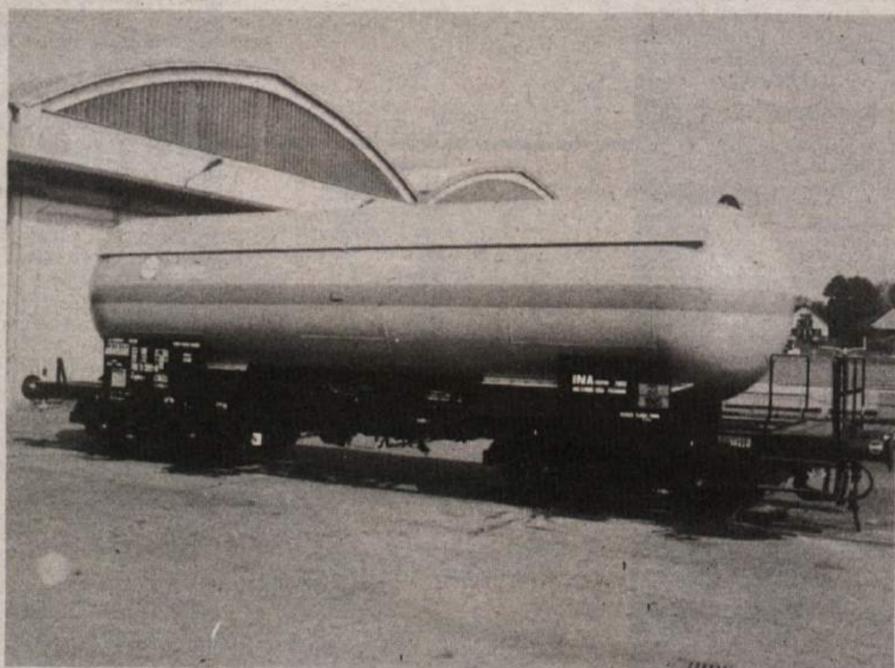
Agraria Brežice, ki se je organizirala v:

- **AGRARIA BREŽICE**, proizvodnja in trgovina, p.o., Brežice, Šentlenart 72
- **AGRARIA CVETJE**, proizvodnja in trgovina, p.o., Čatež ob Savi
- **Kmečka zadruga Agraria Brežice**, p.o., Brežice, Pod obzidjem 31
- **Agraria Poslovne storitve Brežice**, d.o.o., Bežice, Šentlenart 72

**ČESTITAMO OB PRAZNIKU
OBČINE**

Železniško gospodarstvo — Centralne delavnice Ljubljana o. sol. o.
TOZD ZA VZDRŽEVANJE VOZ DOBOVA o. sol. o.
68257 DOBOVA, Ulica 15. aprila 23, telefon (068) 67-015, 67-042

- **Investicijsko vzdrževanje tovornih železniških voz,**
- **vse vrste tekočega vzdrževanja železniških voz,**
- **izdelava rezervnih delov,**

**ČESTITAMO OB PRAZNIKU
OBČINE**

PODJETJE „PREVOZ“ p.o.
Brežice

UPRAVA BREŽICE, CESTA BRATOV MILAVCEV 42
telefoni: centrala (0608) 61-821, 61-822, 61-823, 61-824
dir. 61-103, prom. sl. 61-233 — telegram: Prevoz Brežice

Naša dejavnost:

- storitve v domačem in mednarodnem prometu
- tehnični pregledi

Čestitamo za praznik

POSAVJE

posavje p.o.

TRGOVINA IN GOSTINSTVO
68250 Brežice, Cesta prvih borcev 35.
Telefon: (0608) 61-240
Telefax: 61 - 282
Telex: 35800 E-POS-YU

Vsem delovnim ljudem in občanom čestitamo ob prazniku in se priporočamo v svojih poslovnih enotah trgovine in gostinstva.

LIVARSTVO

LIVARNA SIVE LITINE
IN BARVNIH KOVIN
68257 DOBOVA,
Tel: 0608/67-022, 67-662,
Fax: 67-663

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE

**ZAKLONIŠČA ŠE ZA
KAJ DRUGEGA**

BREŽICE — Tudi v Brežicah so v skladu s predpisi izgradili lepo število zaklonišč, ki so jih zdaj popisali in ugotavljali, ali se uporabljajo še v kakšne druge namene. Ugotovili so, da podjetja te prostore večinoma uporabljajo za priročna skladišča. Povsem drugače je v stanovanjskih soseskah, kjer so površine pravzaprav najdražje, a so jih kljub temu večinoma pustili neizkoriščene. V teh prostorih nameravajo v bodoče shraniti opremo občinskega štaba za ci-

vilno zaščito in učne pripomočke OŠ za teritorialno obrambo. V kolikor bo še ostalo prostora, ga bodo namenili začasno skladišče Rdečega križa, za dejavnosti krajevnih skupnosti in za druge družbene dejavnosti.

CIRKUS

V Artiče je prišel cirkus iz Češke. Avtobuse in prikolice so cirkusanti pustili pred prosvetnim domom. Predstave so imeli tri dni zaporedoma in vsaka je bila drugačna. Videli smo veliko zanimivih trikov in čarovnij.

VIKTORIJA LUBŠINA, 8. r.
OŠ Artiče

RISARJI

Letos je bila v brežiški občini postavljena velika pozornost tednu varnosti v metu. Akcija minus 10 odstotkov poteka že celo leto. Učenci šol brežiške občine so se zbrali v Ulici 21. maja. Naš naš je bil risati po cesti na temo promet. Mi smo gi mimoidoči so občudovali naše moči tako da je bilo kmalu več občudovalcev kot risarjev. Na žalost je bilo vsega zelo malo. Morali smo nazaj v šolo. Člani smo se v likovnem ustvarjanju dobro odrezali.

MILOŠ IVANOV
nov. krožek, OŠ A

Žreb je izmed reševalcev 39. nagradne križanke izbral ŠTEFKO PETRUŠIČ iz Črnomelja. Za nagrado bo prejela njegovo knjigo pisatelja Toneta Partiča Prelesti prelesti. Nagrajenci čestimo!

Rešite današnje križanko in reševanje pošljite najkasneje do 5. novembra na slovo: Uredništvo Dolenjskega lista, glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pisnim KRIŽANKA 41.

NAGRADNA KRIŽANKA

		KEM. SIMBOL ZA KALU	NASTAVITEV	ZANIMANJE	GR. MIT. LEPOTEC	AVTOR J. UOR	SISTEM	TOPE PAVČEK	EPOKSE-TAN	OVALNA AN-TENA ZA BREZZIČNE ZVEZE	MOZOLIA-VOST
DL	GOZDNA POSEKA	KOTAČ	VRSTA ŽITA DIŠEČA SMOLA	PRIPADNIK ANTIČNEGA LJUDSTVA MERA ZA DUŠENJE PRI VALOVANJU	TEŽJE SANJE LOWELL ROBERT	PERJE PRI REPI	KURIR TIBETANSKO LJUDSTVO	KONEC LADJE LETOVIŠKI KRALJ PRI OPATU	INFEKCIJA RICI RUGGIERO	PRITOK RENA V SVICI	MERSKA ENOTA ZA TLAK
PROSTO-ZIDAR	POŠEVNO-KOTEN ENAKOSTRA- NIČNI ČETVE- ROKOTNIK	GL. MESTO DRŽAVE NEW YORK	KATRAN	NADAV							

REŠITEV 39. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 39. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, asi: TO, ANA, SLA, KATEHU- IEN, ITERATIVA, NONET, RIL, ANEZ, ANTI, SAVA, IRKA, BAL- A, ANAA, IU, ADAM, BRENCELJ, APILUS, JILIN, ONANIJA, AJA- A, TAR, JEK, KANA.

MISLI

Zgodovina ima nešteto plasti in razov, tako resnica o človekovi eteklosti ni ena sama, ne za vselej ina; je večpomenska in minljiva.

D. ČOSIČ

Za vsiljevanje centralizacije in ugoslovenarske unitarizacije pod rniko različnih gesel o bratstvu in otlosti, enotnem delavskem raz- du itd. se v resnici skriva boj za evlado enega ali več narodov nad ugumi.

V. PETAČ

Skrb države za umetnost ima iz- zito usmiljene poteze.

M. SOLDO

Lenin je ukazal umoriti carja

Edvard Racinski je zbral gradivo, ki pojasnjuje poboj carja Nikolaja II. in carske družine — Povsem nedotaknjeni carjevi dnevniki

Znano je, da je zmogovita boljševiška volucija v stari Rusiji zapečatila in po- bila zmago s krvjo carja Nikolaja II. in rske družine. V kleti Ipatjeve hiše v katerinburgu, sedanjem Sverdlov- em, je rano zjutraj 17. julija 1918. leta d revolucionarjev ustrelil carja, nje- ovo ženo in njegove otroke. Kot vse like zgodovinske dogodke tudi tega vremelja legenda, in sicer zgodba o inncesi Anastaziji, ki naj bi se edina re- la iz pokola. Vendar pa legenda ni na- a zgodovinske potrditve, kot je dolgo tudi celotna resnica o uboju. Šele v dnjem času resnica o poboj carske zline prihaja na dan v nepovrjeni bliki, kljub temu da se je o poboj dol- o molčalo in dosledno prikrivalo, kdo poboj zaukazal.

Aleksij Ahimov je tisti čas delal v remlju kot telesni stražar Vladimira iča Lenina. 16. julija 1918. leta mu je enin ukazal, naj odda brzojavko naj- e tajnosti, za katero ne sme ostati obene sledi. Lenin je zahteval, naj mu Ahimov prinese nazaj tako list z besedi- m in njegovim podpisom kot tudi te- grafski trak, ki ga oboje uničil. Reče- o, storjeno. Ahimov je oddal brzo- avko in od telegrafista z revolverjem silil trak, ki ga sprva mož ni hotel izro- iti, ker pač ni bil tak red. Kot je Ah- ov izdal kasneje, je bila ta brzojavka eninov ukaz za umor carja Nikolaja II. in njegove družine.

Taka naj bi bila torej zgodovinska resnica. Tako zatrjuje Edvard Racinski, rani ruski dramatik, ki pripravlja za knjigo, v kateri bo razgrnil vsa dej- va o umoru carske družine. Avtor trdi, o knjiga pravi šok za sovjetsko očinstvo, saj je doslej veljalo, da je iz- al ukaz za umor carske družine nek kalmi uradnik, brez Leninove vedno- ti. Uradna zgodovina si je vseh 70 let izadevala za takšno razlago dogodka, a bi na lik očeta sovjetske revolucije ne

padlo sramotno znamenje morilca carske družine.

Časi se spreminjajo, veličine padajo, vstajajo nove in nekatere zatrite dobiva- ju na sijaju. Medtem ko ljudstvo od- stranjuje Leninove kipe s trgov v mno- gih sovjetskih mestih, se med ljudstvo zmagoslavno vrača umorjeni car. Ulič- ni prodajalci ponujajo njegove fotogra- fije in slike, zanimanje za carja in pre- revolucijsko Rusijo raste. »Potem ko so tej deželi vladali mnogi zli ljudje, se Ni- kolaj vrača kot svetnik,« pravi Racin- ski.

Edvard Racinski je že dolgo časa obseden z umorom carja. V šestdesetih letih je kot podnajemnik stanoval pri ostareli, nekaj slavni igralki, katere mož je svoj čas urejal Izvestja. Starika je Racinskemu pripovedovala o pijanskih nočeh, ki jih je občasno prirejal njen mož. Na eni od takih krokarji leta 1920 je sodeloval tudi Jankel Jurovski, vo- jak, ki je ustrelil carja. Od vodke omam- ljen je pripovedoval, kako so se krogle odbile od carjevih hčera, ker so imele v stezniku skrite dragulje, tako da so jih morali pokončati z bajoneti. Po voja- kovi pripovedi je ukaz za poboj prišel telegramsko naravnost iz Moskve. Ju- rovski se je tudi pohvalil, da ima zapis- nik o poboj.

Pred tremi leti, ko se je v Sovjetski zvezi razmahnila perestrojka, je Racin- ski sklenil, da je čas zrel, da se lahko loti iskanja zapisnika, o katerem je govoril Jurovski. Pod pretevo, da zbira gradivo za pisanje drame o sovjetski revoluciji, in z ustreznim priporočilom Boljšoj teatra je dobil dovoljenje za vstop v drž- avni arhiv. Tam pa ga je čakalo veli- kansko presenečenje. Ne samo da je na- šel iskani zapisnik, odkril je še veliko drugih dragocenih dokumentov, med njimi celo carjev osebni dnevnik v 51 zvezkih, ki ga je car pisal vse od svojega 14. leta naprej.

»Ko sem začel listati po zvezkih, so bili listi skoraj zlepljeni skupaj,« je po- vedal Racinski novinarju Newsweeka. »Očitno jih desetletja dolgo nihče ni po- skušal brati.«

Vse to in ostalo gradivo, ki ga je pri- dobil že poprej, je Racinski uporabil za pisanje knjige »Carjev dnevnik. Nikolaj II. - Življenje. Smrt.«, o kateri pravi, da je njegov življenjski cilj. »Sem poslednji carjev ujetnik,« se rad pošali, ko želi označiti, kako globoko je zavezan svo- jemu raziskovanju carjevega življenja in konca.

Prva poglavja knjige je objavil v pri- ljubljeni sovjetski reviji Ogonjok, objavi pa je sledil prvi plaz pisem, v katerih mu najrazličnejši ljudje sporočajo šte- vilne drobničarje iz časov boljševiške re- volucije in umora carjeve družine, o ka- terih so slišali od svojih staršev ali znancev.

Knjiga naj bi izšla v začetku prihod- njega leta. Zanimanje zanjo pa je veliko tudi zunaj Sovjetske zveze.

MiM
(Vir: Newsweek)

Sodobni svet s svojo množično proizvodnjo in potrošništvom ni naklonjen svobodi ustvarjalnega duha.

F. BUČAR

V svoji temeljni strukturi se ma- terialistični ateizem v ničemer ne razlikuje od idealizma oziroma te- ološke metafizike.

D. PIRJEVEC

Če misli ne moremo razumljivo povedati, potem misli nismo domis- lili, nismo je dognali.

C. KOSMAČ

Če je svetloba prva ljubezen živ- ljenja, ali ni ljubezen svetloba srca?

H. DE BALZAC

MINI ZANIMIVOST:

PRVI POPIS PREBIVALSTVA

Prvi popis prebivalstva neke dr- žave v zgodovini človeštva so opravi- li na Kitajskem. Prebivalstvo so popisali leta 1370. ko so tekla prva leta vladavine dinastije Ming. Po- datke so zapisovali vojaki in cesar- ski uradniki. Našteli so 60 milijo- nov prebivalcev.

Kamnita orodjarna

Našli kamnito orodje, staro 1,8 milijona let

Etiopija je silno zanimivo območje za iskalce najstarejših človekovih pred- nikov. Tu so pred šestimi leti odkrili fo- silne ostanke najstarejšega hominida, ki je živel po dveh nogah. Prav zdaj te- čajo obsežne raziskave, ki naj bi določi- le obetavna nova nahajališča, kjer bodo strokovnjaki načrtno izkopavali, da bi znanost dobila v roke še več gradiva, s pomočjo katerega bodo lahko natan- čneje pojasnili davno preteklost in na- stanek človeške vrste. Raziskave tečejo na tleh in v vesolju, saj ekipam, ki razis- kujajo na tleh, pomagajo sateliti.

Prve pomembne uspehe so že zabe- žili. Med najpomembnejšimi je odkritje bogatega najdišča kamnitega orodja. Raziskovalna skupina etiopskih in ame- riških paleoantropologov je v bližini kenjiško-etioipske meje pri Fejeju odkri- la, kot pravijo, »fantastično« zbirko kamnitega orodja, starega po prvih ocenah 1,8 milijona let. Orodje je po- podobno tistemu, ki so ga odkrili v zna- meniti soteski Olduvai v Tanzaniji.

Orodje je znamenje, da so pri Fejeju prebivali hominidi. Zdaj jih bo treba samo še najti.

Tisto prepovedano je hitrega ve- ka, tisto dovoljeno pa ima že od vse- ga začetka v sebi trajnost.

J. ROTH

Slovenska avtomatska puška

MGV-176 iz Gorenja naj bi bila po lastnostih v sve- tovnem vrhu, vendar pa ni dovolj dobra za JLA

Avtomatska puška MGV-176 iz Gorenja je zbudila nemalo pozornosti, ko so v dnevih zasedbe poslopja nekdanje ga štaba Teritorialne obrambe Sloveni- je na televizijskih zaslonih pokazali ču- varje poslopja novoimenovanega štaba pripadnike slovenske teritorialne obr- ambe z Gorenjevimi puškami v rokah. V južnem delu države, kjer javno mne- nje kroji Politika, je bila »gorenjevka« ocenjena kot nehumano orožje (mar obstoji humano?), na sončni strani Alp pa je zbudila odpor v vrstah zelenih in mirovnikov. V javnosti sploh pa je zbu- dila precejšnje zanimanje. Oglejmo si nekaj podatkov iz doslej objavljenih in dostopnih informacij.

Avtomatsko puško MGV-176 izde- lujejo v Puškarni Kranj, ki je v sklopu velenjskega Gorenja. Naziv MGV-176 je mednarodni in pove, da gre za Mac- hine Gun Velenje (velenjsko avtomat- sko puško) na 176 nabojev. Izdelave so se v Gorenju lotili že pred tremi leti, projekt pa je bil v rokah zgolj treh stro- kovnjakov. Uspelo jim je v rekordnem času proizvesti orožje, ki ima nekaj iz- vrstnih lastnosti in pomeni novost tudi po svetovnih standardih.

Dosedanji testi so namreč pokazali, da gre za orožje, ki sodi v sam svetovni vrh. Puška je kalibra 5,6 mm, teoretična hitrost streljanja je 1600 nabojev v mi- nuti. Strelja lahko posamično ali rafal- no, izstrelke pa je smrten še na razdalji do 300 m. Ker je del orožja narejen iz kompozitnih vlaken, je puška izredno lahka, saj tehta s polnim krožnim bob- nom za municijo samo 3,45 kg, brez njega pa le 2,88 kg. Nanjo se dasta na- staviti laserska merilna naprava in duši- lek zvoka. Cena je razmeroma nizka: 1200 dolarjev za komplet.

Podobnih vojaških objektih, osebnih čuvarjev. Drobna, a zanimiva posebnost je, da se da mazivno olje za MGV-176 uporabiti kot prvo pomoč za oskrbo strelnih ran.

Ob vsem tem bi seveda pričakovali, da se bodo za novo puško zagreli tudi generali JLA, vendar ni tako. Ponudbo, da bi se JLA opremila tudi z Gorenje- vimi puškami, je bila gladko zavrnjena. Orožje je daleč pod normativi JLA, proizvajalec pa se hvali z odličnimi lastnostmi, ki jih orožje sploh nima, menijo generali. Kdo ima prav, Gorenje ali generali, se bo še pokazalo. Pozna- vali domačih razmer ob vsem tem von- njajo dim iz ognjev, ki jih kurijo sedanji monopolni proizvajalci orožja, nastan- jeni predvsem v Srbiji.

MiM

Fant za denar

Moška prostitucija se stežka rojeva — Naporen poklic

Kadar se govori o enakopravnosti spolov, se pogosto razmišlja samo o tem, da naj bi ženske imele dostop do opravil, ki jih je tradicija doslej poverja- la moškim. Manj pa se govori o tem, da velja enakopravnost tudi v obratno smer, da se odpirajo moškim opravila, ki so bila doslej rezervirana za ženske. Med takimi »pravnicami« je tudi opravljanje najstarejše obrti na svetu — prostitucije.

V svetu že dlje časa poznajo poleg milijonov prostitutk tudi prostitute, se pravi moške, ki za denar strežejo spol- ni željam žensk. Res je sicer, da je pro- stitutihov v primerjavi s prostitutkami občutno manj in da je tudi povpraševa- nje po njih še razmeroma majhno, pa vendar, poklic je rojen in počasi se krepi.

»Zakaj bi ljubezenska igra ne bila kot obisk pri frizerki ali večerja v restavraciji?«, se sprašuje v imenu sodobne ženske Daniela Bolze in dodaja: »Izbiram in plačam. In če uživam v jedi, zakaj bi morala vzljubiti tudi kuharja, ki jo pripravlja?«

Toda prostitute so v primerjavi s svoji- mi kolegicami pravi amaterji in prvo- šolčki v tem starodavnem opravilu. Ti- sočetne izkušnje so pač tisoletne izkušnje, naravni zakoni pa prav tako niso na strani callbojev, kot jim v svetu pravijo. Stranke se pogosto pritožujejo, da za denar niso dobile objubljenega. Obilje dela je za prostitutka pač bolj iz- črpujoče.

Še dolgo bo trajalo, predno bo člo- veštvo preseglo to zlo v sebi, sovrašt- vo do osebnosti v človeku.

Č. AJTMATOV

Res je nevaren

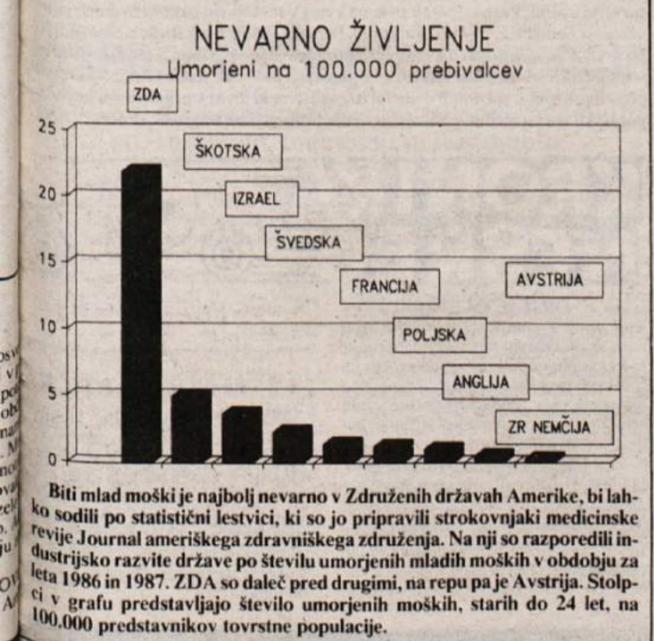
Holesterol in srčna obo- lenja — Nož je učinkovit

V medicini že dolgo velja, da zmanj- ševanje holesterola v krvi pomaga pri preprečevanju srčnih obolenj. To splo- šno sprejeto mnenje je v novejšem času naletelo tudi na nasprotovanja in odkri- to sumničnje nekaterih medicinskih raziskovalcev, češ da medicinska zna- nost nima v rokah zares trdnih doka- zov. Skupini zdravnikov Minnesotske univerze je uspelo zagotoviti prav tak dokaz. Holesterol igra odločilno vlogo pri srčnih obolenjih.

Zdravniki so opravili študijo, v kate- ro so zajeli 838 ljudi, ki so utrpeli srčno kap in katerim so izmerili visoko stop- njo holesterola v krvi. Prva polovica se je zdravila z znanimi zdravili za zmanj- šanje absorpcije holesterola, hkrati ko so morali temeljito spremeniti vsakod- nevno prehrano v kar najbolj zdravo in protiholesterolno. Druga polovica se je podvrgla posebnemu kirurškemu pose- gu, s katerim se zmanjša absorpcija ho- lesterola v kri. V slednji skupini se je stopnja holesterola zares znižala, in si- cer na 196, medtem ko je v prvi skupini ostala visoka, v povprečju 241.

V naslednjih desetih letih je bilo v skupini, ki je šla skozi kirurško zdravlje- nje, za 35 odstotkov manj primerov druge srčne kapi, hkrati pa je bilo v prvi skupini potrebnih za polovico več nu- jnih kirurških posegov.

svet v številkah

vaša zgodba

Jutra so omotična. Dolgo se obotavljajo v gosti, lepljivi temi. Šele sredi dopoldneva skozi gosto kopreno mlečne megle pokuka sonce v nenaravni, platinasti svetlobi, nato pa se skozi to srebrino prebijajo žar- ki, pokažejo se zaplate modrega neba in nenadoma je vse zlato, svetloba na nebu, obročki hoste, drevje in tla.

Pot se vzpenja navzgor, pod nogami šešesti listje, noga za- sledi plodove želoda in njihovi- vih praznih skledic, ki jih je veter prejšnjega popoldneva zmetal na tla. Zlati oktober postilja zimsko ležišče, skoraj neslišno padajo listi z drevoja, vrtinčijo se v lahnem vetru in brez glasu debelijo prepro- go hoste, kot solze zapuščajajo veje drevesa, ki bo ostalo golo tja do pomladi, ki jih bo pred- ramila s sokovi novega življe- nja in novim, nežno zelenim oblačilom zakrila sedanje umir- ranje, umiranje za novo živ- ljenje.

Cesta je izginila, po markir- rani poti vodi sled skozi viso- ke bukve vstran, v še večjo

Prečuden cvet je v grapi...

še aparature v mestnih sre- diščih, delala čudeže, reševala življenja.

Tisti, ki jih je vojna ujma prehudo obdelala, leže tam doli v grapi. Misel mi vsa ta dolga leta vrta po glavi: »Koli- ko jih je obležalo bogve kje. Morda jih je kdo le na hitro pokril z vejami in listjem, pa so jih kasneje razvlekli živali, in izginili so, kot da jih ni bilo!«

Tam v grapi včasih opazim ostanke plastičnih lončkov sveč, bele, rumene, rdeče. Kamni so izlizani, zelenkasti, naokoli pa šume drevesa, spo-

mladi so nežno zelena, v oktobru pa so njihove veje pokrite z zlatom, ki ga nežno odmetavajo na tla, na osam- ljene poslednje izbice tolikih neizvitih življenj, končanih za ideale, ki v tem krutem se- danjiku tako ničevno umirajo.

Kako majhna so naša življe- nja, kako ničeva in nepo- membna! In večno zelena smreka in bor pa zlati javor in rumenorjava bukev ne raz- mišljajo o nesmiselnosti daja- nja najdragocenejšega, teh brezštevilih smrti pod njihovi- mi koreninami; teh kam- nitih, skoraj pozabljenih kv- dratov z imeni, pod katerimi ležijo nikoli izsanjane sanje, nepotešena hrepenjenja, pre- zgodaj ugašen plamen, žrtve večnih zablod, saj ta kruti čas ne priznava ničesar več, v sle- pi gonji za ideologijami ne pri- znava neke preteklosti in kot da hoče v nov začetek konca. In vendar bo v teh grapah in dolinah čez kratek čas stopilo veliko živih, prižgalo svečke in se zamislilo o smislu biti in ne biti.

J.

dežurni poročajo

OB AVTOMOBILSKO PRIKOLICO — Še neznan storilec je v noči na 14. oktobra stopil do vikenda Ljubljancana Petra Štrbenka na Ravniku in mu z dvorišča odpeljal avtomobilsko prikolico. Štrbenk je ob vsaj 4 tisočake.

PREDRTA ZRAČNICA — Trebnjec Alojz Gospodarič je 15. oktobra parkirali svoj osebni avto pred vratarnico Trima. Nekaj po 23. uri pa ga je vratar obvestil, da ima na vozilu predrto gumo. Izkazalo se je, da je zračnico nekdo kratko malo prezezal.

IZGINILO KOLO — V noči na 13. oktobra je neznan storilec iz skupne kleti bloka na Ulici heroja Slaka v Trebnjem odpeljal kolo, last Darka Kastelca. Slednji je škodovan za 2.070 dinarjev.

ODNESEL KRISTALNE KOZARCE — V noči na 16. oktobra je neznan storilec vlomil skoz trikotno okence v osebni avto Milene Može iz Novega mesta. Iz vozila je odnesel polvinilasto vrčko z dvanajstimi kristalnimi kozarci. Škode je za 2.200 dinarjev.

OSTAL BREZ BEEMIKSA — Novomeščan Marko Gomišček je imel do pred dnevi pod stopniščem stanovanjskega bloka spravljeno kolo BMX, katerega pa je neznan storilec v noči na 15. oktobra odpeljal neznano kam. Škode je za 2.500 dinarjev.

DONOSEN VLOM V AVTO — V noči na 16. oktobra je nekdo vlomil v osebni avto Julijane Andrejič iz Novega mesta. Vozilo je bilo parkirano ob stanovanjski hiši. Predrznjež iz njega odnesel več tekstilnih izdelkov, med njimi tudi trenirke in spodnje perilo. Škode je za okroglih 5 tisočakov.

PO PRETEPU GA JE ŠE OBRICAL

NOVO MESTO — 13. oktobra okoli 15.50 je bil 29-letni Stojan S. iz Novega mesta s prijatelji in sodelavci v restavraciji na Kolodvorski ulici. Nenadoma je med njim in 21-letnim sodelavcem Predragom D. prišlo do prepira. Odšla sta pred restavracijo, kjer sta si namenila še nekaj žaljivk, nakar je Predrag s pestjo tresčil Stojana v obraz in ga podrl na tla. Tudi to mu ni bilo dovolj, na tleh ležečega je še brcnil v glavo in mu prelomil spodnjo čeljust. Hudo ranjenega Stojana so odpeljali na zdravljenje v ljubljanski Klinični center.

NOVI PRAVOBRANILEC SAMOUPRAVLJANJA

KOČEVJE — Na zadnji seji zborov občinske skupščine so imenovali za novega pravobranilca samoupravljanja Franceta Lapajeta iz Ribnice. Ta pravobranilec deluje namreč za območje občin Kočevje in Ribnica.

IZGINILI ZRAČNI PUŠKI

TREBNJE — Neznani storilec je v noči na 7. oktobra vlomil v prostore strelske družine Trebnje v Praprečah. Dejanja je osumljen S. N., ki je iz železne omare odnesel dve zračni puški, eno so kasneje našli v bližnjem gozdu, drugo pa skupaj s storilcem še iščejo.

Mesec požarne varnosti

Pogovor s poveljnikom GD Sevnica J. Stoparjem

SEVNICA — Nekakšen uvod v letošnji mesec požarne varnosti je bilo ne le za sevniske gasilce tekmovanje gasilskih desetov Dolenjske, Posavja in Zasavja ob 1. srečanju v spomin na Jožeta Smodeja. Seveda pa so se člani GD Sevnica najboljše potrudili v vseh 39 letošnjih intervencijah. Od tega je bilo kar 15 gozdno-travnjskih požarov, sodelovalo pa je okrog 150 do 160 gasilcev. O tem, kako bodo sevniki gasilci preverjali lastno usposobljenost v tem mesecu in prispevali k večji pritožobni osveščenosti ljudi, smo se pogovarjali s poveljnikom GD Jankom Stoparjem.

Janko Stopar, poveljnik GD Sevnica

Denarna igra tudi za dojenčke

Če bi hoteli igralci devetega kola dobiti glavni dobiček, bi morala igro igrati vsa Slovenija z dojenčki vred

SEVNICA — »Happy line« je samo ena od različic in eno od imen iger, ki so se zadnje mesece in leta naselile tudi po vsej Dolenjski. Njihovi avtorji pravijo, da gre za igro, v kateri bo vsak udeleženec dobil svoj kos pogače. Toda, ali res? Bržkone bo o tem moralo razsoditi sodišče, predvsem pa ugotoviti, ali gre res za množično zavarovanje igralcev, kot pravi tudi novomeški temeljni javni tožilec.

Slednji je pred časom prejel kar tri prijave zoper sevnisko podjetje Inmar in njegovega direktorja Bernarda Pungeriča. Opravljaj naj bi namreč storitev izven okvira dejavnosti, vpisane v sodni register, zavoljo česar je tožilec zoper njega vložil obtožni predlog. Tako se je v svojih poslovalnicah na Trubarjevi ulici v Ljubljani in na Koroški cesti v Mariboru med letošnjim 28. majem in 10. julijem ukvarjal s prirejanjem denarne igre po »ekspres sistemu«. Igralcu naj bi vplačilo 1.400 din zagotavljalo dobiček 56.399 din, seveda če se je veja igralcev ustrezno širila po principu geometrijskega zaporedja s faktorjem 3 (1, 3, 9, 27, 81). Ali z drugimi besedami: vsak novi igralec je moral za igro pridobiti tri nove, ti trije spet vsak po tri in tako naprej. Kot že rečeno, se je igra pričela 28. maja, do 30. junija je bilo vanjo vpisanih 3.360 igralcev, ki so vplačali vsak po 1.400 dinarjev. 200 din od tega zneska je slo organizatorju, ostalo je bilo razdeljeno med udeležence. Toda slej ko prej je na dlani, da gre pri

takšnem načinu delitve nagrad za zavarovanje in goljufanje, saj velika večina igralcev ostane ne brez dobitka, pač pa tudi brez vložnega denarja. Glavni dobiček je rezerviran za prve kroge udeležencev igre, za ostale so takšne možnosti kmalu izčrpane. Račun namreč

Z avtomobilom potonil tudi speči voznik

Nerajščica preplavila parkirano vozilo

MALI NERAJC — Ivanka Kobetič iz Dolnjega Suhorja je 21. oktobra ob 12.55 obvestila črnomaljske miličnike, da je v izviru potoka Nerajščica pri Malem Nerajcu videla v vodi osebni avto, nad gladino je bila le streha. Miličniki, ki so hip zatem odšli na omenjeno mesto, so bili priče presunljivemu odkritju. Ko so s pomočjo delavcev črnomaljskega Elektra in potapljača iz vode potegnili avto — šlo je za zastavo 101 —, so v njem našli mrtvega 57-letnega Janeza Rožmana s Sel pri Dragatušu, sicer poklicnega voznika pri Belsadu Črnomelj. Pokazalo se je, da je Rožman dan prej, 20. oktobra okoli 19.30 s prijatelji popival v gostilni v Malem Nerajcu. V večernih urah je sedel za volan avtomobila in se odpeljal po cesti med Črnomeljem in Vinico. Pri Malem Nerajcu je, očitno utrujen, zavil s ceste in peljal po kolovznih poti kakih 100 metrov do zapuščenega kamnoloma, v katerem izvira potok Nerajščica. Gladina slednjega je običajno zelo nizka, vsega nekaj centimetrov. Rožman je v avtu zaspa, prek noči pa je voda toliko narasla, da je vozilo preplavila. Voznik se je v avtu utopil.

B. BUDJA

Škornji pojasnili nove vlome

Razširjena obtožnica za avstrijskega državljanca — Obtožen še petnajstih vlomov v slovenske cerkve — Sojenje že kmalu

NOVO MESTO — 48-letni avstrijski državljan Horst Gerald Berghoffer je enkrat že sedel na zatožno klop novomeškega temeljnega sodišča, toda sojenje bilo preloženo in se bo nadaljevalo bržkone v prvi polovici novembra. Takrat bodo sodniki imeli pred seboj precej zajetnejšo sodno mapo, kajti že voženi obtožnici za devet vlomov v cerkve širom po Sloveniji je novomeški temeljni javni tožilec pred dnevi dodal novo, v kateri Berghofferja obtožuje še petnajstih vlomov in kraj dragocenih kulturnozgodovinskih predmetov neprecenljive vrednosti.

Kot smo v našem listu že pisali, se je letošnjega 9. aprila za rešetkami znašel človek, ki je slovenskim miličnikom in kriminalistom naredil nemalo sivih las. Večletna serija skrivnostnih vlomov v slovenske cerkve je bila tako naposled razvozlana. Za Berghofferja je bil usoden carinski pregled na mejnem prehodu v Gornji Radgoni, kjer so cariniki v prtljajniku njegovega golfa med drugim našli škornje, katerih odtis stopal se je ujema s tistim, najdenim na mestih

metrov pred seboj in ga potisnil v živo mejo. Nezgodi na rob pa velja dodati še nekaj. V času nesreče je deževalo, cesta je bila mokra in spolzka, za nameček opravljajo na tem delu magistralke obnovitvena dela, hitro je zato omejena na 60 kilometrov na uro, postavljen je tudi znak za prepovedano prehitvevanje, rumene utripajoče luči v dolžini 75 metrov, toda tudi vse to je bilo za ohranitev življenj premalo. Djodo se za opozorila ni zmenil, cena je bila visoka, previsoka.

Zaradi hudih poškodb je bil voznik Mato Djodo na mestu mrtev, enako njegov sopotnik 30-letni Miško Kovačević iz Djakovega, medtem ko je bila Blaženka Djodo hudo ranjena in se zdravi v novomeški bolnišnici. Voznik avtobusa je ostal nepoškodovan, vsa sreča pa tudi, da v avtobusu ni bilo potnikov. Skupna materialna škoda je bila ocenjena na 3 milijone din.

Navzlic opozorilom v smrt

Dva mrtva v hudi prometni nesreči pri Jezeru — Voznik se za številna opozorila ni zmenil

JEZERO — Dolenjska magistrala med Ljubljano in Zagrebom se ne meni za obljube o skorajšnji graditvi nove avto ceste, pač pa neusmiljeno še naprej pobira smrtni davek. Novega je vzela prejšnji teden, 18. oktobra ob 7.55, ko sta pri Jezeru dve osebi izgubili življenje.

31-letni Mato Djodo iz Djakovega se je z osebnim avtom osiješke registracije peljal po dolenski magistrali iz Zagreba proti Ljubljani.

Pri vasi Jezero, koder cesta poteka v blagem levem in delno preglednem ovinku, po sredini pa je vrisana bela prekinjena črta, je Djodo pričel prehitovati kolono osebnih in tovornih vozil. V času, ko je bil na levi strani, je nasproti pripeljal Sapov avtobus, za krmilom katerega je sedel 50-letni Jože Tomšič iz Ljubljane. Slednjemu trčenja ni uspelo preprečiti. Trk je bil tako silovit, da je avtobus rinil osebni avto še 19

župnišču odnesel kip Kristusa; maja Miklavžu pri Taboru vlomil v cerkev sv. Miklavža in odnesel več kipov, za njemu prišlo pa naj bi v Polani župnišču uradu Razbore iz cerkve Kocijana ukradel dva kipa. S tem spisok vlomov še ni končan. 26. junija 1987 in 24. junija predlani naj bi v Tskem vlomil v cerkev sv. Ane in odnesel 4 kipe; med predlanskim 17. ter oktobrom pa je iz cerkve sv. Matkožje v Brinjevi gori župniščemu uradu ukradel kar 13 različnih kipov 2 svečnika.

Kot smo pred časom zapisali, naj Berghoffer ukradene predmete prodaja preprodajalcem starih in Avstriji, slednjih je bil lep del plena tudi najd Sicer pa bo vse okoliščine in podrobnosti ene največjih serij tatvin in vlomov na Slovenskem pojasnilo sojenje. Dodamo kot zanimivost, da Berghoffer obtožbe zavrača, čeprav je ob prijemu kar lepo število vlomov skesano znal. In še nekaj je, kar Berghofferju leg številnih dokazov ne govori v prid: leti je zaradi poslovanja s kulturnozgodovinskimi predmeti že imel opravka s policijo.

ELEKTRIKA GA JE VRGLA PO TLEH

NOVO MESTO — 14. oktobra ob 23.30 je prišlo v tkalnici novomeške varne Novoteks do izpada električne energije, zato so na pomoč poklicali letnega Hermana Koprivnika, v Novoteksu zadolženega za tovrstna popravila. Privnik je ugotovil, da je prišlo do preobremenitve na enem od nosilcev napajalnega voda v napajalnem koritu. Moč elektrike tega toka ni nosilcu je 3 krat po 3 voltov in ko je Koprivnik s kontrolno stikalo hotel ugotoviti, kje natančno je prišlo do okvare, se je s klopca kabla kontrolne svetilke naslonil na ohišje električnega kabela. Hip zatem je prišlo do kratkega stika nastal pa je tudi močan obločni plamen je ožgal Koprivnika in ga vrgl po tleh. Hudo poškodovanega so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Akcija za novo cisterno

V Suhi krajini je dobra cisterna še vedno življenjska nuja — Skupna akcija krajevne skupnosti in gasilskega društva

ŽUŽEMBERK — Gasilsko društvo Žužemberk ima cisterno s približno 4 tisoč litri prostornine, ki je stara že 19 let in zaradi stalne uporabe v zelo slabem stanju. Ker pa je v krajevni skupnosti še vedno 17 vasi in zaselkov brez vode, v njih pa okoli 850 ljudi, ki še ne bodo tako kmalu deležni vodovoda, sta šla gasilsko društvo in krajevna skupnost v skupno akcijo za nakup nove cisterne s prostornino blizu 7 tisoč litrov.

Denar naj bi se stekel iz več virov, in sicer iz občinskega proračuna, občinske gasilske zveze, zavarovalnice Triglav, dobrih sto tisoč dinarjev je bilo zbranih med krajani, nekaj pa so primaknili tudi Iskrni Žužemberk, TZO Suha krajina in poslovni sistem Mercator. Prispevek žužemberških gasilcev je 60 tisoč din.

Cisterna naj bi bila nared že konec leta, s tem pa naj bi se oskrba z vodo v krajevni skupnosti močno izboljšala. S staro cisterno so lani opravili 460 vaj, letos pa jih bo nekoliko manj, saj pomanjkanje vode ni bilo tako kritično. T. J.

Splašeni voli poteptali gospodarico

66-letna Karolina Molek je hudim ranam podlegla

SLAMNA VAS — Splašena vola sta 15. oktobra v jutranjih urah zakrivila nezgodo, v kateri je bila ob življenju 66-letna Karolina Molek iz Boldraja pri Metliki.

Karolina je skupaj s sestro Marijo omenjenega jutra ob 7.50 vodila volovsko vprego z naloženim gnojem na njivo. Pot je vodila po asfaltni cesti od Boldraja proti Metliki, v križišču za Slamno vas pa sta sestri z vprego zavili na stransko kolovozno pot proti njivi. Karolina je s povodcem v rokah hodila pred voli, sestra Marija je peščila poleg nje. Med hojo po potki sta se vola iz neznanega vzroka splašila in skočila na Karolino. Podrta sta jo na tla in poteptala, nato jo je povozil še voz z naloženim gnojem. Sestra je sicer nemudoma stekla po pomoč v vas in Karolino so z rešilec prepeljali v novomeško bolnišnico, vendar je tam še istega dopoldneva ob 11.30 podlegla hudim poškodbam.

TORBICO NAŠLI, DENARJA NE

TREBNJE — Neznani storilec je med 9. in 10. oktobrom na še nepojasnjen način stopil v odklenjeno hišo Ivanke Dular s Krtine pri Trebnjem. Lastnice tisti čas najverjetneje ni bilo v hiši, zmikav je to izkoristil in odnesel torbico z okoli 1330 dinarji gotovine. Prazno torbico so kasneje našli pri križišču za Žabjak.

POPRAVEK

Novomeška UNZ nam je posredovala popravek novice, objavljene v prejšnji številki DL v rubriki »Po dolenski deželi«. Do prepira in obračuna v Podhosti namreč ni prišlo nekega minulega popoldneva, kot je govorilo policijsko poročilo, pač pa že 12. avgusta lani.

VLOM V ZADRUGO

ČRNOEMLJ — V noči na 12. oktobra je nekdo vlomil v prostore črnomaljske kmetijske zadruge v ulici Mirana Jarca. Neznane je najprej obiskal bife, nato pa odšel v trgovino in skladišče. Odnesel je kavo, cigarete, žvečilne gumije in za 2.700 dinarjev gotovine. Skupne škode je za 12.000 dinarjev.

ODNESLI ZLAT IN SREBRNI NAKIT

VELIKI PODLJUBEN — 22-letna Anamarija Gašper iz Velikega Podljubna je novomeškimi miličnikom prijavila tatvino nakita. Neznani storilec je v času med 12. in 15. oktobrom na nepojasnjen način prišel v stanovanje in iz skrinjice odnesel več zlatega in srebrnega nakita, vrednega vsaj 15.000 dinarjev.

Vlomilci izpraznili zlatarno

Lastnik Ivica Jandraž je ob vsaj 600 tisočakov

BREŽICE — Kar vlom desetletja bi lahko imenovali dogodek, do katerega je prišlo v noči na 19. oktobra v Brežicah. Zlatarja Ivica Jandraža bi minuli petek zjutraj kmalu kap, ko je stopil v prostore svoje zlatarne. Prek noči je vanjo namreč nekdo vlomil in pobral domala vse: od prstanov, uhanov, ogrlic do zapestnic, verižic, obeskov, da vsega nakita ne naštevamo. Omenimo le še škodo; po prvih ocenah je Ivica Jandraž oškodovan za vsaj 600.000 dinarjev. Le upa lahko, da storilci pred roko pravice ne bodo dolgo bežali.

ZMAGA BLANČANOM — Sevniki gasilsko društvo je tudi letos v mesecu požarne varnosti pripravilo kviz o požarni (ne)varnosti za učence vseh osnovnih šolskih občin. Pretekli petek so se na kvizu v sevniskem gasilskem domu pomerili učenci iz Šentjanža, Sevnice, Boštanja, Krmelja, Tržišča in z Blance. Slednjim je po dodatnih vprašanjih uspelo za bla prehiteti ekipo Tržišča. Kot je povedal poveljnik GD Sevnica Tone Koren, so tekmovalci pokazali veliko znanja, čeprav so presenetili tudi z vprašanji o občini in gasilstvu, ki jih ni v priložnostni knjižični posnetku nastopajočim čestitajo in delijo priložnostne nagrade. (Foto: P. P.)

KRONIKA NESREČ

AVTO OBSTAL NA STREHI — 45-letni Josip Premužič iz Pavučnjaka pri Samoboru, začasno zaposlen v Nemčiji, se je 19. oktobra ob 21. uri peljal z osebnim avtom po magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom. V Sentjurju je pričelo vozilo zaradi neprimerne hitrosti v levem in nepreglednem ovinku na mokri cesti zanašati, zanašanje pa je pospešil še voznik sam z zaviranjem. Avto je naposled zdrknil prek desne banke, se prevrnil po nasipu in obstal na strehi pod cesto. Voznik je v nezgodi začuda ostal nepoškodovan, hudo ranjena pa je bila 37-letna sopotnica Nadića Premužič. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Materialne škode pa je za tisočakov.

UJELI NOČNA PTIČKA

KOČEVJE — Med redno kontrolo okvira akcije »Minus 10 odstotkov« v okviru akcije »Po dolenski deželi« so policijski uradniki v Trebnjem našli v avtomobilu »Mercedes« št. 13. na 14. oktobra kočevski mladi ustavili kombi podjetja Zidar in mu odvzeli voznikovo dovoljenje. Voznik je bil M. S. iz Kočevja. Kasneje so ugotovili, da je M. S. skupej prijateljem zagrešil že več takih delovnih dovoljenj. »Sposojala« sta si vozila in se ponoči vozila okoli. Pri eni takih voženj sta vozila karambolirala.

Prvi točki sta ostali pod Marofom

Po razočaranju v 1. kolu zmagala v soboto nad Vardarjem Tutunom 3:1 — Premor do 3. novembra — Strumica preseneča — Poraz Kočevk

Prezgodaj je delati kakršnekoli analize po vsega dveh odigranih kolutih prvenstva v I. zvezni A 2 ligi, toda eno je zanesljivo: ekipa Stumice je največje presenečenje uvodnih tekem. Že v prvem kolu jo je zagodla Novomeščanka, v soboto pa zmagala še v Novi Gorici, tako da je ob Spartaku, ki je bil poleg Pionirja proglašen za največjega favorita prvenstva, še edina neporažena ekipa. Novomeški odbojkarji so se tokrat prvič predstavili svojim gledalcem v spremenjeni postavi, z igro in rezultatom jih zagotovo niso razočarali, to pa je po uvodnem, za marsikoga nenadejanem porazu v Strumici tudi najpomembnejše.

Vrsta Vardarja Tutuna, bivšega člana najboljših prvotlačskih osmerice, je bila zagotovo nasprotnik, vreden spoštovanja. Novomeščani so se tega dobro zavedali, še posebej, ker si novega poraza po spodrsanju v Strumici niso smeli privoščiti. Poltretjo uro je trajal ogorčen boj za prvi točki, v njem pa je okoli 400 gledalcev v športni dvorani pod Marofom videlo dobro igro; še zlasti se je v domači ekipi odlikoval novinec Marič. Brez večjih težav so pionirjevci dobili prvi set, v drugem pa vodili že s 14:8 in bili na pragu zanesljive in prepričljive zmage. Toda nenadejan preobrat je takšno napoved postavil na glavo in Skopjanci so ta set na razliko dobili. Toda začuda Novomeščanov to psihično ni strlo. Očitno je dovolj izkušena ekipa si podobnega spodrsnjaja ni več privoščila, z zanesljivo in borbeno igro je dobila tretji in četrti set, s tem pa tudi prvi prvenstveni točki. Na dlani je torej, da boj za vrh ne bo niti malo lahek in enostaven, točke bo potrebno osvajati tudi v gosteh. Že v naslednjem kolu, ki bo zaradi pokalnih tekem odigrano šele 3. novembra, čaka pionirjevece nova težka preizkušnja, v goste potujejo namreč k ekipi Prve petoletke, k nasprotniku, ki jim je največja neznanka in s katerim doslej še niso igrali.

V II. zvezni ženski ligi je bolj ali manj jasno, da bosta boj za naslov vodili ekipi Pulja in Jedinstva Elir. Odbojkarice kočevske Lika so po imenitnem startu popustile, toda kaj drugega v srečanjih z najboljšimi ekipama lige tudi ni bilo pričakovati. Po porazu v vnaprej odigrani tekmi 4. kola s Puljem so tokrat ostale prazen rok pri ekipi Jedinstva Elir in tako zdrknile na 6. mesto. Kot je rečeno, je bil takšen razplet pričakovan, veliko bolj pomembno bo osvajati točke proti na-

Spornikom, ki se borijo za obstanek v ligi. Po uvodnih igrah sodeč, ta za Kočevke ne bi smel biti vprašljiv.

Nenadejan in nepričakovan pa je bil sobotni poraz odbojkaric novomeškega Pionirja na domačem igrišču proti vrsti Krima v nadaljevanju prvenstva prve ženske republiške lige. Po dveh zaporednih zmagah v prvih dveh kolutih je bilo pričakovati še tretji uspeh, toda ljubljankam so bile tokrat boljše. Dobra igra Bručevce je bila premalo za kaj več od častnega po-

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. ZVEZNA A 2 LIGA, moški, 2. KOLO: PIONIR—VARDAR TUTUN 3:1 (6, —, 15, 10, 8).

Pionir: Jovič, Povšič, Berger, Smrke, Gotenc, Mestnik, Brulec, Gavrilović, Goleš, Marič.

OSTALI REZULTATI: Salonit—Strumica 2:3, Spartak—Jedinstvo Interplet 3:0, Bihač—Prva petoletka 3:0.

LESTVICA: 1. Spartak 4, 2. Strumica 4, 3. Vardar Tutun 2, 4. Pionir 2, 5. Bihač 2, 6. Prva petoletka 2, 7. Salonit 0, 8. Jedinstvo Interplet 0.

Pari prihodnjega kola 3. novembra: Prva petoletka—Pionir itd.

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 3. KOLO: JEDINSTVO ELIR—LIK KOČEVJE 3:0 (9, 11, 5).

LIK Kočevje: Levstik, Letnar, Vidmar, Turk, Ibrahimović, Klun, N. Briški, M. Briški, Kočevar, Drobnik, Ogrin.

LESTVICA: 1. Pulj 8 ... 6. LIK Kočevje 4 itd.

Pari prihodnjega kola: LIK Kočevje—Pulj že odigrano.

I. SOL, ženske, 3. KOLO: PIONIR—KRIM 1:3 (—5, —9, 14, —11).

Pionir: Brulec, Koncija, Ostroveršnik, Podolski, Kučera, Poreber, Šteblaj, Stevanović, Fabjan, Blatnik, Hlača.

LESTVICA: 1. Koper Cimos 6 ... 5. Pionir 4 itd.

Pari prihodnjega kola: Mežica—Pionir, Koper Cimos—Rogoza itd.

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 2. KOLO: OPREMA KOČEVJE—KRANJ 16:15 (10:7).

Oprema: Stefanjšin, Klarič 1, Lindič, Guštin 1, Vuk, Jerič 9, Klančar, Bejtović 2, Dragičević, Kersnič, Petek 3.

LESTVICA: 1. Mlinotest 4, 2. MTČ 4, 3. Kranj 2 ... 11. Oprema 2 itd.

Pari prihodnjega kola: MTČ—Oprema Kočevje, Mlinotest—Borovo itd.

I. SRL, moški, 3. KOLO: INLES RIKO—GP GROSUPLJE 22:22 (14:7).

Inles riko: Lapajne, Djokić 2, Pajnič, Šilc, Marolt, Mihelič 5, Lear 7, Abram, Mate 1, Fajdiga 4, Goleš 3, Škaper.

KRŠKO—POMURKA BAKOV.

CI 24:34 (11:17)

Krško: Imperl, Iskra 8, Kekić 8, Novak 1, Voglar 4, Žagar, Verstovšek, Urbanč, Martinčič 2, Keše 1, Božič.

LESTVICA: 1. STT Rudar 6, 2. Šešir 5 ... 8. Inles Riko 3, 9. Grosuplje 2, 10. Dobova 2, 12. Krško 1 itd.

Pari prihodnjega kola: Ferrotehna—Krško, Ormož—Inles Riko, Dobova—Dol itd.

II. SRL, moški: BREŽICE—TREBNJE 16:10 (5:6)

kegljanje

II. slovenska liga, ženske, 1. KOLO: NOVO MESTO—LITJA 21:44:19:44

Novo mesto: V. Dalmacija 329, Zupančič 337, Flisar 356, A. Dalmacija 384, Veber 388, Škedelj 350.

nogomet

SNL, 10. kolo: JADRAN LA-MA—ELAN 1:1 (0:1)

Strelec za Elan V. Primc v 27. minuti.

Elan: Črv, A. Primc, Hadžić, Kramar, Pavlin, Milanović, Juršič, V. Primc, Plevnik, Kobe, Kostrevec.

LESTVICA: 1. Slovan 17 ... 8. Elan 9 itd.

Pari prihodnjega kola: Elan—Steklar, Nafta—Mura, Slovan—Svoboda itd.

MNL, zahod: KOLPA—BOROVNICA 3:0

Strelec: Jaklič, Videtič, Radman.

košarka

II. SKL, center, 3. KOLO: UNITEHNA TREBNJE—NOVOLES 112:92 (53:39)

Unitelna: Kamin 15, Kotar 6, Marn 4, Grmovšek 2, Vaupotič 31, Orešič 3, Tisu 5, Bevc 17, Bunc 6, Grandovec 23.

Novoles: Červ 23, Bordeluis 25, Strašek 5, Zupančič 21, Lichteneger 1, Brunskole 2, Černe 6, Zaturški 9.

V naslednjem kolu igrajo Trebanjci v Podbočju, Novoles pa v Zagorju.

Območna SKL, II. kolo: VIČ OLIMPIJA—ČRNOMELJ 79:71 (50:31)

ZMAGI RAVBARJA IN ŠTANGLJA

FELDKIRCHEN — V nedeljo, 21. oktobra, je bilo v avstrijskem Feldkirchenu pri Celovcu prvenstvo na kronometer, ki ga je pripravila koroška košarska zveza. Na tekmi je nastopilo tudi okrajno novomeško zastopstvo. Med člani je na 10,5 kilometra dolgi progi zmagal Ravbar z 8 sekundami prednosti pred Robičem (ba Krka), pri starejših mladincih pa je bil pri Štangelj kar s poldrugo minuto pred Avstrijem Ringsvirtom, Mervar je bil četrti in Gimpelj peti. Pri mlajših mladincih je Filip zasedel 11 mesto.

PRAZNA TELOVADNICA VABI

ŠKOCJAN — Osnovna šola v Škocjanu obvešča vse ljubitelje rekreacije in športa, da je v njihovi telovadnici še precej prostih terminov za igranje košarke, odbojke, rokometu in tenisa. Telovadnica je zainteresentom na voljo v popoldanskih urah kot tudi ob sobotah in nedeljah.

ZA PREHODNI POKAL KS

VINICA — Partizan Vinica je v počastitev praznika krajevne skupnosti pripravil že 6. tradicionalno športno srečanje ekip Bele krajine in sosednje Hrvaške. 13 ekip se je pomerilo v šestih disciplinah za prehodni pokal KS, 14. oktobra je bilo streljanje z vojaško pištolo, kjer je zmagala ekipa viniškega Partizana, v streljanju z zračno puško je bilo najboljšo Čudno selo, v metanju bombe pa Zilje. 20. oktobra so se ekipe pomerile v šahu, kjer je bil najboljši viniški Partizan. Tekmovanje v nogometu in vlečenju vrvi pa je bilo zavoljo slabega vremena preloženo na 28. oktober. Po štirih disciplinah vodi Vinica pred Ziljani in Čudnim selom.

TOČKA V CERKNICI

PODZEMELJ — Nogometiški Kolpe so v nedeljo v nadaljevanju prvenstva medobčinske lige gostovali v Cerknici in proti istoimenskemu moštvu igrali neodločeno 3:3. Zadetke za Podzemeljčane so dosegli Bajuk, Pezdirc in Žugelj. V naslednje kolu igra Kolpa doma proti Borovnici.

J. FABINA

ŠE NAPREJ STEBRA EKIP — Srečko Glivar (levo) in Sandi Papež bosta tudi v prihodnji sezoni stebra novomeške članske vrste, skupaj z njo bosta skušala uresničiti dolgoletni cilj — približati se svetovnemu kolesarskemu vrhu. Največja priložnost za kaj takega bo svetovno prvenstvo, saj Glivar in Papež na tovrstnih tekmovanjih nista brez izkušenj. Posnetek ju kaže med pripravami na cestno dirko na svetovnem prvenstvu v Avstriji. (Foto: B. B.)

Medalja za »razplod«?

Tiskovna konferenca novomeških kolesarjev — Kako bliže k svetovnemu vrhu?

OTOČEC — Bronasta medalja Bogdana Finka na letošnjem mladinskem svetovnem prvenstvu je zagotovo največji uspeh v zgodovini doljenjskega kolesarskega športa, so v en glas poudarili predstavniki KD Krke na tiskovni konferenci, ki so jo prejšnji teden pripravili v hotelu Grad Otočec. Pravkar končane tekmovalne sezone Krkinih kolesarjev pa ni obeležil le ta rezultat, vrsta je spoznanj, ki kažejo, da je doljenjsko kolesarstvo na pravi poti, da je nemara jutri od njega moč pričakovati še precej več, kot je dalo danes in včeraj.

Naj bo dovolj podatek, da so Krkini mladinci letos pobrali prav vse naslove državnih prvakov, da so zmagali tudi na vseh meddržavnih in mednarodnih dirkah v Jugoslaviji, koder so pač nastopali. Fink, Kranjec, Štangelj, Mervar in Majde so ekipa, kakršne doljenjsko kolesarstvo še ni imelo. Kranjec je dobil etapno dirko »po Istri, Štangelj je bil državni cestni prvak in zmagovalec dirke po Vojvodini in Madžarski, ki je že deset let ni dobil noben Jugoslovan, Fink je dobil »Kosmajske partizane«, ob tem pa omenimo še njegovo zmago na »Coppa montes«, Kranjec je bil imeniten 3. v Avstriji na »Dushica Jugend Touru«, da ne naštevamo naprej. Bodi dovolj podatek, da bosta Kranjec in Fink prihodnje sezono nastopala v članski konkurenci, Štangelj, Mervar in Majde bodo skušali še naprej vladati v mladinski konkurenci, nobena skrivnost pa ni, da bo njihov končni cilj v naslednji sezoni svetovno mladinsko prvenstvo v ZDA. Fink jim je letos pokazal, do kod lahko posežejo. Seveda bo za kaj takega potrebno uporabiti letošnje izkušnje, predvsem pa pravočasno imenovati ekipo, ki bo vodila priprave in skrbela za izpolnitev programa.

Članska vrsta, roko na srce, letos ni izpolnila vseh pričakovanj. Čeprav v klubu pravijo, kako je vendarle najpomembnejše, da so se fantje naposled naučili dirkati in zmagovati — dolga leta je namreč za Krkine kolesarje veljalo, da so fizično najbolje pripravljene, da pa rezultati še zdaleč niso temu primerni — vzrokov za pravo zadovoljstvo ni. In to navzlic temu, da je Papež dobil dirko Po Jugoslaviji, Glivar pa bil drugi, da je bil Glivar drugi na »Steiermark Touru«, da sta bila s Papežem prvi in drugi na državnem cestnem prvenstvu, da so bili krkaški ekipno 2. na dirki Alpe-Adria, Glivar pa je celo za las izgubil 4. mesto na največji in najtežji amaterski dirki, »Giro Regioni«. Plan domačih zmag je bil z izjemo zadnjega državnega prvenstva v gorski vožnji in vožnji na dirkališču izpolnjen, toda pravi cilj novomeških kolesarjev je bil približati se evropskemu in svetovnemu vrhu. Od tega so Papež, Glivar, Robič, Šebenik, Ravbar in tovariši danes enako oddaljani, kot so bili včeraj. Je temu kriv dosedanji način dela, način dirkanja, nemara prenaporen mednarodni program? Odgovor bo dala strokovna analiza, laično pa lahko že sedaj dodamo, da je bilo kar 11 težkih etapnih mednarodnih preizkušenj za eno samo vrsto preveč.

Še nekaj o mlajših mladincih in dekletih. Gimpelj, Murn, Filip, Markovič, Škufca in Mihalič so svoje delo dobro opravili. Če ne bi bilo nesrečnega padca Gimpelja na državnem prvenstvu v Vojvodini, ko je imel zmago že v žepu, in padca Murna v Kranju, zavoljo česar je moral počivati, bi bila njihova bera še

● Krkine kolesarje je letos vodil tehnični odbor, na čelu katerega je bil Jože Majes; članje je vadal Pavel Jelen, starejši mladince Janez Jagodic, mlajše Franci Berger; za ženske je skrbel Marko Kruljac, za pionirje pa Gorazd Porenta. Klubski zdravnik je dr. Radoje Milič, mehanik je Miran Štih, maser in odgovoren za prehrano tekmovalcev pa Branko Bojanc.

imenitnejša. Ostaja pa dejstvo, da za prihodnost doljenjskega kolesarstva ni bojazni. Tudi dekliska vrsta je letos zelo napredovala, Marjeta in Martina Sajevec, Krnčeva, Pavličeva in Gošnikova že redno posegajo po medaljah na državnih prvenstvih, imele pa so tudi nekaj uspešnih mednarodnih nastopov. Tekmovalnih ciljev novomeških kolesarjev v prihodnji sezoni bržkone ni težko ugotoviti, na prvih mestih sta vsakekar člansko in mladinsko svetovno prvenstvo, vsaj enako pomembna pa je še eden. V klubu želijo namreč dokončno urediti lastno marketing službo; dejstvo, da je v klubu toliko vrhunskih športnikov, sedaj celo medalja s svetovnega prvenstva, da njihovi kolesarji letno prevozijo s kolesi 600.000 kilometrov, je pre malo izkoriščeno. Njihova želja in cilj obenem je, da si z rezultati prislužijo interes proizvajalcev in s tem brezplačno opremo, ta pa danes s kolesi vred velja blizu 200.000 mark. Istočasno pa je jasno, da pridejo v igro za kaj takega le najboljši, za proizvajalce opreme veljajo le medalje, še zlasti pa tiste z olimpijskih iger in svetovnih prvenstev.

B. BUDJA

REKREACIJA ZA SEMIČANE

SEMIČ — Tukajšnji TVD Partizan je pripravil urnik rekreacije v semiški telovadnici, ki bo veljal do 1. aprila prihodnjega leta. Moški bodo imeli odbojko v ponedeljek in četrtek, košarko v torek in petek, medtem ko bo rekreacija za ženske v sredo. Rekreacija bo vsak dan od 18. do 20. ure razen petka, ko se bo pričela ure prej. V klubski sobi pa bo moč igrati šah, in sicer ob petkih od 17. do 20. ure ter ob sobotah od 16. do 19. ure.

OBČNI ZBOR KD KRKA

NOVO MESTO — Jutri, 27. oktobra, bo ob 18. uri v prostorih Zavarovalne skupnosti Triglav v Novem mestu redni letni občni zbor Kolesarskega društva Krka, na katerem bodo pregledali letošnje delo, si zastavili cilje za novo sezono in opravili nekatere kadrovske spremembe. Ljubitelji kolesarstva vabljene! Prav tako pa so vsi ljubitelji tega športa v soboto, 27. oktobra, vabljene na zaključek tekmovalne sezone, ki bo — kot je že običaj — na Gorjancih s pričetkom ob 10. uri. Ob tej priložnosti bodo tekmovalci nastopili v obrnjeni vlogi: tokrat bodo oni pripravili tekmovalne, na katerem bodo nastopili klubski funkcionarji. Ob 9. uri bo izpred klubskih prostorov organiziran prevoz na Gorjance.

TURNIR OPREMI

KOČEVJE — V počastitev občinskega praznika je RK Oprema iz Kočevja pripravila rokometni turnir, ki se je končal z zmagoslavjem gostitelje. V prvi tekmi so igralke Opreme izgubile s kočevkami 21:22, v drugi pa so visoko premagale Krim s 30:19.

Vse dlje od nevarnih voda

Nogometaši Elana so se iz Dekanov vrnil neporaženi — V nedeljo doma s Steklarjem

Nogometaši novomeškega Elana so tokrat uresničili skrito željo in v 10. kolu prvenstva SNL v Dekanovih odšpili točko enajsterici Jadrana Lame ter se tako verjetno dokončno poslovili od dna prvenstvene razpredelnice.

V nedeljo je nekaj časa celo kazalo, da se bodo Novomeščani vrnili iz Dekanov s polnim izkupičkom. S Primčevim zadetkom so vodili že od 27. minute, s hitrimi protinapadi pa še nekajkrat nevarno ogrozili vrata domačega vratarja Germeke. bil tudi cilj novomeških nogometašev pred pričetkom prvenstva.

Gostitelji so izenačili že v prvem delu drugega polčasa, do konca pa je kakih 300

gledalcev videlo borben nogomet, vendar brez pravih priložnosti. Svoje je k temu pripomoglo razmočeno in blatno igrišče, dodatno pa je nogometaše ovirala izredno močna burja. Dodajmo še, da so igralci Tabora Jadrana že v 7. minuti zastrežali celo enajstmetrovko.

Z osvojen točko so Novomeščani na lestvici napredovali do 8. mesta, morebitna zmagala v nedeljo, ko igrajo doma proti ekipi Steklarja, pa bi jih dokončno udomilila v sredini prvenstvene lestvice. To pa je

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

ČRNOMELJ — Delavske športne igre v črnomeljski občini se bodo začele ta mesec in bodo trajale do marca. Za tokratne športne igre so zmanjšali število panog na osem, tako da se bodo ekipe pomerile v malem nogometu, odbojki, košarki, kegljanju, šahu, streljanju, namiznem tenisu in smučanju. Do prejšnjega tedna je prišlo nenavado malo prijavnj, vendar računajo, da se bodo še prijavi, saj iz večjih delovnih kolektivov, od koder navadno sodeluje največ ekip, sploh še niso dobili prijavnj.

VISOK PORAZ RIBNIČANOV

RIBNICA — V prvem kolu prvenstva območne republiške košarske lige so igralci Ribnice, novinci v ligi, gostili ekipo ljubljanskega Slovana in po pričakovanju visoko izgubili s 76:107. Kaj več od borbenih gostiteljev tudi ni bilo moč pričakovati, zato pa bo bolj razburljivo verjetno že to soboto, ko bo ob 16. uri v Ribnici sosedski derbi Ribnice in Kočevja.

ODOBJKA »MEDO 90«

KOČEVJE — V počastitev občinskega praznika je bil v Kočevju tradicionalni turnir »Medo 90«. V ženski konkurenci je LK ugnal Tabor s 3:0 in izgubili Koprnič 1:2. Tabor pa je ugnal Koper z 2:1. Med moškimi so bili doseženi naslednji rezultati: Tovil Olimpija — Lik 2:1, Tovil Olimpija — Pionir II 2:1, Lik — Pionir II 2:1. Med dekleti je tako zmagala vrsta Lika, pri fantih pa ljubljanska Tovil Olimpija.

DANES TEK PRIJATELJSTVA IN SPOMINOV

NOVO MESTO — Novomeška športna zveza organizira danes, 25. oktobra, tradicionalni Tek prijateljstva in spominov med Dolenskimimi Toplicami in Novim mestom. Start bo ob 16. uri na topljski jasi, od koder bo tekmovalce pot peljala do novomeškega Glavnega trga, kjer bo cilj.

detki prednosti, pri tem pa pokazale odlično taktično pripravljenost in uigranost, proti čemur Kranjčanke v prvem polčasu niso našle pravega orožja. Zato pa so v nadaljevanju spremenile način igre, na njihovi strani je bila tudi boljša telesna pripravljenost, vendar je sreča ostala na strani Kočevk. Gostje so imele v zadnjem napadu s sedemmetrovko priložnost izenačiti izid, toda točki sta vendarle ostali doma. Predvsem po zaslugi razpoložene strelke Jeričeve in vse boljše Stefanjšinove v vratih.

V moški republiški ligi se presenečenja vrstijo še kar naprej. Najbolj zaslužni za to so rokometiški ribniškega Inlesa Rika, katerih točkovna bera je daleč od tiste, ki jo je napovedovala njihova izvrstna forma v pripravljalnem obdobju. V soboto so »lesarji« doma vodili že s 14:7 proti ekipi Grosuplje, toda v drugem polčasu so prednost zapravili, 30 sekund pred zadnjim sodniškim žvižgom pa so, če verjamete ali ne — vodili gostje z 22:21. Pet sekund pred koncem je Lesar žilil Ribničanke, ki pa tudi z osvojeno točko ne morejo biti zadovoljni, še manj seveda z le osmim mestom na lestvici po treh odigranih kolutih, od katerih so dve tekmi igrali doma. Tudi Krčanom dosedanja bera točk ni prinesla nič dobrega, še zlasti pa ne razplet sobotne tekme, ko so doma kar z desetimi zadetki razlike izgubili proti Pomurki Bakovci. S tem porazom je mlada krška vrsta že najavila, da se bo tudi letos ogorčeno borila za obstanek v ligi. Enaka usoda čaka verjetno tudi neizkušeno ekipo Dobove, ki je prepričljivo izgubila tekmo v Sezani, zato pa ima v žepu nadse dragoceno zmago iz srečanja s Krškimi.

Slovenski derbi je dobila Oprema

Kočevske rokometiške so si priigrale prvi par drugoligaških točk — Inles še naprej neljubo preseneča — Visok poraz Krškega

Slovenski derbi v drugem kolu II. zvezne rokometne lige med vrstama kočevske Opreme in Kranjčank je zasenčil vsa dosedanja srečanja teh dveh ekip, ko sta se skupaj igrali v prvi republiški ligi. Tekma je bila namreč do zadnjih sekund negotova in razburljiva, za nameček pa tudi dovolj kvalitetna, tako da je kakih 150 gledalcev v dvorani ribniškega športnega centra prišlo na svoj račun. Še posebej, ker sta tudi točki ostali doma.

Že prve minute srečanja v Ribnici so pokazale, da bo tekma negotova in izenačena, vselej pa je bila prednost na strani gostitelje. Vodile so z dvema do tremi za-

Jesenske DŠI pred koncem

Končana tekmovanja v plavanju, atletiki, badmintonu, kegljanju, balinanju in nogometu

NOVO MESTO — Delavske športne igre novomeške občine se bližajo zaključni obračunom, jesenska merjenja moči kar prida novega niso prinesla. Sicer pa pogledimo rezultate.

V plavanju je na 50 m prosto med ženskami do 35 let zmagala Jankova (Iskra Keko), nad 35 let Gošnikova (Zdravstveni center), pri moških do 40 let je na 50 m prosto zmagal Novinec (Iskra Keko), na 50 m prsno Dragan (Krka), na 50 m prosto med moškimi nad 40 let Petančič (Krka) in na 50 m prsno Lapajne (Krka). V štafeti 4-krat 50 m mešano je pri moških zmagala Krka, v balinanju je zmagala Krka, drugo je bilo Društvo upokojencev, tretji IMV, v ženskem kegljanju je bilo Društvo upokojencev pred Komunalo in Iskra Tenelom, v moškem pa Krka pred Cestnim podjetjem in Iskra Tenelom. Mali nogo-

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 26. X. SLOVENIJA 1.

8.35 — 12.30 in 14.40 — 0.35 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 DELFIN FLIPPER, 11. del
9.25 SENIK Z GODCI, zabavna oddaja
11.10 PODMORNICA, nemška nadalj., 1/6
12.00 BORŠNIKOVO SREČANJE, kronika
12.20 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 SVET NA ZASLONU, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDENIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.10 GRADOVI: KAKO SO ŽIVELI NA GRADOVIH, 7/13
18.40 HOVI!, angl. naniz, 5/11
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NEBU NAPROTI, amer. dok. serija, 5/12
21.20 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. naniz., 24/42
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
MEGLA, amer. film
0.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio Maribor: Tele M — 19.00 Videomeh (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Ex libris: Gimnazija nekoč, gimnazija spet! — 21.25 Veliki dirigenti: Milan Horvat — 22.55 Vprašajte ZIS — 23.55 Satelitski programi

SOBOTA, 27. X. SLOVENIJA 1

8.05 — 12.40 in 13.25 — 1.10 TELE-TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-SKE TVORNOSTI
8.30 NEMŠČINA — ALLES GUTE, 18. lekcija
9.00 MUZZY, angleščina za najmlajše (5/20)
9.10 RADOVENI TAČEK
9.25 LONČEK, KUHAJ
9.35 Z B I S: JESENSKI VETER
9.50 ŽIV ŽAV V KRANJU
10.40 ČEBELICA MAJA
11.05 ALF, amer. naniz., 1/24

11.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 30. oddaja
12.00 NAŠA PESEM
12.30 VIDEO STRANI
12.40 VIDEO STRANI
13.50 MARJANCA, posnetek 2. dela zabavne prireditve
15.05 VIDEOGODBA, ponovitev
15.50 ŽARIŠČE, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 CIKLUS FILMOV WALTA DISNEYA:
STARI BEVSKAČ, amer. mlad. film
18.25 EP VIDEO STRANI
18.30 ZDRAVILA, izobraž. oddaja, 7/7
18.45 KRIZA, dok. oddaja
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 x 3
20.35 ONA + ON
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
CARIANI IN KURTIZANE, angl. film
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.20 Svetovni pokal v športni gimnastiki (posnetek iz Bruslja) — 18.30 Kako biti skupaj — 19.00 Alo, alo (angl. naniz.) — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Kritična točka (amer. film) — 21.45 Svetovni pokal v športni gimnastiki (posnetek iz Bruslja) — 23.45 Satelitski programi

NEDELJA, 28. X. SLOVENIJA 1

7.30 — 0.15 TELETEKST
7.45 VIDEO STRANI
7.55 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
HOVI!, angl. naniz., 5/11
9.10 GRADOVI: KAKO SO ŽIVELI NA GRADOVIH, 7/13
9.40 ZGODBA O HOLLYWOODU, angl. dok. serija, 4/10
10.30 ALLO, ALLO, angl. naniz., ponovitev
11.00 KMETIJSKA ODDAJA
12.00 SLOVENSKA KUHINJA Z ANSAMBLOM BRATOV AVSENIK, 1/10
12.20 VIDEO STRANI
12.35 PRISLUHNI MOŠKI
13.15 TITANIC, ponovitev
14.45 ROSOVSKI, nemška nadaljevanje, 6/6
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1
17.05 GOSPODIČNA POPOLNOST, amer. film
17.55 ŠANSON ROGAŠKA
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 ZAKAJ SI ŽALOSTEN, drama TV BG
21.00 JESENSKI 3 x 3, prenos iz Radencev
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:
0.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 13.00 Domači ansambli: Ansambel Lojzeta Slaka — 13.30 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Čudežna čutila (angl. poljudnoznan. serija) — 20.30 Preživeli St. Jurij v Podkumu (dok. oddaja) — 21.10 Boršnikovo srečanje (kronika) — 21.30 San Remo 90 (zabavnoglasbena oddaja) - 21.50 Športni pregled — 22.35 Reportaže z nogometih tekem

PONEDELJEK, 29. X.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.25 in 15.10 — 0.30 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
MITI IN LEGENDE ISLAMSKI LJUDSTEV, 5/13
MAČKON IN NJEGOV TROP MPF CELJE 83
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MERNIK
BORTŠNIKOVO SREČANJE, kronika
11.15 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
JESENSKI 3 x 3
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.40 RADOVEDNI TAČEK
18.55 ČEBELICA MAJA
19.15 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 BORŠNIKOVO SREČANJE, prenos iz Maribora
21.05 D. Jovanovič: ZID — JEZERO, predstava SNG Ljubljana
DNEVNIK 3, VREME
22.40 DNEVNIK 3, VREME
23.00 SOVA:
0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio Ljubljana — 19.00 Bill Oddie v raju (angl. poljudnoznan. serija, 3/3) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Po sledih napredka — 21.05 Sedma steza (športna oddaja) — 21.25 Karavana zapravljičkov: Ptuj (zabavnoglasbena oddaja) — 22.05 Omizje: NOB ali državljanska vojna na Slovenskem

TOREK, 30. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.25 in 14.10 — 23.35 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.30 ŠOLSKA TV
10.00 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija
10.25 NEMŠČINA — ALLES GUTE, 20. lekcija
10.55 SEDMA STEZA
11.55 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 MOZAIK, ponovitev
NEMŠČINA — ALLES GUTE, 20. lekcija
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV
BOJ ZA OBSTANEK
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.15 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 NESPODOBNO VEDENJE, angl. nadalj., 4/4
21.00 SREČANJE V IZOLI, zabavnoglasbena oddaja
21.50 DNEVNIK 3, VREME
22.10 SOVA:
23.25 VIDEO STRANI

SREDA, 31. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.20 in 14.40 — 0.30 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.50 ZID — JEZERO, predstava SNG Ljubljana
11.20 NESPODOBNO VEDENJE, angl. nadalj., 4/4
12.10 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
17.05 PREŽIVELI ST. JURIJ V PODKUMU
17.45 PO SLEDEH NAPREDKA
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE

19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 POGLEDI: ZNAMENJA NA SLOVENSKEM
21.05 FILM TEDNA
POSTAJA TERMINI, kanadski film
22.55 DNEVNIK 3, VREME
22.05 VIDEOGODBA
23.15 SOVA:
0.20 VIDEO STRANI

ČETRTEK, 1. XI. SLOVENIJA 1

8.15 — 13.00 in 14.50 — 23.50 TELE-TEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 MOZAIK, ponovitev
10.00 ZAKON V LOS ANGELESU, 22. del
11.00 DAN VSEH SVETIH, prenos koncerta z Dunaja
12.50 VIDEO STRANI
15.05 VIDEO STRANI
15.15 MOZAIK, ponovitev
15.30 ŽARIŠČE, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
17.55 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
TELEKSI 90: PRIPRAVIMO SE NA SMUČANJE
POEZIJA KERAMIKE
H. C. Andersen: MATI
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 PODMORNICA, nemška nadalj., 4/6
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
23.40 VIDEO STRANI

SEVNIŠKEMU RADIU DVE DRUGI MESTI

TRBOVLJE — Na 1. festival slovenskih lokalnih in regionalnih radijskih postaj, ki so ga pripravili v Trbovljah ob 25-letnici trbovlskega radia domačini, je po treh dneh ocenjevanja oddaj oziroma prispevkov 12 LRP in regionalnih radijskih postaj zlati znak Nedeljskega prejel radio Murska Sobota, drugo mesto pripadajo gostiteljem festivala — radiu Trbovlje, tretjo nagrado za prispevek v vseh konkurencah oz. novinarski zvrsteh pa je dobil radio Glas Ljubljane. Na festivalu se je zelo dobro odrezal tudi sevniški radio, saj je sodeloval s prispevki le v treh kategorijah, Sevničani pa so prejeli kar dve priznanja za 2. mesto, in sicer v kategoriji Podač (avtorici sta bili novinarki Nada Černič-Cvetanovski in Branka Dečnovšek) in ekonomsko-propagandni sporočil (avtor Vili Zupančič).

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 27. oktobra, bodo oddaje prte v Novem mestu do 19. ure drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Market Dolenjka na Kristanovi
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Strazju: Market Dolenjka.
- V nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta prodajalna Pogača na Glavnem trgu 22.

FOLKLORISTKE IN PEVKE — Na idejo Mateje Jakša so članice folklorne skupine »Ivan Navratil« iz Metlike lanskega decembra ustanovile pevski zbor, ki šteje 14 deklet. Pod taktirko Mateje, sicer študentke 4. letnika oddelka glasbeno pedagogiko na pedagoški fakulteti, ima zbor za sabo že veliko uspešnih nastopov v metliški občini. Njihov repertoar zajema predvsem narodne umetne pesmi, začele pa so tudi že z renesančnimi. (Foto: M. B.-J.)

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZICE?

ŠUMIJO GOZDOVI DOMAČI

Pol Slovenije pokrivajo gozdovi. Samo Finska je med evropskimi deželami bolj gozdnata, kot je Slovenija. Pravzaprav bi našo domovino lahko imenovali kar Silvanija, gozdnata dežela, kot bi se reklo po latinsko. Po najnovejših merjenjih 54 odst. površine Slovenije oziroma 1.027.284 hektarov pokriva gozd. Gozdnatost pa se naglo povečuje vse od zadnje vojne, kar je povezano s propadanjem kmetijskih zemljišč in odlivom prebivalstva v mesta.

Gozd je Slovencem tako rekoč v krvi. Z njim žive že iz davnine, ko so naši predniki krčili deviški gozd in si na njegovih tleh orali prve brazde. Vendar pa ga niso povsem izsekali, kot se dandanes, žal, dogaja z ogromnimi gozdnimi postranstvi v Južni Ameriki in Oceaniji ali kot se je dogajalo na Krasu, Dalmaciji in v Istri, gozd jim je ostal prijatelj in bližnji sosed. Nudil jim je kurjavo, les za gradnjo hiš in orodja, dorežljivo jim je ponujal svoje sadeže, v časih stiske pa jim je bil tudi varno zatočišče. Od rojstva naprej, ko je mati položila otroka v leseno zibelko, do smrti, ko je starec našel zadnje zatočišče med šestimi deskami pet klatfer pod zemljo, je gozd šumel v srcu Slovenca.

Zdaj ne več. Splošna odtujenost od naravnega okolja se kaže tudi v tem, da dandanes Slovenec ni več tako življenjsko povezan z gozdom. Celotno kmet, ki je v dnevnem stiku z njim, v gozdu vidi bolj predmet izkoriščanja kot pa zakrožen življenjski prostor. Vendar pa v obeh, tako v meščanu in polproletarcu kot v pravem kmetu, ostaja v duši nekaj pradedne povezanosti z gozdom. Kaj naj bi bilo drugega masovno romanje v gozdove v času, ko iz vlažnih tal poženejo gobe ali ko se v suhem listju v prvem jesenskem mrazu odprejo kostanjeve ježice. Strast po nabiranju gob, borovnic, jagod in kostanjev, ki je Slovenec kot prirojena, je eden takih ostankov starih globokih povezav med človekom in gozdom.

GOZD SE PREDSTAVI

Pa vendar je gozd večini ljudem kljub vsemu temu neznanec. Prav zaradi tega sva se odločila, da eno od najinih poti posvetiva gozdu. In ko sva iskala, kje bi

tekla kakšna stara zgolj gozdna stezica, je seveda nisva našla, saj si steze utirajo ljudje od enega svojega bivališča do drugega. So jo pa za naju in za mnoge druge nanovo utrli novomeški gozdarji.

Gozdarska znanost pač ve, kako pomemben je gozd in kako izjemno važno je, kakšen odnos do gozda se v družbi uveljavi. In ker Janez ve, česar se Janezek nauči, so gozdarji po vsej Sloveniji pripravili gozdne učne poti. To so poti, izbrane in opremljene za spoznavanje gozda. Idejo so slovenski gozdarji dobili v razvitem svetu, kjer prav tako služijo učenju pa tudi rekreaciji in sprostitvi v stiku z naravo. Prva slovenska gozdna pot je bila utrta leta 1974, zdaj pa jih je že trinajst. Med njimi je tudi gozdna pot Rožek nad Podturnom.

Pot so dolenjski gozdarji odprli pred dvema letoma. Teče po gozdu revirja Pogorelec. Začenja se na cesti proti Bazi 20, nedaleč od stavbe podturnskega gozdnega gospodarstva. Takoj se odcepi od asfaltne ceste in se polahko vzpne v gozdni oddelek, ki velja po kakovosti in množini lesne zaloge za enega od najlepših na Dolenjskem. Pot je začrtana tako, da pelje mimo 19 oglednih točk, ki so označene z opisnimi tablami. Med njimi pa je še cela vrsta drugih sporočil, zlasti so označene razne vrste gozdnega drevoja, tal, sestojev, kraških pojavov in drugega.

Te dni je na gozdni poti zelo živo. Vsak dan je na nji za več razredov šolarjev, ki bolj ali manj pozorno slede napisom na posameznih drevih in napisom na drugih tablah. Jesen je prelepa in gozd jeseni preveč mamljiv, da bi mladež zgolj poslušala zanje suhoparne podatke. Uživajo v gozdu s prvinskimi vese-

ljem in ga najbrž tako tudi najbolj pristno doživljajo.

Prejšnji teden je bil teden gozdov v Sloveniji. Gozdarji so zares izbrali pravi čas. Gozd je jeseni najlepši, saj obiskovalcu nudi bogata doživetja: hojo po šumeči preprogi žoltega listja, vonj po zemlji in spokuju na zimski spanec že pripravljene gozda, posebno svetlobo, ki jo žarči jesen med napol gole veje in debela dreves. Gozd postane jeseni prostranejši, svetlejši in pisan kalejdoskop barv, vonjev in glasov.

Še predno sva se tudi midva podala v hrib, sva se oglasila pri enem od načrtovalec gozdne poti Rožek, pri gozdnemu inženirju Slavku Klančičarju. Prijatelji in znanci ga poznajo tudi kot pesnika in glasista. Kot peresa več gozdar je sodeloval tudi pri pisanju vodnika, s katerim bi obiskovalec na gozdni poti zvedel za prenekateri zanimiv in koristen podatek, ko bi seveda vodnik ne ostal le v rokopisu. Denarja ni, tudi pri gozdarjih ne, čeprav gre ljudski glas, da gozdnim gospodarstvom denar kar sam raste iz tal.

»Upam,« je dejal Slavko Klančičar, »da smo lokacijo poti dobro izbrali. Je ravno prav dolga, dobra dva kilometra, in precej položna, da je primerna za starejše in najmlajše obiskovalce. Poteka v nadmorski višini 180 do 260 metrov. Naša pot ima nekaj izrazitih posebnosti in privlačnosti, na primer: razvaline gradu

Rožek, udorna jama koliševka, podzemna jama Jazbina, podzemeljski pihalnik. Na koncu poti si obiskovalec lahko ogleda tudi drevesnico in arboretum z okrasnim in redkim drevjem.

Klančičar je tudi povedal, da je zanimanje za gozdno pot vse večje. Nekatere osnovne in srednje šole so tako rekoč abonirane in redno skrbje za obisk gozdne poti. Prav tako hodijo na gozdno pot Rožek tudi bodoči gozdarjski strokovnjaki pa tudi gostje iz zdravilišča v Dolenjskih Toplicah. Vsako leto se po gozdni poti Rožek sprehodi nekaj tisoč obiskovalcev.

SMREKA MERI ZAPUŠČENOST

Po sledi tisočernih stopinj sva stopila tudi midva. In kaj hitro sva odkrila, da pravzaprav ni novih poti. Del gozdne poti Rožek je speljan po prastarih stezah, po katerih so nekdanji tlačani in kmetje h gospodu na grad, ki je kraljeval na pobočjih nad Poljansko dolino. Pobočja so bila tistikrat lepo obdelana, na njih je rasla vinska trta. Danes pa vse

Slavko Klančičar, gozdni inženir, obeni od posebnosti gozdne poti, pri naravnem merilu za ugotavljanje, kdo je že debeluh.

Delo človekovih rok in rok narave: mogočna smreka raste iz nekdanje kleti, zdaj razrušenega in že najmanj 200 let zapuščenega gradu Rožek.

KRKA UŠLA IZ STRUGE — Ob tako velikih količinah dežja konec minulega leta smo zagotovo že pozabili na sušo, ki smo jo trpeli letošnje poletje. Na novomeški meteorološki postaji so izmerili za letos rekordne količine padavin. V Novem mestu je padlo kar 49 litrov dežja na kvadratni meter, v Črnomlju pa celo 85 litrov, kar je nad vsemi izmerjenimi količinami. Tako deževje je imelo posledice, da je Krka prestopila svoje bregove. Zaradi poplav je bila zaprta Cesta Dobruška vas — Sentejnej pri Drami in tudi v Podturnu je bil potreben obvoz. Na sliki: delavci Cestnega podjetja so skupaj z gasilci poklicne enote reševali most na Volavčah, ki ga prav v tem času obnavljajo. Na suho so morali izvleči nekaj debel, ki so priplavala po deroči Krki, naredili so zasilni mostiček, da so ljudje iz Zaloga lahko v ponedeljek odšli na delo. (Foto: J. Pavlin)

Telefon končno le zazvonil

Z novo povezavo Suhokranjci bolj zadovoljni — Še letos na Ajdovski planoti, drugo leto v Šmihelu

ŽUŽEMBERK — Uresničevanje načrta za izgradnjo telefonskega omrežja v KS Žužemberk, ki je bil narejen pred šestimi leti, se sedaj le bliža h kraju. V tem bodo dobili telefonske priključke krajani v vzhodnem in srednjem delu krajevske skupnosti, v ta projekt pa niso bila zajeta naselja Šmihel, Drašča vas, Dešeča vas, Klečet, Gradenc in Malo ter Veliko Lipje. Priključevanje novih naročnikov iz Žužemberka, Dvora in koliških vasi gre h koncu, dokončati pa je treba še sekundarno omrežje na Ajdovski planoti in Vinkovem Vrhu. To naj bi bilo, če bo vreme ugodno, končano že letos, če ne, pa v začetku prihodnjega leta.

Prihodnje leto naj bi se lotili še telefonske napeljave v vasi na zahodnem bregu Krke, za priključitev teh pa bo treba povečati zmogljivost nove centralne. S kvaliteto sedanjih zvez so telefonski naročniki zelo zadovoljni, saj so nerimerno boljše kot pred koncem avgusta, ko so jih pričeli priključevati

na novo centralo. Takrat so tudi vsi sedanjí naročniki dobili nove številke z začetnima števkama 87 namesto prejšnjih 84. Seveda jih še ni v telefonskem imeniku.

Do sedaj je na novo vključenih že 208 naročnikov, 55 jih je pripravljenih za priključitev, za nadaljnjih 123 pa je napeljava še v izgradnji.

T. J.

RAZŠIRITEV DEPONIJE ODPADKOV BODO PREPREČILI

VRANOVIČI — Kot je na seji skupščine pojasnil delegat KS Griček, v katero spadajo tudi Vranoviči in Zastava, najbližji vasi črnomaljskemu odlagališču odpadkov, prebivalci omenjenih krajev vztrajajo, da razširitev deponije ne bodo dovolili kljub pravnomočnosti gradbene odločbe. Pravijo, da so se odgovorni že leta pogajali z njimi in jim obljubljali, da je odlagališče le začasno. V dolgoročnem planu pa je zapisano, da bo deponija pri Vranovičih, dokler ne bodo zgradili nove. Krajani zatrjujejo, da je na starem odlagališču odpadkov še dovolj prostora za eno leto, do takrat pa bi lahko našli novo lokacijo. Morebitno razširitev deponije v bližini vasi pa bodo, tako obljubljajo, fizično preprečili.

Čistili bodo usnje

Prodaja in usluge v trgovini Metke Gole

NOVO MESTO — Trgovina Induplati in kemična čistilnica Metke Gole v Bučni vasi je umaknjena na rob vasi stran od glavne ceste. Posluje že od januarja letošnjega leta. H Goletovim se zavije nekaj sto metrov naprej od Cestnega podjetja na levi strani. Trgovina in čistilnica sta urejeni v hišici, ki spominja na cukreno iz pravljice o Janku in Metki. Ko so jo delali, ni videla obrtnika, saj je Metkin mož Tone, zaposlen kot direktor v Cestnem podjetju, pravi mojster kar za nekaj poklicev.

«Ko je Iskra na Cikavi pričela odpuščati svoje delavce, sem bila med njimi tudi jaz. Kaj sem hotela, treba si je bilo najti drugo delo in kruh! Ker sem že v tovarni delala v trgovini, sem se odločila, da ostanem kar v tej stroki,» nam je zaupala Metka. Trgovina se je pogodbeno povezala s tovarno Induplati iz Jarš. Zanj prodaja vse vrste šotorskih platen. Ponudbo so še razširili s šivanjem in krpanjem izdelkov iz teh materialov. V tej trgovini je ena od uslug tudi prodaja in šivanje zavese. Poglavlje zase pa je tudi kemična čistilnica, ki se v tem času že pripravlja, da bodo v njej kot pravi na Dolenjskem pričeli čistiti tudi oblačila iz usnja.

J. P.

Metka Gole

KAKO POIMENOVATI ULICE

KOČEVJE — Na drugi seji komisije za poimenovanje ulic, ki jo je vodil njen predsednik Ive Stanič, je prisotne najprej seznanila s predvidenimi lokacijami za gradnje Alenka Masterl, pojasnila o zakonu in pravilniku o poimenovanju ulic pa je podal Oto Devjak. Na tej seji so oblikovali le predlog za poimenovanje ulic na območju Mestnega loga, ki naj bi nosile imena Brezova pot, Brinova pot, Bršljanova pot, Bezgova pot, Borova pot in Bukova pot.

Na podlagi sklepa 1. seje komisije za ugotavljanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti v občini Brežice, ki je bila imenovana na 6. seji izvršnega sveta občine Brežice dne 11. 9. 1990,

pozivamo vse občane občine Brežice in druge občane, da nam posredujejo podatke:

- o eventualnih vojnih in povojnih pobojih, na našem območju (osebni in ostali podatki žrtev, čas in kraj dogodkov),
- o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine,
- vse ostale podatke v zvezi s krivicami in nepravilnostmi v vojnem in povojnem času.

Vljudno prosimo, da vse podatke in informacije o navedenih zadevah posredujete komisiji ali sekretariatu skupščine in IS pisno ali ustno. Komisija zagotavlja vsem, ki bodo posredovali podatke, popolno anonimnost. Komisija nima pristojnosti, niti ne želi in nima namena iskati povzročitelje za nastale krivice in nepravilnosti. Komisija bo zbrane podatke posredovala pristojni republiški komisiji, s čimer bo pripomogla k zapolnitvi praznin, ki sedaj obstajajo v zgodovinskih arhivih.

Hvala!

Komisija za ugotavljanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov v občini Brežice

REKORDNI METRI ASFALTA

ŽUŽEMBERK — Letos so v krajevni skupnosti Žužemberk asfaltirali 4.600 m cest, kar je gotovo rekord. Asfaltno preleto so dobile ceste Gornji Križ — Vrbovo, Srednji Lipovec — Ajdovec, odsek Malem Lipovcu in Sadinja vas — Trebna vas. Tako je Ajdovska planota dosegla lep napredek. Naslednji so za modernizacijo na vrsti pot skozi Gornji Ajdovec, odsek od Boršta do Velikega Lipovca in pot do Šmihel.

VODOVOD DO LAŠČ

ŽUŽEMBERK — Še letos naj bi bilo pokopano 1600 metrov jarka in položeno prav toliko cevi za primarni vod suhokranjskega vodovoda v Malem Lipju, nadaljnjih 1500 m, ki še manjkajo do Lašč, pa bi položili prihodnje leto. Sredstva za vodovod se stekajo sedaj na račun krajevske skupnosti Žužemberk, ki tudi sama išče rešitve.

SEJEM »CVETJE IN SVEČE«

NOVO MESTO — Od ponedeljka, 25. oktobra, do četrta, 1. novembra, bo na Glavnem trgu prvič sejem, namenjen dnevu mrtvih. Na stojnicah bodo biskovalci lahko izbirali vse potrebne predmete okrasitev grobov.

PO ROŽE K TONČKI DERNOVŠČI

NOVO MESTO — Domala vsa Bela krajina zna gospo Tončko Dernovšič. Črnomlji, ki se ukvarja že več kot deset let z vzgajanjem rož. »Poleg veliko dela imam zdaj, ko se bliža november. Ljudje hodijo kupovati mačehe, marjetice, krizanteme in drugo cvetje,« pove prijazna gospa Tončka. Njena ponudba rož je pestra, kar je za marsikoga tudi pomembno. Dernovšičova prodaja rož je cenovno zelo privlačna, kot jih je mogoče kupiti drugje. (1. 11. 1990)

Se vam zdi, da živite varno?

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti.

- 1** Vaša varnost so zavarovani in prihranki pred inflacijo.
- 2** Vsako leto se povečujejo.
- 3** Z vašim partnerjem zagotavljata varnost življenjskim si vzajemno skupnega življenja.
- 4** Ko se vam dobite dodatna miren začetek rodi otrok, sredstva za novega življenja.
- 5** Zagotovili ste šolanje sredstva za otrok.
- 6** Starost vas ne skrbi, da boste uživali varčevalne ker že danes veste, sadove razumne odločitve.
- 7** Tudi, če bo šlo kaj narobe, prebrodili v življenju kdaj boste krizo z manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav, z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

Zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

ZLATA VERIGA

RIBNIK — Malo ven iz Brestanice, ob vodi in v senci dreves, je ta zadeva. Kot pove ime, imajo tam predvsem ribe. Postri, osličje, sardele, girice in lignje. Ker ribe rade plavajo, imajo tudi dobro domače vino. Po naročilu spečejo tudi meso na žaru. In zdaj je sezona domačih jedi. Pečenice, zelje, narezki. Toliko dobrot, da jih je težko naštet. Najbolje je iti tja in zadevo preveriti na licu mesta. Torej: odprto vsak dan od 14. do 22. ure. V nedeljo od 10. ure dalje. Sicer pa delajo za skupine tudi pozno v jutro ali začno že dopoldne. Lahko se že kar napoveste. Tel. 0608/77-195.

GOSTILNA MIRT FANIKA — Armeško pri Brestanici. Tja greš, če bi se rad udeležil tedna domačih kolin in se najedel domačega kruha. Da se tam v resnici lahko najdeš, menda ni treba posebej poudarjati, ker so porcije obilne. Potem pa organizirajo tudi domača kosila, pojedine za izletnike in kakšne druge skupine. Če v hiši v soboto ni ohceti, je pa ples. Torej je naštetih več kot dovolj razlogov za obisk te gostilne. V Armeško, kjer bog roko ven moli, lahko telefonirate: 0608/79-189.

AFRODITA — Bridkost samote odpravlja ženitna posredovalnica iz Kranja. Nasveti za mlade družine. Osamljeni in samski, javite se najprej po telefonu: 064/33-171 (int. 47). V Kranju vas z nasveti čaka socialna delavka Zdenka.

PLESNI STUDIO KRŠKO — Prva sredi v novembru (7. novembra) se prične plesna rekreacija. To bo ples za zabavo, sprostitvev in trening. To bo aerobika za srednjo generacijo na vodlanov način. Stari, prijavi se in prijavi še mene. Tel. 0608/32-795.

KOKTAJL BAR — Amerika na Glavnem trgu v Sevnici: najbolj znan bar za pijače, sladolede in sadne kupe. Vse to zaužiješ ob dobri glasbi in dobrem videu. Odprto je seveda vsak dan, izostankov ne oprostajo prav radi. Sicer pa enkratna priložnost za lepa dekleta: oglašite se na pijačo. Če vam bo bar všeč, če radi ugajate in strežete, lahko dobite zaposlitev. Združite prijeto s koristnim. Prijave sprejema KOKTAJL BAR iz Sevnice. Tel. 0608/81-392.

PANORAMA — Restavracija: domača kuhinja in a la cart ter kosila žosta, spajanje. Izletništvo. Tel.

ZLATARNA — Zlati časi so nepreklicno mimo. Prodajajo po ugodni ceni zlat nakit. Tudi iz srebra za srebrne čase. Popravila in predelave. Gravirajo. Vsak dan v Sevnici na Kvedrovi 20. Odprto od 16. do 19. ure. Četrtek zaprto. Sobota od 8. do 12. ure.

KRŠKO — Te pričaka že na vhodu v meta, malice in pet vrst pic. Hrana a la cart. Poje biftek na vročem kamnu. Sicer pa imajo še milijardi. Sobe s tuši. Sprejemajo naročila za dan od 6. do 22. ure. Ob nedeljah in praznikih MDB 1 (v obrtni coni) v Krškem. Tel.

CVETLIČARNA ORHIDEJA — To je pravi naslov, kadar bi radi obdarili ženo, izjemni izbor cvetja. Pa vam ni treba podariti darila. Primerna za vse okuse, politične nazore in vse. Darilni butik je nasproti tovarne Imperial v Krškem na Erjavčevi cesti 4. Na voljo so vam vsak dan od 9. do 20. ure, ob nedeljah in med prazniki od 8. do 12. ure. Tel. 0608/32-984.

ELEKTROMATERIAL — Najprej trgovina: odprta vsak dan od 7. do 17. ure in v soboto od 7. do 12. ure. Na Glavnem trgu 42 v Sevnici. Če je sila, lahko dobavijo material tudi v nedeljo. Tel. 0608/43-043. Pa ni samo trgovina. Elektroinstalacije na novo in adaptacija starih. Jaki in šibki tok. V industrijskih halah in hišah. Montaža strelododov. In tudi vzdrževanje. Firma Draga Mirta iz Sevnice ima bogate izkušnje na področju elektroinstalacij. Pokličite! Tel. 0608/82-004.

GOSTIŠČE POHLE — Preverjeno: v soboto, 28. oktobra, bodo v gostišču Pohle v Brestanici predstavili AMC posodo. Hkrati bodo pripravili še razstavo kulinaricnih specialitet. Med njimi ne bo manjkalo rajhenburškega in Janezovega zrezka. Da ne bo ostalo samo pri zrezkih, bodo poskrbele kmečke ženske, ki bodo pridajale še svoj venček dobrot. Scena bo ob 17. do 22. ure. Uradno. Potem pa bo sledil še neuradni del za najbolj vztrajne. Sicer pa strežejo vsak dan hrano a la cart. Plus tega imajo še prenočišča. Tel. 0608/79-112.

JUBILEJ — M-Standard Novo mesto praznuje 30-letnico. Najlepa leta za trgovsko podjetje. Jubilej bodo praznovali delovno. S prijetnimi presenečenji za svoje kupce. **OKTOBER-MESEC POPUSTA**: 5 odstotkov popusta za vsakokratni nakup živil in gospodinskih potrebščin v vrednosti nad 500 din in 10 odstotkov popusta za vsakokratni nakup tekstila in konfekcije v vrednosti nad 1.000 din. V vseh prodajalnah. M-Standard drži besedo. Prepričajte se.

MURKO — O tej gostilni na križišču med krško sodnijo, davkarijo, občino in inšpekcijami smo že poročali. Pozabili pa smo zapisati, da imajo na zalogi izvrstne malice in da še vedno strežejo pečen kostanj. Gratis. Poleg tega naj še enkrat povemo, da spet poslujejo v veliki sobi s 40 sedeži za ohceti, birmanska kosila, maurantska srečanja in poslovne olimpijade. Srečko iz tretje generacije gostničarjev Murko vas vabi. Privežite si dušo in okrepite si glas, preden stopite k njegovim sosedom. Tel. 0608/31-251.

SONY — Videoteka Pod obzidjem v Brežicah. Nova. 1500 filmov vseh žanrov. JVC, Kodak, TDK, Konica, Sony, Fuji, Agfa. Kaj naj ti še naštejemo. Pridi. Cena je 30 din za 4 dni. Vsaka četrta kasetna je zastoj. Odprto od 11. do 14.30 in od 16. do 19., v soboto od 10. do 13. ure.

FRUTI MARKET — Ve, kaj je žeja. Vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Darilo že zavito in aranžirano. Francoska vina in poceni madžarski džusi. Po potrebi dostavijo pijačo na dom. **FRUTI**. Ugodne cene na CKŽ 58 v Krškem ali po tel. 0608/31-570.

MINI MARKET — Na Čopovi 3 v Brežicah prodajajo vsa živila, pa čistila in posteljino. Garniture po 290 din, dvojne rjuhe že od 230 din dalje. Vseh vrst čistila in lepotila po najbolj ugodnih cenah, ki jih ne teži previsoka marža. In še posebnost: če v Brežicah v nedeljo dopoldne ne veste, kam po svež kruh, je Mini market pravi naslov. Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, tudi v soboto. Ob nedeljah pa od 7. do 13. ure. Nič ne telefonirate, ampak jih obiščite.

TOYOTA — Že več kot 15 let izkušenj s Toyota. Servis na evropski način. Telefonirate, se zmenite za termin in ob točno določeni uri zapeljete v delavnico. Japonska natančnost v Hrvaškem Zagorju. Japonski certifikat. Tudi popravila, kleparska in ličarska. Novi avtomobili. Vse na enem mestu. Bedekovčina pri Zaboku med Zagrebom in Mariborom. Tel. 049/21-135.

FOTOATELJE — Fotografija in razvijanje filmov. Hitro in poceni. Popravila fotoaparatorov in flešev. Prodaja filmov. Usluge pon. tor. in petek od 10. do 15. ure, sredi od 10. do 17. ure, sobota od 8. do 12. ure. Sevnica, Kvedrova 20, tel. 0608/82-541.

FILMSKI ČETRTEK — Jeklene magnolije. V domu kulture v Novem mestu. Ob 17.30 in 20. Boš videl Sally Fields in Shirley McLaine.

KOZMETIKA — So kozmetični saloni, ampak kozmetični salon Marije Jevnikar je samo eden. Nega obraza in dekoleta. Moderni aparati in postopki za odstranjevanje celulita. Neboleče odstranjevanje dlačic. Ul. Cankarjeve brigade 3, Trebnje. Odprto četrtek in petek od 16. do 22. ure, sobota od 8. do 14. ure. Tel. 068/44-120.

ZORIČ — Posedujejo stroje za razrez in krivljenje pločevine. Do debeline 4 mm. Lahko izdelajo stranice za traktorje ali kamione. Delajo vsak dan od 6. do 15. ure. Ključavničarstvo Zorič, Valvasorjevo nabrežje 8, Krško, tel. 0608/33-759.

DOLENJKA — Športna prodajna na Kidričevem trgu v Novem mestu. Na zalogi krogelni in šiberni naboji za lovske orožje. Znamka Hinterberg. Pravi lovci vedo, za kaj gre. Poleg tega pa še trenirke za otroke in športni copati. Velika izbira blaga za vsa športna obdobja.

FOLKLORA — Deluje, deluje Plesno društvo Videm. Tam plešejo folkloro. Polke in te danse iz starih časov. Še vedno sprejemajo prijave. Oglasi se po tel. 0608/32-795.

ČRKOSLIKARSTVO POVŠE — Za vse napise. Tel. 068/23-506.

CIRILA — Je kemična čistilnica Helene Žabkar na CKŽ 24. Kemično čiščenje z najmodernejšimi stroji. Čistijo vseh vrst usnjenih izdelkov in oblačil ter poročne obleke. Opravijo tudi manjša šiviljska popravila. So nam rekli: pričakujemo vas v upanju, da bomo vsi skupaj zadovoljni. Čistilnica v novem in lično urejenem lokalu nekaj korakov pred občino je odprta vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure ter v soboto od 8. do 12. ure. Tel. 0608/31-724.

BIFE — V bifeju Anice Štirtof v Artičah vedo, da se v petek jedo ribe. Girice v petek in soboto. Potem pa domače vino. In potem? Odprto vsak dan od 7. do 22. ure zvečer. Girice so ribice. Tel. 0608/69-443.

ZLATA VERIGA
Oglase za Zlato verigo sprejema Alpha d.o.o., Trdinova 11 a, Novo mesto, tel. 068/28-121 za Dolenjsko. V ponedeljek in četrtek tudi dopoldne. Predstavnitvo za Posavje tel. 0608/33-837. Popoldne.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, dadika, prababica, sestra in teta

IVANKA LINDIČ

upokojenka iz Metlike

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste bili z nami v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, podarili vence in cvetje in našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu OS Metlika, ZZB, društvu upokojencev, ZK-Stranki demokratične prenovne, osebju zdravstvenega doma Metlika in še posebej dr. Blažu Mlačku. Prav lepa hvala mestni godbi Metlika ter govornikom Albini Tošeski in Ivanu Želetu za tople besede slovesa.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Minilo je deset let, kar te več ni med nami, a te nismo pozabili, v naših srcih še živiš.

SLAVKU ŠTRICLJU

Hvala vsem, ki mu prinašate svečke in cvetje in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi tvoji

Vedro jutro je vzelo vedrega moža v zrelih letih. Polnega življenja ga je poklical Bog.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil naš mož in ati

ALOJZ POGLAVC

V njegovo jesen in zimo ter novo pomlad so ga pospremili svojci, gospod dekan, ZZB Trebnje, Društvo upokojencev, vaščani, Cestno podjetje Novo mesto — enota Trebnje, Krka Zdravilišča Strunjan in cerkveni pevski zbor. Zahvaljujemo se tudi za zdravniško pomoč. Ohranimo ga v srcu!

Žena in otroci

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

TANJE KAPLAN, roj. ILIČ

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, pospremili pokojno na njeni zadnji poti ter darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo g. dr. Steklasovi, zdravnikom in osebju šok sobe internega odd. novomeške bolnišnice, zdravnikom in osebju nevrološkega odd. UKC v Ljubljani za human odnos do pokojne in svojcev, gospodu proštu za opravljen obred, govornikom, pevcem, godbi, sodelavcem iz Pionirja, Revozar in Ljubljanskih mlekar, Gregorjevim sošolkam in sošolcem, gospej razredničarki II. d razreda in drugim profesorjem gimnazije.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre in babice

MARIJE UHAN

iz Dolenjskih Toplic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so od blizu in daleč prišli v tako velikem številu, da se še zadnjič poslovijo od naše mame. Posebna zahvala sosedom za nesebično pomoč ter gospodu župniku in organistu za svečan cerkveni obred.

Žalujoči: sin Ivan, hčerka Mimi in sestra Anica z družinami in ostalo sorodstvo

TRGOVINA

PREČNA - pri letališču

vse vrste gradbenega materiala
električne instalacije
vodovodne napeljave
barve, laki
železnina, orodje
zaščita, čistila

ODPRTO VSAK DAN

od 8.00 do 19.00

sobota: od 8.00 do 14.00

BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM!

METALFLEX d.o.o. Pod vinogradi 8, Straža pri Novem mestu

V SPOMIN

MARJANU MARJETIČU

iz Škocjana

28. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar je utihnil tvoj glas v našem domu. Žalost, bolečina domujeta pri nas. Nihče ne verjame, kako boli, ko tebe, Marjan, od nikoder ni. V tvoji hišici je praznina, v najinih srcih velika bolečina.

Žalujoča: oče Marjan in mama Anica

NAGRADE RAZISKOVALCEM

ČRNOMELJ — Včeraj je odbor za raziskovanje pri tukajšnji občinski skupščini podelil nagrade za raziskovalno dejavnost, in sicer pet prvih, sedem drugih in dve tretji nagradi. Prejelo jih je sedem posameznikov in prav toliko skupin. Vrednost vseh nagrad je znašala 67 tisočakov. Več prihodnjic.

Ak sični glas bi gromu vzel, da razodel bi vsem ljudem, kar sem trpel, sam zase vem, nihče nikjer bi ne verjel.

ZAHVALA

Pod bremenom boleznj je klonilo življenje našega dragega

FRANCA JERMANA

Trstenik 8

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojniku za sv. maše. Iskrena hvala Titovim zavodom Litostroj in njihovi godbi, kolektivom Dana, Novoles. Straža, Novoles. Račje selo, pevcem, obema govornikom, mirnskemu in šentruperskemu župniku za opravljen obred, DU in GD Šentrupert. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala za tako lepo slovo od našega najdražjega.

Žalujoči: žena Pepca, hčerki Jožica in Anica, sin Franci z družinami in ostalo sorodstvo

Slovenija

VLAHOVIČ:ŠKRABEC

RIBNICA — Kaže, da bo španski borec in revolucionar Veljko Vlahovič izgubil v Ribnici trg, ki nosi njegovo ime. Neki občinski delegat je pred kratkim že predlagal na seji skupščine, naj bi Vlahovičev trg preimenovali v Trg Stanislava Škrabca, enega najpomembnejših slovenskih jezikoslovcem, po rodu Ribničana. Ta predlog ima zagovornike pa tudi kritike.

M. G-č

tedenski koledar

Četrtek, 25. oktobra — Darinka Petek, 26. oktobra — Lucijan Sobota, 27. oktobra — Rastko Nedelja, 28. oktobra — Tadej Ponedeljek, 29. oktobra — Ida Torek, 30. oktobra — Doroteja Sreda, 31. oktobra — Kristof Četrtek, 1. novembra — Dan mrtvih

LUNINE MENE
26. oktobra ob 21.26 — prvi kravec

kino

BREŽICE — 26. in 27. 10. (ob 20. uri) ameriški triler Škandal v Hollywoodu 28. (ob 18. in 20. uri) in 29. 10. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Alibi za umor. 30. in 31. 10. (ob 20. uri) ameriška grozljiva komedija Moja soseda je vampir.
ČRNOMELJ — 25. 10. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Gola pištola. 26. 10. (ob 20. uri) ameriški erotični film Najboljša učiteljica. 28. 10. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Tatovi nor-

schejev. 30. 10. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Žene komandosi.
KRMELJ: 27. 10. ameriški avanturistični film Legenda o zlatem biserju.
KRSKO: 25. 10. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Indiana Jones. 26. 10. (ob 22. uri) ameriški erotični film Rožnati seks. 28. 10. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Tango in Cash. 30. 10. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Tatovi porschejevi.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 25. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriška melodrama Jeklene magnolije. 26. in 27. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriška romantična komedija Veliki (Big). 28. 10. (ob 18. in 20. uri) nemška erotična komedija Ljubezenska šola J. Mutzenbacher. Od 29. do 31. 10. (ob 17.30 in 20. uri) ameriški vojni akcijski film Lov na reči oktober.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 26. do 28. 10. (ob 19. uri) ameriški film Rojen 4. julija. 29. 10. (ob 19. uri) ameriški film Legenda.
SEVNICA: 25. in 26. 10. ameriški avanturistični film Legenda o zlatem biserju. 27. in 28. 10. ameriška drama Rdeče sevanje.

kmetijski stroji

TRAKTOR Store 504, 1300 delovnih ur (cena 112.000 din), in molzni stroj »Vortschrit« malo rabljen, prodam. Franc Jožef, Herinja vas 11, Otočec ob Krki. Informacije po ☎ 85-029, od 19. do 20. ure. 3026
TRAKTOR Univerzal (55 KS), 1600 delovnih ur, in Zetor 6245, nov, menjam za manjši traktor Univerzal ali Zetor. Dol. Kamence 27, Novo mesto. 3041
TRAKTORSKO kiper prikolico, nosilnost 4 t, ugodno prodam. Ciril Avguštin, Meniška vas 33, Dolenjske Toplice. 3049
VRTNO KOSILNICO, novo, samohodno, znamke Alko, prodam. ☎ 21-204. 3052
TRAKTOR Univerzal 445 DT, dobro ohranjen, ter etažno peč EMO za centralno, malo rabljeno, prodam. ☎ 73-213. 3053
GUME za prikolico Tehnostroj (750 x 16), s felgami, prodam. ☎ (0608)69-660. 3066
TRAKTOR s koso Steier, 18 KM prodam. ☎ 57-127. 3073
TRAKTOR MF 42 in mlin za žito prodam. ☎ (0608)82-830. 3087
TRACNE GRABLJE SIP 220 ugodno prodam. ☎ (0608)34-954. 3127
TRAKTOR Ferguson 533 delux, s kabino, kompresorjem, koso, 2000 delovnih ur, prodam. Franc Gregorič, Groblje 54, Senjernerje, ☎ 42-431. 3131
TRAKTOR Univerzal 445 DT, prevoženih 1800 ur, s kabino, in žago Stihl 051 elektronic ugodno prodam. Jože Karin, Podklanc 23, 68344 Vinica pri Črnomlju. 3135

motorna vozila

BT 50, letnik 1987, prodam. ☎ 23-755. 3021
JUGO 45, karambolirana desna stran, prodam. ☎ (068)65-651. 3022
ATX, nov, in APN 6, star 3 leta, prodam. ☎ 26-921. 3025
126 P, letnik 1978, za rezervne dele prodam. Marjan Tomažin, Češča vas 10, Novo mesto. 3028
LADO 1200, letnik 1976, bele barve, registrirano do 14. julija 1991, garažirano, prodam za 3000 DEM. ☎ (0608)34-811, Krško. 3039
126 P, letnik 1985, registriran do avgusta 1991, prodam. Zvone Kebe, Cegelnica 49 b, Novo mesto. 3043
VW HROŠČ, letnik 1972, registriran do aprila 1991, po ugodni ceni prodam. Milan Zamida, Rumanja vas 24, Straža, ☎ 86-176. 3047
JUGO 45 L, letnik 1986, 34000 km, zelo dobro ohranjen, prodam. Cena 6000 DEM. ☎ (068)22-097. 3051
126 P, letnik 1984, registriran do marca 1991, in Z 750, letnik 1975, prodam. Vida Kalem, Ljubljanska 21, Novo mesto. 3056
SIMCO chrysler 1307 GLS, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)25-714, od 18. do 20. ure. 3057
FIAT 750, letnik 1986, 43000 km, prodam. Janko, Gor. Sušice 1, Uršna sela, ☎ (068)65-263. 3060
Z 101, letnik 1981, dobro ohranjeno, prodam. Ignac Štimpfelj, Šmarješke Toplice 50, ☎ 73-314. 3064

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, tozdr Dolenjski list, Novo mesto. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozdra), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezok-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran. ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 13 din, naročnina za 4. trimesecje 140 din; za delovne in družbene organizacije 280 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 150 din, na prvi ali zadnji strani 300 din; za razpise, licitacije ipd. 170 din. Mali oglasi do deset besed 120 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks: 24-898. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozdr Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

R 5 Campus, star 10 mesecev, kovinsko mišje sive barve, s temnimi stekli, prodam. ☎ 43-789. 3132
R 4, star dve leti, prodam. ☎ 22-683, popoldne. 3133
JUGO 45, star 18 mesecev, prodam. Franc Žarn, Cerklje ob Krki 8, Cerklje. 3143
Z 101, letnik 1980, prodam. ☎ 27-541, popoldne. 3145
LADO RIVO, letnik 1988, prodam za 9.300 DEM dinarske protivrednosti. ☎ (0608)79-182. 3146
LADO 1300 karavan, karambolirano, prodam. ☎ 76-009, po 18. uri. 3147
GOLF JXD, letnik 1990, vrtni stroj in rezilko Bosch, cirkular, velo za cirkular ter elektromotor (3 KW) prodam. ☎ (068)27-445. 3148
R 4 GTL po delih prodam. ☎ 26-570. 3150

obvestila

POPRAVILO gospodinjskih aparatov in elektroinstalacij. Viktor Subotič, ☎ 28-488. 2585

MONTAŽA SATELITSKIH ANTEN

Kompleti z montažo od 8330 din dalje! Garantirano 11 tujih TV prog. — garancija 1 L. »HOBIEL« — tel. (0608) 70-465

LITERATURA ZA ZASEBNA PODJETJA

Izšli sta brošuri:
1. Osnove finančnega poslovanja
2. Vlaganje listin v carinskem postopku
Namen brošur je razjasniti marsikatero vprašanje, ki se poraja lastniku zasebnega podjetja, ko začne s poslovanjem. Informacije vsak delovnik od 10. do 15. ure po tel. 061/571-125.

FRIZERSKI SALON MAJA CVIBELJ 26 68360 Žužemberk

DELOVNI ČAS:	
ponedeljek	ZAPRTO
torek	8—16
sreda	13—20
četrtak	8—20
petek	8—20
sobota	9—17
nedelja	8—11

Ostale želje in naročila tudi po naročilu na tel. (068) 87-512. SE PRIPOROČAM!

SERVIS ZA ČIŠČENJE

NUDIMO VAM:
GLOBINSKO ČIŠČENJE PREPROG, ITISONOV, TAPISONOV, SEDEŽNIH GARNITUR AVTOMOBILOV IPD. INFORMACIJE NA TEL. (068) 23-828.

GTI d.o.o.
Mirna

Tel.: (068) 47-749

PRODA:
RABA KIPER, letnik 1978
TATRA KIPER, letnik 1983
TAM 170 T 14 K, letnik 1983
Z 128, letnik 1989
GOLF D, letnik 1989, prevož. 20.000 km
R4 GTLJ, letnik 1986
R4 GTLJ, letnik 1988
Motor in ostale rezervne dele za R4, letnik 1981 ter 1988
informacije: tel. št. (068) 47-749

V salonu »Maja« na Adamičevi 57 v Novem mestu

poskrbimo za zdravje in boljše počutje vseh, ki imajo težave s hrbtenico. Pomagali vam bomo z ročno masažo in limfno drenažo. Pokličite nas lahko vsak dan od 16. do 20. ure na tel. (068) 21-224.

POSLEJ TUDI NA DOLENJSKEM

(068) 25-986

SERVIS zamrzovalnikov in hladilnikov na domu. ☎ (061)444-147 od 7.30. do 12. ure. 2981
POPRAVILO malih gospodinjskih aparatov. Brane Primc, Lebanova 12, Novo mesto, ☎ 24-751. 3093

preklICI

ŠTEFKA IN TONE PAVLIČ iz Brusnic prepovedujeta Vidu Struni s Potov Vrha in njegovemu sinu hojo po najinem vinogradu, tudi ponoči in kadar grozdje ni zrelo, sicer ju bova sodno preganjala. 3029
MARIJA KELVIŠAR, Lutsko selo 1, Otočec, prepovedujem sinu Antonu Kelvišarju prodajo vsakršnih mojih premičnin in nepremičnin. 3121

posest

HIŠO, kozolec, hleve, njive, gozd, vse pri Sevnici, prodam. ☎ (041)155-205. 2895
VINOGRAD (17 arov) v Libelju pri Leskovcu prodam. Ivan Vizler, Veliki Podlog 69, Leskovec. 3023
HIŠO, ob glavni cesti, med Brežicami in Krškim, takoj vseljivo, po ugodni ceni prodam. Vse informacije dobite na ☎ (0608)34-983. 3024
NJIVE in travnike oddam v najem. Anton Jakše, Rakovnik 1, Novo mesto. 3027
VINOGRAD na Straški gori z zidnico, prodam. ☎ (068)65-420, Antonija Gorenc, Gradišče 1 a, Dolenjske Toplice. 3030
VIKEND zidnico z vinogradom blizu Straže, z lepim razgledom, ugodno prodam. ☎ 23-562. 3032
NJIVO (300 m²), v Boštanju, ugodno prodam. Janko Možič, Log 105, Boštanj. 3034
NJIVO (40 arov) v bližini Škocjana in 16 okenskih zastekljenih kril prodam. ☎ (061)219-733, vsak dan, razen sobote in nedelje, od 15. do 18. ure. 3040
NA DOLENJSKEM, Brezovica pri Črmošnjicah, prodamo zaidljivo parcelo in travnik v skupni izmeri 1172 m² za 45.000 din. ☎ (061)314-463. 3061
MLAD VINOGRAD na Vinjem Vrhu, sončna lega, lep dostop na parcelo, prodam. ☎ 76-328. 3065
HIŠO v centru Metlike ugodno prodam. ☎ (047)71-849, od 15. do 21. ure. 3074
VIKEND parcelo, na lepi sončni legi (Raka), poceni prodam. ☎ (068)41-089. 3079

PARCELO, 2 ha, na Brezovi Rebri, prodam. ☎ 84-732. 3084
VIKEND HIŠO, z 32 ari zemlje (vinograd, sadovnjak), prodam. Lokacija Veliki Kamen pri Koprivnici. ☎ (0608) 79-520, zvečer. 3120
PRODAM lep, manjši vinograd pri trgovini Uršna sela. Bukovec, ☎ (061) 317-898. 3134
V PRESLADOLU pri Brestanici je naprodaj kmetija, v izmeri 6 ha, s starejšo hišo. Možnost obnovitve ali nadomestne gradnje. Informacije dobite pri centru za socialno delo Krško, ☎ (0608) 32-325. 3137

prodam

EMOCENTRAL 23 N, novo peč za etažno centralno ogrevanje, ugodno prodam. ☎ 44-944 od 17. ure dalje. 3031
OVCO, brejo, in več jagnjet za zakol ter sod (600 l) prodam. ☎ 20-404. 3035

Imela sva sanje lepe in svele kot sončen dan... Sesute v prah so samo še boleč spomin. **ZAHVALA**
Mnogo mnogo prezgodaj nas je v 27. letu starosti po težki, neozdravljivi bolezni zapustila naša ljuba žena, mamica, hčerka in sestra

KRAVO, za zakol, prodam. Somrak, Goriška vas 7, Mirna Peč. 3042
SPALNICO, dnevno sobo in opremo za manjšo jedilnico prodam. ☎ (068)73-163, v soboto, 27. oktobra. 3044
AKVARIŠTI Prodajamo tropske ribice. Dobite tudi želve. Stane Semenič, Ravgoska 14, ☎ 20-361. 3045
PRODAM odlično ohranjeno kolo BMX (srednja velikost) in Rogovo malo specialko na 5 prestrav. Primerno za otroke do 14 let. Informacije na ☎ (068)24-832, po 15. uri. 3046
KRATKODLAKO ISTRJANKO, staro 5 let, in mladiče, stare 6 mesecev, prodam. ☎ 55-389. 3050
ETAŽNO PEČ za centralno kurjavo Emo 23 prodam. Černe, Ločna 43, Novo mesto. 3054
HARMONIKO frajtonarico, dve lovski obleki — novi in dve kravi prodam. Alojz Poglavec, Gajska ulica 6, Straža. 3058
DVE KOZI, samici, in mlin za koruzo prodam. ☎ 73-248. 3058
OTROŠKO POSTELJICO, z jogijem, prodam. ☎ 27-559, popoldne. 3078
PRODAM sivalni stroj Danica v omari, zamrzovalno omaro in glasbeni center »BENYTON« ☎ 24-426. 3062
ŠTEDILNIK kueperbusch, malo rabljen, na trda goriva in s pečico, ugodno prodam. ☎ 45-351. 3078
NEMŠKE OVČARJE brez rodovnika, stare 6 tednov, prodam. ☎ (0608)70-024. 3080
ŠKOTSKE OVČARJE lesije, mladiče, prodam. Skinder, Gmajna 43, Raka. 3086

razno

PROSTOR za tiho in mirno obrt. dam. ☎ 25-195. 3062
KUPIM ali vzamem v najem prostor v Novem mestu v izmeri cca 30 m². nudbe pod šifro: »1. DECEMBER« ☎ 21-417. 3063
UGODNO oddam posel, prime kot dopolnilna dejavnost za kmete. polkmete. ☎ 51-227, popoldne. 3064
V CENTRU Novega mesta vzamem najem prostor za trgovino, velikosti 10 x 30 m². ☎ 27-920. 3065

službo dobi

CAMCORDER FISHER FVC—P720, nov, prodam za 1600 DEM. ☎ 21-912. 3094
PRODAM ohranjeno staro pohištvo (kompletno spalnico, okroglo mizico s 4 stoli, kavč, hladilnik z zamrzovalnikom, električni štedilnik, pralni stroj in peč na drva). Informacije 29. in 30. oktobra v stanovanju Jožeta Tomca, CBE 32, I. nadstropje, Metlika. 3102
PLETILNI STROJ Singer, memomatik, prodam za 2.500 DEM in pletilni stroj Standard prodam za 700 DEM. ☎ (068)25-801. 3107
MIZARJI, POZOR! Prodajam dvovrentenski rezkar za izdelavo oblog in ladijskega poda. Priključni se na vsako debelino. ☎ 22-706. 3114
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 3 KW, malo rabljeno, po polovični ceni prodam. Martin Mohar, Krka 38, Novo mesto, ☎ 27-802. 3115
ZAMRZOVALNO skrinjo (300 l), staro dve leti in pol, prodam za 3.500 din. ☎ 21-323. 3116
MLADO KRAVO, brejo, prodam. Viktor Kužnik, Podlisc 7, Dobrnica. 3117

stanovanja

NEMŠKEGA PTIČARJA z odličnim poreklom, starega 9 mesecev, zaradi seltive prodam. ☎ (068) 22-347. 3118
SKRINJO (210 l) prodam. Dana Kovač, Šegova 58, Novo mesto. 3129
PRODAM kompletni avtogeni varilni aparat. ☎ 22-820. 3122
UGODNO prodam maestral 18 SD in tomos 4. ☎ 86-111. 3125
CISTERNO za kurilno olje in jugo 45 A, letnik 1987, prodam. ☎ 43-509. 3126

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega **IZIDORJA LIKARJA**

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrazili sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojnega tako številno spremlili na njegovi zadnji poti, ter vsem sodelavcem, sosedom, lovčeni in upokojencem.

Vsi njegovi

Kako naj brez tebe sam z njimi živim? Hčerkica mala mi jih bo izpolnjevala. **ZAHVALA**

IRENA KOMAROV
iz Bednja

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom Bednja in Pribincev, sodelavcem, sošolcem zdravstvene šole in vsem, ki ste pokojno poznali in jo imeli radi, nam v teh najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pisno ali ustno izrazili besede tolažbe, jo pospremlili v tako velikem številu na njeni prerani zadnji poti in ji poslednji dom zasuli s cvetjem. Iskrena hvala zdravnikom in vsemu zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto, Kliničnemu centru — oddelku za vročinska stanja za vse napore, da bi ji ohranili mlado življenje, in Zdravstvenemu domu Črnomelj. Hvala sodelavcem Doma starejših občanov za pomoč pri organizaciji pogreba, Gozdnemu gospodarstvu Črnomelj in sošolcem iz zdravstvene šole Novo mesto, sosedji Nataši in sodelavcu Bojanu za besede slovesa, s katerimi sta orisala kratko plemenito življenjsko pot pokojne pred njenim ljubim domom in ob odprtjem grobu. Zahvaljujemo se pevkam in godbi za zapete in odigrane žalostinke, molitveni skupini za duhovno tolažbo in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Za vse še enkrat vsem iskrena hvala!

V globoki žalosti: mož Boris s hčerkico Matejo, obe mami in ateta, sestri Karlinca, Jožica in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustil dragi mož, brat, stric in svak

JOŽE ZIHERL

iz Mokronoga

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, ki ste mi ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnega spremili na zadnji poti. Posebna zahvala pevskega zboru iz Mokronoga in govorniku Milanu Uhanu za poslovilne besede, Društvu upokojencev, osebju ZD Mokronog in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Pepca in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 79. letu nas je nenadoma zapustil

ALOJZIJ KNAFELC

iz Cegelnice 35

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za darovano cvetje ter izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku Jožetu Matetu za lepo opravljen obred, kolektivno PTT Novo mesto, posebno tov. Kukcu za besede slovesa, ter sosedom in vaščanom, ki so nam kakorkoli pomagali.

Žalujoci: njegovi

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga

MARIJA POLENŠEK

iz Gornjih Laknic pri Mokronogu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti, zdravnikom in medicinskemu osebju nevrološkega oddelka v Ljubljani, govorniku iz Iskre Stegnetu za poslovilne besede, g. župniku za opravljen obred in vsem, ki so nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali.

Žalujoci: mož Franci, bratje, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi oče in stari oče

FRANC TOPOLOVEC

s Sel pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem, sosedom Hostovim, Gorenčevim in Simončičevim za pomoč in cvetje, Iskri Hipot, »Dolenjki« in sodelavcem Marketa za podarjene vence ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: hčerke Jožica, Anica in Marija z družinami

Nisi se izgubil kot zven v tihoto, med sence pozabe... (T. Pavček)

ZAHVALA

V 46. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi

JOŽE ZUPAN

iz Ljubljane

Ob boleči in mnogo prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo prijateljem, znancem, sovaščanom in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebej se zahvaljujemo gasilskemu društvu Volčje njive in lovski družini Mirna za ganljivo slovo.

Hčerka Mojca, Mateja, Petra in vsi njegovi

Trpljenje si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

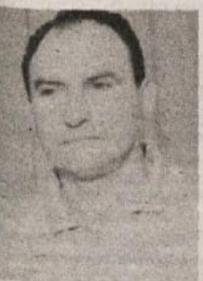
ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, deda, pradedca, brata in strica

ANTONA MAVSARJA st.

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom ter vsem, ki ste z nami sočustvovali, podarili pokojnemu toliko cvetja in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala patronažni sestri iz Krškega za pomoč in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

VINKA WEISSA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljen obred, NK Bela krajina, Rudniku rjavega premoga Kanižari- ca, Gasilskemu društvu Črnomelj, Kegljaškemu klubu Rudar Črnomelj, bratom Poljakom, govorniku Čirču za opis pokojnikove življenjske poti ter sosedom za nesebično pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra, teta in tašča

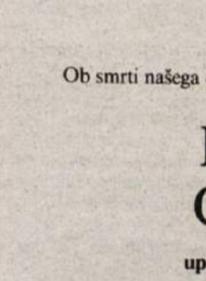
FRANČIŠKA VRHOVŠEK

rojena Zorič

iz Kočevja, Rudnik 2

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje ter naši mami darovali vence in cvetje in jo pospremili na poti k večnemu počitku. Posebej se zahvaljujemo sosedom, ki so ji bili v veliko pomoč v zadnjih dneh življenja, godbenikom, pevcem in župniku za lepo opravljene obrede.

Žalujoci: sinovi Janez, Franc in Rudi z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, dedka, brata in strica

FRANCA GUŠTINA

upokojenca iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, mu darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za nego in zdravljenje v času bolezni, gospodu župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem Dolenjskega okteta za zapete žalostinke in pogrebem iz rojstne vasi za zadnje spremstvo.

Vsi njegovi

V mojem srcu je materina podoba — lepota in blagost, kakor je nikoli in nikjer nisem videl in ki jo bodo ugledale šele moje umirajoče oči.

ZAHVALA

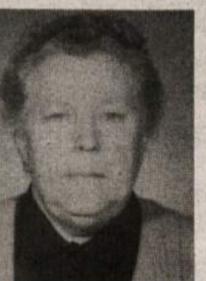
V 76. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama in babica

ROZALIJA ULE

iz Lazov 1 pri Kužlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pisno ali ustno izrazili sožalje, pokojni pa darovali cvetje in sveče ter jo 8. oktobra pospremili na njeni poti k večnemu počitku. Zahvaljujemo se tudi g. župniku, nonetkam, sodelavcem DO Zdravstveni dom, Snežnik in RTV Ljubljana. Vsem še enkrat prirčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, draga mamica, bilo je tvoje življenje. Bolečine si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube žene, mamiče, stare mame, sestre, tete in tašče

ANICE PACEK

roj. Urbanč

iz Pristave 14 pri Leskovcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in podjetju Videm za nesebično pomoč, izraze sožalja, darovane vence, cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Ivu Nemet- hu za skrbno zdravniško pomoč na domu, pevcem za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, praded, brat in stric

PETER ADAM

iz Dragatuša 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter pokojnega tako številno spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Veseličevim, Kum- povim in Bahorjevim iz Breznika za nesebično pomoč, prijateljem Ev- genu Cestniku za ganljive besede pred domačo hišo, Poldetu Bečaju za lep govor pri odprtem grobu ter pevcem iz Dragatuša za ganljivo zapete pesmi. Hvala dr. Macanu, dr. Boriču in dr. Špecovi iz Črnomlja za po- moč in lajšanje v bolezni. Iskrena hvala tudi gasilcem za organizacijo pogreba in gospodu prodekanu za lepo opravljen obred. Še enkrat hva- la vsem in dobrim sosedom Barki in Štefki.

Žalujoci: vsi njegovi

Ne boš več v zvezdnatih nočeh bedel, ne boš več sanjal in ne boš več pel, ne boš nemiren čakal več pomladi, kdaj breskve vzcvetejo in tri nasadi. (A. Gradnik)

ZAHVALA

V petek, 19. oktobra, smo se poslovili od našega dragega

ALOJZA AVBARJA

iz Bršljina 14

Iz srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, številnim prijateljem, sosedom in znancem, ki so z nami sočustvo- vali, darovali pokojnemu cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti, OŠ Otočec, DO Labod Novo mesto, ŽTP Novo mesto, Krki-Izolacijam, ZZB Novo mesto, KS Bršljin, govornikom, DU Novo mesto, pevcem iz Šmihela in Ivanu Berusu za zadnjo melodijo.

Njegovi: žena Vida, otroci Vida, Lojze, Miloš z družinami in Brane

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega tate

JURIJA MIHELIČA

Mentanovega Jure iz Drenovca 21 pri Vinici

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali in sočustvovali z nami. Posebna zahvala urološkemu oddelku dr. Janeza Kramarja v Splešni bolnišnici Novo mesto, ambulantom Vinica in Črnomelj, dr. Ljiljani Špec in dr. Alenki Strmec ter voznikom rešilnih avtomobilov za lajšanje bolečin v najtežjih trenutkih. Hvala LD Vinica in ZB Vinica za organizacijo pogreba, govornikom tov. Tonetu Fabjanu in tov. Florjanu Jaketi- ču, Lovskemu pevskega zboru Bela krajina ter LD Adlešiči, RD Črnomelj in Društvu upokojencev Črno- melj. Zahvaljujemo se DO Begrad Črnomelj, PTT Novo mesto in enoti Črnomelj, sosedom in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, še posebej družini Pezdirc, in vsem, ki ste namesto cvetja darovali finančna sredstva urološkemu oddelku novomeške bolnišnice.

Žalujoci: žena, sin Jure z družino, hčerke Katica, Anica, Slavi, Sonja in Mici z družinami ter brat in sestri

Borut Likar

Borut Likar je danes najmlajši načelnik uprave za notranje zadeve v Sloveniji. Po stažu in po letih. V življenju, polnem izzivov, je sprejel še enega. Nemara je bila to najtežja odločitev, zanj je moral v omaro obesiti uniformo, v kateri je preživel polni dve desetletji. Vse do prejšnjega tedna mu je bilo vsakodnevno jutranje oblačenje rutina, uniforma navsezadnje kaj drugega ni zahtevala, danes mora gledati, ali se srajca poda obleki in kravata srajci. Najsi sta si deli načelnika inšpektorata milice, kar je bil doslej, in načelnika UNZ se tako blizu, je med njima ogromno različnosti. Nekaj jih je Borut ob prehodu z enega na drugo delovno mesto že občutil.

Prav njegovo delo in življenje je bilo pred petimi leti predstavljeno tistim, ki po končani osemletki niso vedeli, kam. Zanimivo bi bilo vedeti, kolikim mladim Dolenjcem je Likarjeva policijska pot z vsem, kar sodi zraven, pomagala k odločitvi, da so se vpisali v taccensko kadetsko šolo. Borut sam pred dvajsetimi leti takšnega snubljenja ni potreboval, zgled je našel pri očetu. Kar samo po sebi razumljivo je bilo, da se je iz šentjernejske osnovne šole odpravil v Tacen in tam končal kadetsko šolo.

«Dejstvo, da sem šolanje končal z odliko, mi je pomagalo pri izbiri. S tem sem namreč izpolnil pogoj za študij na vojaški akademiji v Beogradu.» Za štiri leta je modro

uniformo zamenjal za vojaško. Sam pravi, da je v teh letih ogromno pridobil. Toda mudilo se mu je domov, zgolj temu danes pripisuje, da je vseh 45 izpitov opravil v pravem roku, akademijo pa končal s poprečno oceno 9. Leta 1977 se je vrnil v milico, kot inštruktor za usposabljanje starešin je vodil pokazne vaje in uril posebne enote. V tistem času je Borut vrjel vsaj 300 ročnih bomb, izstrelil 150 tromblonskih min. Toda prave zrelosti izpite je opravil kasneje kot komandir čete za posebne naloge v zaščitni enoti milice. «Prvič sem ob lovu na dva do zob oborožena vojaka na Notranjskem občutil, kako je, ko ti okoli ušes letijo prave kroglice. Takšnih prvič pa je bilo veliko. Navsezadnje sem bil leta 1981 tudi v prvi skupini uslužbencev milice, ki je odšla na Kosovo. Danes lahko vidim, kakšen je prepad med tistim, kar so nam v glave vcepili takrat, in tistim, kar je pokazala prihodnost.»

Družina je Boruta pred šestimi leti pripeljala nazaj na Dolenjsko. Nemirno življenje komandosa je zamenjal za družinsko, dopoldne je delal na inšpektoratu milice novomeške UNZ, popoldne je prišel za lopato, kadar je bilo kaj več časa, pa tudi za lovsko puško ali teniški lopar. Hiša v Siraži je danes nared, selitev bo zanj, za ženo in otroka velik dogodek. Toda vsa ta leta ni zdržal v pisarniški službi inšpektorja, po nove izkušnje je odšel na komandirsko mesto novomeške postaje milice, zadnje leto pa je vodil inšpektorat milice UNZ.

Doslej je bil kos vsakemu izzivu. Zadnji je največji. Tudi ali predvsem zato, ker je postal soavtor v pisanju nekakega novega poglavja dela in ravnanja slovenske policije. Da nanovo smodnika ne bodo izumili, je jasno, po Likarjevem bistu strokovnost in zakonitost dela dobila več veljave, nova pa naj bi bila tudi obleka. Takšna, kot jo nosijo policije po razviti Evropi. Biti med krojači nove organiziranosti, to res ni majhna in neodgovorna stvar. B. BUDJA

Žival za dandanašnji, nemirni čas

Z razstave pasemskih mačk v Novem mestu

NOVO MESTO — Kar precej ljudi si je minulo deževno soboto vzelo čas in si ogledalo razstavo pasemskih mačk v prostorih osnovne šole Grm, ki so jo pripravili člani Felinološkega društva iz Ljubljane. V kletkah, ki so spominjale na razkošne spalnice, ograjene z raznobarnimi svetilkajočim se blagom, so predle bele, modre, rdeče, črne in pisane dragocene dolgodlake gmote. Pri marsikateri nisi ločili glavo od repa.

Mojca Godek, predsednica vzrejne komisije pri ljubljanskem društvu, je ena tistih, ki je vzgojila največ mačk šampionov. V njenem stanovanju jih je ta čas šest, menda jih ima le pesnica Svetlana Makarovič več. «Mačka ni takšna domača žival, da se prijateljstvo med njo in človekom konča pred hišnim pragom, temveč je lahko vse svoje življenje v stanovanju. Njena higiena je na višku. Treba jo je le krateči, hrana se kupi v konzervah in briketih, dvakrat letno pa jo je potrebno peljati na cepljenje. Mačke se še posebej priporočajo živčnim osebam, saj s svojim gibanjem na človeka delujejo pomirjajoče. Rade se učijo, vendar so si zelo različne po sprejemanju učne snovi. Ko se na človeka navežejo, ne morejo brez njega.» Je na kratko o mačkah povedala Mojca. Samo v ljubljanskem društvu je več kot 200 ljubiteljev mačk, v vsej Sloveniji pa je v rodovno knjigo zapisanih več kot 1000 mačk. Člani društva (v Sloveniji jih je šest) imajo eno glavnih nalog, da svoje ljubljence pripravljajo na lepota tekmovanja. Da mačka dobi mednarodno licenco, je potrebno, da se dobro odreže na številnih razstavah na domačih tleh.

J. P.

PIONIR

OBVESTILO O ZAPORI CESTE

GIP PIONIR NOVO MESTO OBVEŠČA VSE UDELEŽENCE V PROMETU, DA BO V DNEH OD 26. DO 28. 10. 1990 IN OD 3. 11. DO 5. 11. 1990 MOTEN PROMET ZARADI DELNE ZAPORE CESTE NOVO MESTO — MAČKOVEC PRI TOVARNI ZDRAVIL KRKA V LOČNI. VOZNIKI NAJ OPOŠTEVAJO PROMETNO SIGNALIZACIJO!

Družinsko srečo so skalile skrb

Ostaja družbena skrb za otroke le na ustih politike? — Obisk Demosa

SEČJE SELO PRI VINICI — Hudakova družina s Sečjega sela se je v začetku letošnjega aprila povečala kar za tri družinske člane. Petletna Mirjam je dobila sestrico Simonu ter bratca Janeza in Jurčka. Slednji je po treh mesecih žal umrl, dvojčka, ki lepo odrasčata, pa sta k hiši poleg velikega veselja prinesla tudi obilo zaskrbljenosti, ki kljuje zlasti v mami Danici in očetu Jurcu.

Danica je sicer za dvojčka dobila 15 mesecev porodniškega dopusta, vendar jo kar stisne pri srcu, ko se spomni, kaj bo v sredini prihodnjega leta, ko bo morala zopet v službo. Zaposlena je namreč na pošti v 20 kilometrov oddaljenem Črnomlju, kjer ima delovni čas en dan dopoldne, drugi dan popoldne. Jurca pa kot vzdrževalec v semiški Iskri dela izmenično en teden v dopoldanski, drugi teden v popoldanski izmeni.

«Skrbi me, kako bo z varstvom otrok v popoldanskem času. Na Mirjam bodo že popazili sosedje, saj je samostojna, kaj pa bo z dvema neboljenima malčkom? Da bi pustila službo, niti pomisliti ne smem, saj z eno plačo pet ljudi ne bi moglo preživeti,« potarna Danica. Tudi od kmetije Hudakov, ne bi mogli živeti, saj krmijo le dva prašiča zase ter zaradi mleka za otroke še kozo. Pa saj se kmetovanja na tistih kraških, s kamenjem

posejanih tleh niti ne morejo iti. «Doslej smo si morali pomagati in izključno sami znati. Še ko je bil Jurč živ, sem povprašal na sociali, če kakšne možnosti, da bi nama kdo vsaj začetku priskočil na pomoč, saj živ sama in v bližini nimava nobene stamame. Pa so rekli, da nimava kaj ravnati na pomoč. Dobil sem le dva meseca dopusta, ko se je Danica vrnila iz rodnišnice. Sicer pa sva si morali pomagati, kakor sva vedela in znali. Doslej sva to še zmoгла, bojim pa kako bo, ko bo Danica morala v službo,« potarna Jurica. Danica pa še pravi, da so politiki polna usta skrbi otroke, matere, za to, kako bi morale ti slovenske družine večje, ko pa bi ravnal kdo zares izkazati vsaj moralno moč, vsi pozabijo na svoje slad besede.

Težave, ki se obetajo pri Hudakovih so že vzeli v premislek predstavniki normalnih strank, združenih v Demos. Justina Pavličič iz Slovenske demokratske zveze, Janko Bukovec iz Slovenske kmečke zveze ter Vlado Starešini Slovenskih krščanskih demokratov, so pretekli teden obiskali Hudakovim v imenu strank za začetek ponudeno denarno pomoč. Prav pa bi bilo, da teh strank ne bi bili edini, ki bi razmišljali o pomoči. Ne gre toliko za materialno pomoč kot za to, da bi dve neboljenčkoma olajšali življenje v še nekaj mesecih po tem, ko bi njihova mama že morala v službo.

M. BEZEK-JAK

HUDAKOVI IN PREDSTAVNIKI DEMOSA — Predstavniki treh črnomajskih strank, združenih v Demosu (na fotografiji stojijo), so se zamislili ob težavah, ki jih ima mlada Hudakova družina. Upajmo, da bo tudi katera od ustreznih služb ukrepala čim bolj življenjsko. (Foto: M. B.-J.)

ROCK KONCERT

NOVO MESTO — V petek, 26. oktobra, bo v večnamenski dvorani Kmetijske šole Grm na Bajnofu rock koncert, na terem bodo nastopili: Polska malca iz Škega, ki bo imela promocijo svoje plošče, Indust bag iz Metlike in Free Vstopnina 30 din. Vabljeni!

Peš skozi Kočevsko Reko

Planinci že označujejo novo planinsko pot

KOČEVJE — 18. oktobra je bil v Kočevju razgovor o uporabi donedavnega zaprtega območja Kočevske Reke za potrebe planinstva. Udeležil se ga je tudi predsednik Planinske zveze Slovenije Andrej Drvar, ki je o delu in načrtih

PZ Slovenije na tem območju povedal: Planinska zveza Slovenije bo v dveh do treh tednih dokončala označevanje planinske peš poti od Kočevja preko Kočevske Reke do Kolpe pri Bosjivi Loki. Prihodnje leto se bo označevanje nadaljevalo po grebenih nad Kolpo in Čabranko v Dragarsko dolino, na Gorenjski Snežnik, v Jelenov Žleb in do Glažute. Tako bo dokončana planinska pešpot od Ljubljane do Kolpe.

PZ Slovenije bo poskrbela razen za ureditev planinskih poti še za izdajo kart, upravljanje planinskih postojank, izdajo vodnikov itd. Jeseni in spomladi bo organizirala usposabljanje mladinskih in planinskih vodnikov. Poleti prihodnje leto bo pripravila ob Kolpi več planinskih taborov, združenih s planinjenjem, kajakaštvom, gorskim kolezarjenjem itd. PZ Slovenije pri vsem tem pričakuje pomoč kočevske občine.

Domačini so opozorili na več zanimivosti na tem območju, ki so bile včasih poznane in obiskane, potem pa zaradi zaprtega območja nedostopne. Bo načrtovani planinski poti sta med drugim dva pragozda, Krempa (kjer rastejo narcise), kraške jame s kapniki, Ledena jama, razvaline gradu Frdrihštajn, stare cerkve itd.

J. P.

BROOKLYN — Skupina Brooklyn (na fotografiji) se bo predstavila 27. oktobra v živo v Črnomlju v diskoteki Grad. Ta ljubljanska pop-rock skupina se po krajši odsotnosti spet vrača in že osvaja radijske poslušalce s »Heleno«. To je priredba znane skladbe Proud Mary, ki jo je napisal nedavno umrl Tom Fogerty iz skupine C. R. Drugače pa fantje in dekleta igrajo poleg lastnih skladb tudi tuje hite.

DRUGI NA CERKVENJAŠKI REVILJI — Minulo nedeljo, 21. oktobra, je bilo v Cerkvenjaku pri Mariboru že 5. tradicionalno srečanje narodnozabavnih ansamblov Slovenije. Dolenjsko je zastopal novomeški ansambel Spomin, ki je v močni konkurenci osvojil drugo nagrado strokovne žirije, za zmagovalcem Mariborskim kvintetom.

Halo, tukaj bralec »Dolenjca«

Vprašani za Lojzeta Peterleta — Kurjač dela škodo? — Miličnik, čistilec ogledala? — Kristanova ulica nima luči! — Kako preživeti z 2.000 dinarji?

NOVO MESTO — Prejšnji četrtek je bil naš dežurni telefon povsem zaseden ne le tisto uro, določeno za dežurne, zvonil je nepretrgoma tudi prej in potem.

Lojze s Trebelnega preko Dolenjskega lista javno sprašuje premiera Peterleta, kdaj se bodo končali shodi sprave, saj je zdaj tega toliko kot včasih proslav. Sprašuje ga tudi, kdaj bo nehal hodit dvorit Avstrijem. Kaj bomo res še na preji hlapci, se sprašuje.

Bralec iz Sevnice je sporočil, da v sevnški Ulici heroja Maroka pred št. 20 že dva meseca leži na tleh prometni znak, ki naj bi opozarjal, da je tam vrt, otroci na cesti itd. Najprej je ležal na pločniku, da so si skoraj polomili noge, potem ga je nekdo umaknil malo na stran. Pravi, da je že čas, da bi ga postavili. Čudno je, da ga komunalci ne vidijo, svoj sedež imajo le 50 metrov stran.

Telefon je zazvonil tudi zaradi luči v Kristanovi ulici. Bračka je bila jezna nad izjavami Elektra v prejšnji številki, češ da so luči pobite. Zvedeli smo, da luči sploh ni, da se Elektro kljub prošnjam ne zmeni zanje. Luč je le pred nekaj »pomembnimi« hišami.

Iz Nadmlinov so se pritožili nad tamkajšnjim kurjačem, da dan in noč na 15 minut vklaplja in izklaplja črpalko, zaradi česar gre veliko elektrike, močno ropota, hitreje se kvarijo gorilci. Ko so jih prišli iz Celja popraviti, kurja-

ča ni bilo na delovnem mestu, prišli so še enkrat, vsi stanovalci pa so morali potem plačati te stroške. In ko kuri, ne kuri tako, da bi bilo v stanovanjih dovolj toplo. Stanovalce tudi zanima, zakaj je ogrevalec cisterne pri 26 stopinjah Celzija. Kritike letijo tudi na kurilni odbor, češ da je za takšno dogajanje še najbolj kriv.

Z Albinom Urekarjem je imela dežurna novinarka daljši pogovor o novinarstvu, saj se je pritožil, da je Dolenjski list komunistično trobil. Kdor vidi tako, ima po njenem mnenju kaj čudna očala. Že dolgo se trudimo za pošteno, objektivno, za nikogar navijaško novinarstvo, ohranjamo kritično distanco do trenutne oblasti in politike. Gospod Urekar je prepričan, da sedanja oblast potrebuje podporo, ki ji je (ne samo DL) ne nudimo.

Naša bralka iz Bele krajine je predlagala novinarski obisk v semiški Iskri. Pri njenem direktorju (oz. pri enem od poldrugega dučata šefov) naj bi se pozanimali, kako se da ves mesec preživeti z 2.000 dinarji plače. Če daje takšne plače, direktor gotovo premore kakšen tovrsten recept.

Iskra ne da mirno spat tudi nekaterim Žužemberčanom. Eden od njih nas je poklical s predlogom, naj si pridemo ob sedmih jutraj pogledat, kako prodajajo Kekove delnice. Potožil je tudi nad oblastnostjo direktorja, ki da se ga vsi bojijo zaradi njegovih postopkov z delavci, in se obregnil ob najnovejšo uredbo v podjetju, da morajo tisti, ki delajo, zapisovati, kaj počno, »zabušan-tom« različnih rangov pa tega ni treba.

Iz Žužemberka je prišel še en klic, in sicer v zvezi z že v prejšnji številki omenjenimi telefoni dvojčki. Naš bralec ne verjame zagotovilo Podjetja za pit-promet, da ne služijo z dvojčki. Prepričan je, da se z njimi lepo okoriščajo, saj so naročniki podpisali pogodbe za glavni priključek.

Marija Dragoš iz Tuševga Dola pri Črnomlju nam je po telefonu sporočila svoje vodne tegobe, zaradi katerih ji je naša novinarka Mirjam Bezek-Jakšič že obiskala. Odkar so namreč pred tremi leti »njihovo« vodo napeljali v Semič, pipa pri Dragoševih in še pri njihovih treh najbližjih sosedih (hiše so nekoliko višje nad ostalimi v vasi) pokaže nekaj vode le največ enkrat na teden. Prej 13 let ni bilo problema, zdaj pa vodovod proti Semiču, ki ima cevi večjega premera, pobere vso vodo. Vse njihove črnsedejanje sitarjenje na Komunalni v Čr-

nomlju ni dalo rezultatov, nazadnje so jim rekli, da lahko dobijo cisterno. Kam naj bi jo postavili, jim seveda niso znali svetovati. Dragoševa vpraša, da se bodo vendar zganili in jim uredili normalno preskrbo z vodo. Po treh letih bi bil to res že čas!

Brusničan se je hudoval nad novomeškimi miličniki, ki naj bi urejali promet v kandidskem križišču. »Ali naj ga urejajo v križišču, ali pa naj gredo stran, stanje na pločniku nič ne koristi,« je rekel Francej in dodal, da bi miličnik, če že stoji ob strani, lahko vsaj ogledalo očistil in tako še najbolj pomagal k varnejšemu prometu.

Bralec Š. iz Malega Lipja v Suhi krajini se je pohudoval nad tamkajšnjo kmetijsko zadrugo, da je kriva, da cevi vodovoda, po katerih sicer tudi še ne priteka voda do vseh bodočih uporabnikov, čeprav je v gradnji že nekaj let, še vedno niso zasute. Zato kmetje ne morejo obdelovati njiv, v zadrugi pa jim na pritožbe pravijo, da tako niso dosti vredne, njive namreč.

V. R. iz Ornuške vasi pri Trebelnem je spraševal, če je mogoče, da geometer in sodnik naredita parcelno razmejitev brez prisotnosti in strinjanja prizadetega. Trdi, da se je njemu zgodilo prav to. Sodnijski sklep je bil, da bodo naredili razmejitev gozda po mapni meji, na terenu pa so to počeli glede na uživanje in v. R. je jezen zapustil prizorišče, na katerem je bilo delo opravljeno do konca brez njega. Svetovati mu pač nismo mogli drugega kot pritožbo, najbolje z odvetniško pomočjo.

Z. L.-D.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

TOVARIŠ MAČEK NI SPAL PRI NAS

— Da, Repičevina je bila med narodnoosvobodilno borbo zibelka partizanov.
— Bila je, ja. Takoj po vojni pa so partizani odšli delat v Nemčijo, zibelko pa so pustili v Repičevini.
— Borci so imenovali Repičevino »dežela zlatih src«.
— Saj so jo lahko: tu so dobili hrano in pijačo pa še morda kakšno deklico za v posteljo.
— Pikro govoriš, še lani pa si se hvalil, kako je med vojno prespal na tvojem seniku tovariš Maček.

— Tovariš Maček ni nikoli spal na mojem seniku.
— Čelo v časopisu, v Zapolnjenem glasu, je pisalo, Dobro se spominjam.
— Jaz pa vem, da tovariš Maček ni nikoli tlačil mojega sena. Prosil me je, če lahko prespi, to je res, pa mu nisem dovolil.
— Ko si iskal dvojna leta, si komisijski trdil, kako je na tvojem seniku prespal noč tovariš Maček.
— Komisija je komisija, resnica pa je resnica. Če ne verjameš, pa

vprašaj Plugovo.
— Tudi Plugova je pred časom trdila, da je tovariš Maček prespal na njenem in na tvojem seniku.
— In?
— Zdaj se pri Bogu zaklinja, da to ni res. Trdi čelo, da tovariš Mačka nikoli niti videla ni.
— Kaj pa Branova?
— Podobna zgozba. Branova je bila dolga leta zveza vasi, ker je trdila, da je tovariš Maček med vojno ležal na njenem seniku cel teden. Pred kraikim je spoznala zmoto.

Zdaj trdi, da to sploh ni bil tovariš Maček, ampak da je bil stoođstotno pomemben belogardist.
— Hudiča! Na čigavem seniku je potem med vojno prespal tovariš Maček?
— Na Repičevem.
— Kdo to trdi?
— Jožič Repič. Včeraj je to razlagal pri debelem medvedu.
— Ta Repič je pa res trapast.
— Ni neumen, ne. Samo Repiču navadno v vasi zadnjemu pride.
— Toni Gašperič

Studio D Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice ANI BUDNA s Senogve, Čestitamo!

Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je ta teden takšna:

- (3) Za rojstni dan in god — ANSAMBEL F. MIHELIČA
- (2) Trgatev — DOLENJSKI FANTJE
- (6) Čas beži — ANSAMBEL T. HERVOLA
- (2) Mama, danes praznuješ — ANSAMBEL I. PUGLJA
- (4) Klic domovine — AVSENIK
- (5) Moje dvorišče — VESELI ZASAVCI
- (10) Srce, ne joči več — ŠTAJERSKI VRELEC
- (7) Polka za staro in mlado — VESNA
- (8) Ljuba naša Slovenija — ANS. L. LESJAKA
- (—) Pozabljeni poti — FRANC KORBAR

Predlog za prihodnji teden: Merkaš je ljubica — ANSAMBEL L. SLAKA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto